

34253

2 ഏം 2 0 എ.

കേരള സർവ്വകലാശാല
മുൻസിപ്പൽ ആസ്ഥാനമന്ദിരം കോട്ടയം മി.പ്ര.

MANIMALA

(SHORT STORIES)

BY

Chelnat Achyutha Menon B. A.,

Lecturer in Malayalam, Queen Mary's College for Women, Madras.

(SECOND EDITION)

മനിമാല

(ചെറുകമകൾ)

അയക്കണ്ണാവ്:

ചേലുന്നാട്ട് അച്ചൂതമേരുകാൻ ബി എ.,

ക്രീസ്തവിന്റെ കൊള്ളൽ, മരിയാൾ

TRICHUR,

SUNDRA IYER & SONS.

1102/1927.

Price 12 As.] Copy-right to Publishers. [വില 12 ചൈ.

പ്ര സു 1 വ ന.

ചുക്കില്ലാതെ കഷായമില്ലോ പറഞ്ഞ മാതിരി ചെ
രകമായില്ലാതെ ഒരു മാസികക്കയകിലും ഇപ്പോൾ കാണാ
വാൻ പ്രധാനമായിരിക്കുന്നു. “എന്ന തന്ത്രാശ്ലൈ ചെരു
ക്കമകൾ മാത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതാനായി” “കമാകെഴു
ഡിയും” ഉഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ശ്രദ്ധാലും ഭൂഷാം ശാഖ
തൃതിൽ ചെരുക്കമകൾക്ക് ഒരു സ്ഥാരപ്പിശ്ച ലഭിച്ചുള്ള
ബണ്ണം അള്ളിലേക്കു ലക്ഷ്യം അള്ളായിരിക്കുന്നു, എന്നെന്തുതിാം
ചെരുക്കമകളില്ലാം തുടർച്ചയ്ക്കും ഇങ്ങനൊ ഒരു ഘൂര്ഷണ
മാക്കി പുറത്തിറക്കുന്നിനെന്നും വിശദിച്ചുണ്ടാണും
പഠന്തെന്തായിട്ടുണ്ടും ദോന്നുന്നാലും. ഇതിൽ ചേരുക്കു
ള്ളിക്കുമിക്കമകളിലും ഇതിനു മുമ്പുതന്നു രാഗപ്രാവശ്യം
ചെയ്യിട്ടുവരാണ്. വേഷപരിപൂർത്തി വന്ന വിജ്ഞാ
പ്രവർദ്ധിക്കവാൻ ഇതും താമസിച്ചുവരുന്നു ഉള്ളൂ.

ഈ കമകൾ പഥം പത്രാധിപത്മാരായിട്ടും പ്രൗഢ
കെട്ടണാണ് എഴുതിട്ടുള്ളതെങ്കിലും അവിയല്ലോ ചേരുത്
കൂടു “മനിമാല” ഉാക്കേണ്ണുമാളിക്കു മോഹം എന്നും ത
നെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്. വല്ല മാസികകളുടേണ്ടും മുലക്കു
ലാറ്റി കാലാന്തരത്തിൽ ഇതു കാലഗതിയെ പ്രാപ്തിക്കു
തിരിക്കേടു എന്നുള്ള വിചാരമാണ് എന്നു കാഞ്ഞുന്നായി
ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രോപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. പിലു സഹ്യം
യന്മാരായ സ്കൂളിന്റെ അടിപ്രായം എന്നീറ്റു അതു
അധികാരിക്കുമ്പോൾ അനുസ്ഥിതമായി വന്നിട്ടുണ്ടും വന്ന

ആവശ്യം മാച്ചുവെഴ്ജ്ഞനില്ല. ഇനിയും ചിലക്ക് ഈ കമ്മറ്റിൽ സെം തോന്നാനണ്ണണ്ണകിൽ “മഹത്വം ബിഷ്ടുലമല്ല ദേശവലം” എന്ന് എനിക്കു സമാധാനിക്കാമല്ലോ.

എൻ്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം ഈ പുസ്തകത്തിനു സ്വർഗ്ഗാംഗിരഹായ ക്രവതാരിക എഴുതിത്തന്ന ത്രിമാൻ കൂൺയു ക്രാന്തിക്കായരവർക്കുള്ളിട്ട് എനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞത ചാരണ്ണരിയിക്കുന്ന് സാധിക്കുന്നതല്ല. ഭാഷാപോഷണവിഷയത്തിൽ ആരു സാഹിത്യാഗ്രഹസർക്ക് ചെയ്യുന്ന കിരാതരവർക്കുമ്പോൾ വളരെക്കാലം നിലനിന്മാവരാഡ തുളിപ്പായുള്ളും ആരോഗ്യവും അദ്ദേഹത്തിനു ജഗദ്ദിപ്പരാൻ കയ്ക്കട്ടെ എന്നാണ് എൻ്റെ പ്രാത്മക. ഈ ചുക്കം ഇത്രയും ഭാഗിക്കായി അച്ചുടിക്കുവാൻ വേണ്ട സകല ഏപ്പാട്ടകളിലും ചെയ്യുതന്ന വാദ്യാവിനോദിനി പ്രസ്തുകാർ, ശ്രമാൻ കേ. വി. രഘവൻനായരവർക്കും എനിവരോട് എനിക്കുള്ള നാമിയും ഈ അവസരത്തിൽ തൊൻ രേഖപ്പെട്ടു കൂത്തിക്കൊള്ളുട്ടു. ഈ പുസ്തകസംഖ്യമായ സകല അവകാശങ്ങളിൽ തൊൻ തൃജീവപേരും വി. സൈരജുൻ അന്റോ സണ്ണസിനു വിച്ഛക്കാട്ടക്കയ്ക്കും ചെയ്യിരിക്കുന്നു.

എന്ന്

Queen Mary's College
For Women, Madras } ചേലന്നാട്ട് അച്ചുതമേനോൻ
9-8-25. } വി. എ.

അവതാരിക

എം സി. അച്യുതമേന്നോനവർക്കളുടെ 'രഹദക്ഷമകൾ' എന്ന പുസ്തകത്തിന് ഒരു അവതാരിക എഴുതിയാൽ വേണ്ടില്ലെന്ന് അവയ്ക്കുള്ളത്തുകാണ്ട് അഭ്യന്തരിന്റെ എഴുത്തു കിട്ടിയ ശ്രദ്ധാർ എനിക്ക് അക്ക്ലൂട്ട് ഒരു പരിശേഷം ഉണ്ടായി. ആ മാൻ അച്യുതമേന്നോൻ ദന്താക്കിടയാൽ ഒരു സാമീക്രിയനാണ്. അഭ്യന്തരിന്റെ കൃതികൾ ഒരവതാരിക എഴുതാൻ തക്ക തും സി എനിക്കില്ല, അതുകൊണ്ട് 'പ്രഭതൈകിമും ചികിത്സയും ചുരുക്കിലോ' എന്ന് എഴുതാൻ തുട്ടുത്തിൽ നിന്നു പിന്നൊഴുകിലോ' എന്ന് എഴുതാൻ വിധാരിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു പ്രകാരം ചെങ്കുന്നൽ എന്നു മാനുഷ്യവും അഭ്യന്തരിന്റെ അഭ്യന്തരിന്റെ അഭ്യന്തരിന്റെ അഭ്യന്തരിന്റെ വാക്കുകൾ ഒരു ദയനാശിനിയാണ്.

ലളിതകോമ്പയും, അചിരാവക്കാഡ്യുക്കാവും, ദമനാവദാദ്വോട്ടുട്ടടിയതും സുകരിമൊക്കെ ക്രൈസ്തവവും കൊന്തിട്ടുള്ള ഈ 'ജനിമാവ' അരങ്കുടെ ഘോഷയന്ത്രാണും അഞ്ചിപ്പിക്കാതെന്നും? വംകലാവം കഴിഞ്ഞ ഗോർക്കാലത്തിന്റെ അഭ്യന്തരിന്റെ അച്യുട്ടുടിക്കപ്പെടാമോയെ തെളിവെഴുതാം. അങ്ങിനെ മെല്ലെ മെല്ലെ ഒഴക്കാദ്ധ്യാക്കന്നു കാണാനോ ദേഹാദ്ധ്യാക്കന്നോ എന്നൊരു അനുനാസം ഉണ്ടാക്കുന്നവോ ശ്രീ മാൻ മെന്നവൻറെ ജനിമാവ വാദിക്കുന്നോ അതേ മാതിരി ഒരു അനുനാസം അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്. ആകും മെന്നവൻറെ അരം കരുഡി, പഞ്ചരൂപി, ഭാഷയുടെ വാഴിയും; തിക്കം, മുക്കൻ തുരുബി ദാനാദാപിം അന്നാദാദാപിംഡാണും. ഈ അന്നക്കന്നാവി എന്നു പാലപ്രയാഗരാജും അള്ളുന്ന മുച്ചിച്ചുപോലെയാണും. അന്നാവായ വശ്രമായ പാലപ്രയാഗരാജും ഇല്ലെന്നതെന്ന പാരാം മാനു

ജീവെച്ച കരകളിൽ നൊന്തുപോലെ കരയറ്റ റാലു പച്ച ലഘാടിവാക്കകൾക്കാണ് ഈ ശ്രദ്ധം എല്ലാവും വിളങ്ങുന്നത്.

മഹയാളിക്കാഡിൽ ‘ചെറുക്കമകൾ’ എഴുതുന്നവർക്ക് മുമ്പാണനീതിൻ ശ്രീമാൻ അദ്ദേഹം നാരായണപ്പാതുവാർ ആ സൗന്ദര്യ പറഞ്ഞാൽ വലിയ തെററബന്നേന്നു തൊന്തനില്ല. ശ്രീ മാൻ സി. അച്ചുതരാജനാഥ് ഈ വിഷയത്തിൽ ശ്രീമാൻ നാരായണപ്പാതുവാർ അടച്ചത അനുന്നതരവസ്ഥാനം വഹിപ്പാൻ ഏ പ്രിയാംകക്കാണ്ടും പിരവ്വാൻ. ഭാഷയുടെ ലാളിത്രം പദപ്രയോഗ തിപ്പാട്ടി നിജീങ്ങൾ മുമ്പായ ഉണ്ടാക്കിയും ഒരുപേരും എക്കുടെ ഒരു കിടന്നില്ലോ. എന്നാൽ മുമ്പിതന്ത്രിൽ ശ്രീമാൻ പോതുവാർ ചെച്ചും കൊണ്ടുപോകിം.

‘മണിമാല’ തിലെ കമകളിൽ ഒരുണ്ടാനിഞ്ഞരും മുണ്ടോ യോ പറവാൻ കൂടണ്ണുന്നതായാൽ ഈ അധിതാനികം വളരെ നീണ്ടവാക്കം. ആ ഓരോ സാമ്പത്രിനിത്വപക്ഷവാക്കിരിക്കുന്നു. ‘രാട്ടപ്പുറപ്പിലെ ശ്രൂരമംകഷപ്പും’ എന്ന് മണിമാലയുടെ ‘നട നായകക്കല്ലേ’ എന്നാണ് എന്നിക്കു തൊന്തനിട്ടിള്ളതും. ‘ഇനിമാല, കൈക്കളിക്ക നല്ല ഒരു നേട്ടമാണെന്നു നില്ലുംഡയം പറയാം. മുമ്പാവിത്രുവിരന്നായ ശ്രീമാൻ അച്ചുതരാജനാഥ് ഇനിജീ. കൂടുതുകം മണിമാല’കൾക്കാണ് കൈക്കളിയെ അവക്കരിക്കുമ്പോൾ കൂടു എന്ന സ്വ്യാമിനാം ഒരിന്നുപോരെ മുഖമിച്ചുകൊണ്ടു ഈ അവതാരിക അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളിനാ.

എന്നു

ഒഴുവുപയോഗം,
3—1—1101.

എന്നു കണ്ണു കണ്ണു കണ്ണു കണ്ണു.

വി ഷ യ വി വരം

1.	കൈ കട്ടംചേക്ക്	... (സമാധിനി)	1
2.	പദ്ധതിപ്പം	... (ആരമ്പോഷിണി)	13
3.	കഴിയാത്ത പ്രേമം	.... (നവയുഗം)	27
4.	മേരുനാശൻറ ദെയൽ	.... (ചുന്നിന്തനപുതിനി)	46
5.	കലാശം	.... (ആരമ്പോഷിണി) }	56
6.	കൃഷ്ണം പാതുവാലിജും	.... (രേകംജി)	72
7.	കൈ തീടിക്കാഴ്ച	....	77
8.	നൊൻ കണക്കുമം	.... (മാതൃത്വി)	88
9.	ധ്യാനം	.... (സംഹിതി)	95
10.	തോട്ടപ്പുറമ്പിലെ മുഹമ്മദ്സു്	... _____	108

ഒ സീ റ ഓ ല

എ. കൈ കുട്ടംകെക.

അന്ന് കൈ സ്വലിനമായിക്കൊഡുവേണ്ടാ, ഭാഗികമായി അനുവദവേണ്ടാ വസ്യിച്ചുപറിവാൻ പ്രയാസം. രജപ്പതു കരുകയായ ലീലാവതി അക്കബർചക്രവർത്തിയുടെ റാജ്ഞിപദ്ധതിയും അന്തിമപദ്ധതിയും അലക്കരിച്ചതു് അന്നായിക്കൊ. ആം സംഭവം പ്രഥമിച്ചു രാജധാനിക്കേല്ലോം ഉണ്ടാവുമായിരിക്കുന്നു. ജയജയദാഷ്ടവും മംഗളവാദ്യവും ചൊടിപ്പുരമായി മുഴുവന്നു. ദേവസങ്കാരാഷ്ട്രപിഹാക്കാ, റാജ്യസങ്കാരാഷ്ട്രപിഹാക്കാ എന്ന തീച്ഛാപ്പുട്ടുള്ളവാൻ കഴിയാത്തവിധിയിൽ പുഞ്ചപുഞ്ചിശ്ചാംഗരാജിയാതെ നിലനില്ലെന്നു. പുതിയ റാജ്ഞി അന്തിമപദ്ധതിം അടക്കംതോടും അക്കാദ്വിക്കാർ കാരോക്കത്തായി പിന്നാക്കുന്നു. കിലുക്കിലാരവ തേക്കാട്ടം കണ്ണകണ്ണനാലേതോട്ടുള്ളിട്ടി കുറ അന്നനടക്കം എതിരേറിഡാദിക്ഷവാൻ ദ്രത്രഘനം അഭ്യസിക്കുന്നു. കൈ ഗൗഢിയിട്ടിൽ അനുവദി മുണ്ണാളുഹന്നുങ്ങൾ ആ ലളിതാംഗിരൈ ആദ്ദോഷം ചെയ്യുന്നു.

നേരം സന്ന്യശ്വരന്മുഖി. ഈ മദ്ദഹാസവം കണ്ണട വുണ്ടും നോക്കാൻ പുണ്ണംചന്ദ്രനും ഉയൻവന്നു് ഉറരുന്നേരക്കി തുടങ്ങി. ലോകവാത്തകളിൽ ചെവിക്കൊട്ടുക്കാതെ നിരുപ്പത്തിയുടെ മാശാത്മ്യാത്തപ്പറ്റി യുരാലാപത്രവേ

ഈ ചിലർ പതിവന്നുവിശ്വസ്തിച്ച് ആനന്ദലഹരി അംഗങ്ങൾ.

രാജധാനിയിലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട അവസാനിച്ചുതോടുടി ലിലാവതിയെ പള്ളിയറയിലേഴ്ത്തു കൊണ്ടുചെന്ന കിയ പരിജനങ്ങളും പിരിഞ്ഞെ. “ലാവണ്യക്കടലിൽ കൂക്കമിയലാതുണ്ടായ” ആ വാർത്തികൾ തന്റെ ത്രിഭ്രംഖന പ്രിയസവിശേഷ കിടന്നറങ്കിക്കൊംബവാൻ ആരുജന്തുപിശ്ച് ആ കേളിഗ്രഹത്തിലുള്ള കനകവിഭവങ്ങളിൽക്കൂടെ ഒന്ന് കഴ്ച്ചോടിച്ചു. പരമസകടത്തിലും പരമാനന്ദത്തിലും ഒരു കിപാലു പ്രകാശിക്കുന്ന കൈ. ലിവൃംബചത്രയും ആ നിസ്ത്രീസുദരംരഹായ വദനത്തിൽ വിളയാട്ടുന്നുണ്ട്. വിളക്കുവെച്ചുപോലെ തിളങ്കുന്ന ആ മുവത്തിൽനിന്ന് ഒരു മിന്നൽ ജപാല ഘുറപ്പേടുന്നതായി എവരം ഒരു നോട്ടത്തിൽ തോന്നുന്നതാണ്. പിന്നെ കഴ്ച്ചോന്ന തുടച്ചതിനാശംശേഷമേനു സുക്ഷ്മദശി ഉപയോഗിച്ച് അതിന്റെ സൗകര്യമായും അംഗം തുക്കവാൻ സ്ഥിക്കുകയുള്ളൂ. കോമളപ്രതിജ്ഞയുടെ കമ്പുമത്തിനു ചേന്ന് മാത്രവും, വീഞ്ഞണശ്രദ്ധയാരാനിധി ക്ഷേത്ര ഗാംഡിഞ്ചും പ്രസാദമഹലത്തിൽ പരിലസിക്കാടുള്ള പാഠപ്രകപതയും കൂക്കേണ്ടാഗരപ്പാഡിയാട്ടക്കൂട്ടി ആ പരമസാഖപിയുടെ പത്മാനന്ദത്തിൽ കളിയാട്ടുന്നുണ്ട്. നാലു പാടംനോക്കി എന്നോ ചിന്താപാരവാദഗ്രന്ഥത്താട്ടക്കൂട്ടി അംഗുംട്ടുക്കാണി ലിലാവതി നിലകൊണ്ടു, രാജാക്കു മാത്രം പരല്ലുംബന്നും വേഴ്തകൊണ്ടുപുണ്ണിച്ചേന്ന നയത്തിന്റെ സാധ്യതപരത്തിഞ്ചിരുമ്പും, രാജവംംബന്തത്തിൽ ജീവിച്ച കൂക്കുക്കമാരുടെ ഭാംപത്രസുവം തങ്ങളുടെ ധിതത്തിനടിമെപ്പുടാതെ വെള്ളജനകമിത്തത്തിനായിന്നമാവേണ്ട

எமாக நடவடிகூர் காலின்றுதைகளிலே, புஜாக்கூர் மென “எற்றுப்பிடியூ” திட்டங்கள் வரமோது என்னிட ஸிலிக்காயி அழிவுக்காணம் “கண்ணிழங்கையும்” திக்கி கேள்விவகை நப்புதுமாக்க வியிவெவப்ரிதுதை சொல்லே, அது திட்டங்களைத்திட்ட அநேப்பார் கூ ஜானோட்டும் உண்டாயபோல தோன்று. அதுதமிழ் வகுக்கின்ற அஸூவியார் பொன்ற பளவும் பதுவியூ ஸெல்ல, “மிதுஞ்சேல்” திட்டத் திட்டங்களை மதிலூக்கி செல்ல வீண்டும்யோசமானங்கள் அது உடைந்துபிடிக்க அநேப்பார் அங்கேவேப்புக்கிரிக்கார். ஏகிலியும் அதுதம்தாந் சங்கபாலை வெளியீட்டும் மரை கும்ஞைப்பக்கிலையும் ஈ மாயானிதீங்கு தூநினேலூரில் தங்கிர் உதவிளந்து செய்துமாங்க வான் குறைங்கா உருவென்றுவாய் பதிலைத்துவை காப் பூவண்ணிலக்காண்டு தலோடி, ஸுவத்துவண்ணம் பக்கக்காண்டு வான் ஏகாவகாண்டுவியாயி வரிசீங்கு அதின்க் குடும்பிலோபாஸதுபத்தில் அதுதமாப்புண்ண வென்று.

ഉടനെ ചക്രവർത്തി വാതിൽ തുറന്ന് അറയിൽ പ്ര
വേശിച്ചു. ചക്ഷിപ്പിക്കിമനസ്സുംബാദികൾ . ദീന്യകാലം
ചോലെ കഴിച്ചുകൂടിയ കാരുക്കൻ ഇപ്പുന്നായിക്കുമായുള്ള
സമാഗ്രമാശാഖയും സപായത്തെനായാലുണ്ടാവുന്ന പ്രസ
ന്നാരോടുള്ള ലീലാവതിരെ തോകി. ആ ധീരവും
ഷീൻ കന്ന ഉദഹരിച്ചു. നവവധ്യവിനെ സമാധാനി
പ്പിക്കാതെന്നാംവത്തിൽ, “അപ്പുന്നമാരെ പിരിഞ്ഞിൽ
നിന്നിരുപ്പുന്ന തോന്നാം, രക്ഷാകർത്താവും ഇപ്പുഭാതാവീം,
ഈവിജഞ്ചു, ഉണ്ടാം സമാധാനിച്ചുകൊള്ളി. *പ്രിഞ്ചുക
മാറി വല്ല ആറുഹവുമുണ്ടകിൽ അതും പായേണ്ട തുട

ണി കിട്ടിയപോലെ മേല്പാൽത്ത സംഗ്രഹി അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു മാധ്യമപ്രാപ്തിയാണ് അവർ സ്വീകരിക്കാറുള്ളത്. അണ എങ്കിലും അക്കാൻ അതു നല്ലൊരുപാടുമായി അതിരാജ്യം അവർ തീരുമാനിച്ചു. ആക്കലാചന്നസ്തയിൽ അതു ദിഷ്ടയത്തെപ്പറ്റി താഴെ കാണിച്ചു തരത്തിൽ വു അ തുടങ്ങി. “ഈതു ഗ്രഡം മായി ഒരു ഭാസിരെ സ്വീകരിക്കും എന്തെങ്കിലും അവരും എന്തും ലിലാവതി ചിലപ്പോൾ അന്തിമം തത്തിൽ സദോദരിമാരുടെ കശലം അനേപാഷിക്കാൻ വരുമാണ്. ഭാസിക്കിട്ടു വരുവില്ലെല്ലാ. നാം അഞ്ചേട്ടു ചെ ഫൈഡാഡി കുതുംബാവും ജീവിക്കുന്ന ഭാസി നാഡുടെ മുഖ്യിൽനിന്നു മാറിപ്പോകുന്നതും കാണാറണ്ട്. ഇതെല്ലാം സംശയത്തിനാവകാശം തന്നെണ്ട്. ഭാസി വാസ്തവത്തിൽ ദാസിക്കായിരിക്കുമ്പോൾ. സ്കൂളിനെന്നായിരിക്കുമോ എന്നുള്ളിട ശക്തിക്കണ്ണിക്കിരിക്കുന്നു. റഡിലൂഡിംഗ് ബോധിപ്പിക്കുവാൻ നാം കുറഞ്ഞിരിക്കുമോ എന്നതും ലിലാവതിമായി മറിച്ചീരിക്കുന്നു. അവളുടെ കാരുക്കരപ്പുനും എന്നെന്ന നിയുക്തികളം ചക്രവർത്തിയെ ഇന്നോന്ന് വിശ്വസിപ്പിച്ചും ഇതുവരെ കാട്ടിയതെന്നു മീറിച്ചുകൊടുമോ എന്നുള്ളതിലെപ്പറ്റി രണ്ട് പക്ഷമില്ല”. ഇതായിരുന്നു അവരുടെ തീരുമാനം.

സുതും കണ്ണപിടിപ്പാണും അതു അവസരംപോലെ പ്രശ്നാഗ്രിക്കവാൻ. സ്കൂളികൾക്ക് “അശ്വിക്കിത്വപരമായ” എന്നുള്ളതിലെപ്പറ്റി തെളിവുകൾ അനേന്നപാഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നുണ്ടെന്നീല്ല. ചക്രവർത്തിയുടെ. ചെവിയിൽ “തലായനാ ചതുരം” രോവൽത്തിലെപ്പറ്റി സഹസ്രവർത്തിത്വം ഉപരിഭാഗം ചുട്ടുകൊണ്ടു. “ആയിരം പാശ്ചാത്യരു ആനയും പടിയും” എന്ന പഴമൊഴി അനുസരിച്ചു ചക്രവർത്തിക്കും ചുംബം സാ

ം യങ്ങൾ തോന്തി. ഭാസി അവിടെ നില്പിന്നതു അനിക്കി ഷുഡ്രപ്പും പലകൾ പറഞ്ഞിട്ടും ലീലാവതി അവരെ വി എടുക്കിവാനെത്തു വട്ടം കണ്ണിലു. അവളിൽ തീരുമന്തല്ലോ ലേജ്ജു വിശ്വാസക്കരുച്ചും പിരിബാധാരുവും കുട്ടിക്കണ്ണ ഉണ്ട്, യിരുട്ടങ്ങൾ. താൻ പജ്ജിയായിരുന്നും വരുന്നോഞ്ചല്ലും ഭാസിജുടെ വീണ വായനയിൽ ലീലാവതി ലജ്ജിച്ചിരിക്കുന്നതേ കാണുന്നതും. ഒരു ദിവസം ചക്രവർത്തി അഭാഷിൽ ‘അടിമാരത്തി’ കാണുന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടും ലീലാവതി അഭി ഞ്ചില്ലു. രാഗങ്ങളിൽ ചിലതിനും ആരോഹാവഭാവം നേരുകളിലും ആലാപനാർത്ഥിയെക്കാണും അവർ മു സംഗിക്കക്കായിരുന്നു. പ്രസംഗം കഴിഞ്ഞപ്പും ഭാസി അതനുസരിച്ചു വീണ്ടും വായന ആരംഭിച്ചു. ചക്രവർത്തിക്കു ക്കു യില്ലാതായി. ഒരുവിൽ അഭദ്രം ഒരു ശ്രദ്ധം ഘോ പ്രച്ചവിച്ചുപ്പും ലീലാവതി പിടഞ്ഞുന്നിരു ക്കും ചന്ദ ചെയ്തു കല്പന കേരിക്കാതന്നുപാലെ തെയ്യു, രാത്രിനിനു.

ചക്രവർത്തി— (പരിഹാസങ്ഗതാടക്കി) ഭവതിക്ക് എന്നും വരുമ്പു ഒരു ശല്യംപോലെ, ആരംഭിത്തിന്റെക്കണ്ണങ്ങൾ തോന്നും. വീണവായ ചാക്കാരിയുംായി ചേന്നിരിക്കുവാ നാശം ഭവതിക്ക് അധികം സംഭവാശം കാണുന്നതു്. അതല്ലെങ്കിൽ എന്നിക്കു കാട്ടിഞ്ഞുന്ന സല്ലാപാസുവരെ കടയിക്കം അപഹരിക്കുന്ന ഇവരെ തോന്താവല്ലെപ്പുട്ടിക്കുട്ടി ഭവതി ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലേണ്ടു.

ലീല—പ്രാഞ്ചാഖപൊ! “അംഗങ്ങളുടെ വാക്കുകൾ എന്നും മന്മം പിളക്കുന്നു. തോന്താ അവിന്നും മുവർത്തിച്ചു എന്നും അങ്ങു ഏറ്റവിശ്വാസരിക്കായും അങ്ങത്. പക്കൽ മുഴു

വന്ന രാജുകായ്യുടെയിൽ എപ്പോറ്റിക്കൊന്ന് അങ്ങേയ്ക്കു സംശയം പോക്കാൻ വേറെ ഉപാധനങ്ങളാണും ആവശ്യമില്ല. എനിക്കാവരട്ട് എന്നും ജീവനുകനായ അംഗങ്ങൾ പിരിഞ്ഞെ രണ്ടാമതു വർഷത്തുവരെയുള്ള സമയം വളരെ ദിവസ്യായും തോന്തരം. അതു കൗഡിയം കൂടി ആക്കട്ടും എന്ന സഹായിക്കൊന്നത് ഇഴ്ച വിജേന്താദാ ക്രാമാത്മാബന്ന്. അംഗങ്ങു ദയവുണ്ടായി അംഗങ്ങുവാടി വേർപ്പാടിൽ എന്ന ആദ്യപ്രസിദ്ധിക്കൊന്ന് ഇവളെ ഇവിടെ ഇങ്ങനുകോള്ളബാധി അനുവദിക്കുന്നു!“ പി സാമ്യപ്പൂജ്യം അലിയിക്കൊന്ന സ്വന്തത്തിൽ പരഞ്ഞു ഇം ഭാക്കകൾ ചക്രവർത്തിയുടെ മുന്നുപ്പിണ്ടായും ഇളക്കി മരിച്ചു. കുന്നാത്ത രാത്രിയും അംഗങ്ങു കഴിഞ്ഞു.

[1].

അംഗിപുരമഹാശാലയിൽനിന്ന് അന്നവരുതം ചൊ ക്കിക്കാണിതുന്ന വിഷദ്വായ അരാനബന്ധല്ലോ ആക്കദ്ദു എ കും കീഴ്ദിക്കുന്ന രിച്ച്. ചക്രവർത്തിക്കു് എരിപോരി സർവ്വാംബും തുടങ്ങി. മറ്റൊരുവരുടെ മഹാ സകടങ്ങൾ അഭിജാതത ലീലാവതിക്കോ പൂർണ്ണധികം കൂതാത്തതയും തോന്തരി. വീണവായനക്കാരിൽനും കായ്യുന്നതിൽ താന്ത്രികയുടുക്കി അവസാനാപേക്ഷ ചക്രവർത്തി കൈക്കൊണ്ടു ചെന്ന് അവർം സമാധാനിച്ചു. ഇനി സെസ്പേഷ്യന്റെ തെ കാലം കഴിക്കാമെന്ന് ആ പറമാത്മി ഉച്ച്. നല്ല പുണ്ണ്യമുള്ള ക്രൂതത്തിൽ നടന്നായകമായി വിളംബി ഉള്ളാന കുംഗാ തെളിക്കിട്ടിതുന്ന നവമല്ലിക്കാം ഓച്ചാഗി തിരു വീണാ ദഹിക്കാറുള്ള സമയം സചിച്ചിച്ചു. ദുഷ്കരിയും തോട്ടുകൂടി ചക്രവർത്തിയും അഭയിൽ പ്രവേശിച്ചു. പതി

വിന്നപടിക്കളും ഉപചാരങ്ങളും തുടർത്ത് പ്രേശ്യ തേതാട്ടുടി, "ലിലാവതി! ഈ കപടസ്പദാവാ ഇനിയും അടിന്തിക്കേണമെന്നില്ല. വ്യാജം പാണ്ട മന്ദിരംവരെ എ കണ്ണിൽ പൊടിക്കിട്ടും എംപ്പാഴും സാധിക്കേണ്ടും കാംഃതന്നു. കാമുകരു കാമിനിടവും കെട്ടിച്ചു് അരി കുലിക്കുന്തി യേമേശ്ശും റമിക്കാനൊരുംകുളത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ് അന്തി പൂജിവിതത്തിനും, രാജപുരുക്കർക്കമാരക്കുടെ ചരിത്രം ഇതു വരു പരിഗ്രാമത്തിനും വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനും മാനന്തവോകാത്ത കളുക്കുന്നിരിയും ഇപ്പോഴും ഡാക്കറ്റ്. കന്ധകാഡാനും രാജാധിരാജൻറു സേവ സമ്പൂർണ്ണമായും നിശ്ചയിച്ചു നിശ്ചി അപ്പുൾ മുതലായവർ അവർ കൊടുത്ത് വസ്തുവിന്റെ മുഖം.അവരും ഒരു സദ്ഗൈയുംകുട്ടി! നിനക്കു ചേന്ന സ്ഥലത്തു വീം താമസിയാതെ 'ചെന്തിചുരും' ഇതും അക്കാദിച്ചുജു പ്രോഫ്സൈല്യൂണഡിരുമായ ചക്രവർത്തിയുടെ മുഖം തുഡി സ്ഥാനിക്കാം. അവും നില്ലുന്ന ലിലാവതിയുടെ വിള ത്തു മുഖത്തും ഉട്ടിമിച്ചിച്ചു് കണ്ണിൽനിന്നു കുഞ്ഞുമാണി എ ഫോട്ട്. എനിയുന്ന മാതിരി ക്ഷണങ്ങേരും ആ ധീരപുരുഷന്റെ കാക്കിനിനു. പിന്നു് ചിന്നവായനക്കാരിയുടെ നേര തിരികെ. ഉടനെ ആ സ്രീത്രം അലക്കാരാജാക്കല്ലും അടിച്ചുവാച്ചു പുരുഷകാരന്തിൽത്തന്നു അവിടെ പ്രത്യു ക്ഷമയി ഇംഗ്ലീഷ് തിരുമന്ത്രം ചുവിച്ചിച്ചു്:— "പൊന്നതിങ്കേ ഒന്നി! ഇതിൽ അടിച്ചനാണു് അപഹായി. അടിയൻ ഇംഗ്ലീഷ്യൻ കാമിച്ചുവന്നാണ്. അമുഖം കാമിക്കേണ്ടവ നാണു് എന്നു് അത്യം മാത്രമേ അംഗ്കു് ഉപകയാണിച്ചു കാട്ടുകാരെന്നുംതന്നു അംഗ്കു് അംഗ്കു്.

ക്കുറ കലവും, മാനവും, ഉംങ്ങം, പേരും ഇവിടെ
വിനുവിച്ചിട്ടാവല്ലോപ്പ്. ദൈവഗത്തും ചെരുപ്പുതിൽ
തന്നെ അടിയൻ ഈ രാജക്കുമാരിനെ കാണുവാൻ ഇള്ള
ഫൗംവതികിൽ അന്നത്തെതന്നുവാനും ഇടവനു. ഇങ്കുട്ട്
അടിയും സ്ഥിതിക്കുള്ള അന്നത്തോ വിവാഹാലോചനയ്ക്കു ചു
പരിത്തമായും നിന്നും. വല്ലവിധതിലും—ദാസ്യപ്രവൃത്തി
ക്കാണണക്കിലും രാജക്കുമാരിനു തുപ്പിപ്പുട്ടതി അടിയൻ ഒരു
ക്കാണണമല്ലും അടിയുംനു അവക്കാശമുള്ളുള്ളവനും അനുബി
ത്തിന്നും. ദാസിനും അടിനുപശ്ചിമാക്കാണിലിക്കഴിവും
രാജക്കുമാരിക്കു ചീണവായന്ത്രിക്കിലുള്ള കൈശ്ശത്രുക്കവും അടി
യന്ന് അതിലുള്ള കൈപ്പുണ്ണവും അടിയൻ ആരുഗ്രാഹി
വിപുലതിക്കു കരപ്പായം കാണിച്ചുതനു. അന്നമുതൽ അവ
ലാഡിച്ചുതാൻ ഈ സ്റ്റീംവഷം. ഈ നിമിഷം വരുക്കും
അടിയൻ കൈ പുഞ്ചാനാണുന്നും ഈ മ്പാരിന്ത്രുഹാപിനി
യിച്ചിട്ടിപ്പ്. ഈ പുഞ്ചതിനെല്ലാം ഈപേരൻ്ന് സാക്ഷി
യാൻ. തീരുമന്ത്രിലെ തിണ്ടാലപ്പമിതികൊണ്ട്: അടി
യന്നു വാക്കകൾ യിശ്വരപ്പിശവാൻ. ഫ്രാസ്മായി
തോന്തിരക്കാരം. എക്കിലും കൈ സന്തിംതാത്തിനെ വുമാ
പവാദത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കവാൻ അടിയൻ കൂഴിയുന്നതു
അചിച്ചുവന്നു. സമാധാനത്തുടക്കി മരിക്കുട്ട്. തിരഞ്ഞെ
നിയുടെ വാളിനുരയായി സുഖ്യജ്ഞം പ്രാപിക്കുന്നു
കഴുതു് ഈതാ ആ മംഗളക്കമ്മം കാത്തിരിക്കുന്നു. ॥ ഈ
നെ ധീരസ്പാതിയിൽ പറഞ്ഞു് അവസാനിപ്പിച്ചു് ആ ഏ
അംഗങ്കസരി യാതൊരു തുംബപ്പും തുടരുതു മുഖിയുടെ ചും
തേരയ്ക്കു ചേപ്പാറി. ആകുമ്പും പരവര്ത്തനായി നിന്നും ചുക്കുവ
ത്തിക്കു അയ്യാക്കു തടാത്തു നിന്തുവാൻ തോന്തിരിച്ചിട്ട്.
നാ നു രാമനി ചാതെ വിസ്ത്രിച്ചു.

IV

കഴിവുള്ള സംഭവത്തിന്റെ ഗതികൾ അന്നത്വിന്റെ ശാഖയും ലിലാവതിയുടെ ഉള്ളിൽ പറിഗ്രാം, ദേഹം, അവായ യശക എന്നിവയെല്ലാം കൊണ്ടി കുട്ടി. താൻ കിഞ്ഞിളകയാശണമാം “അവന്തിപ്പേരപതിയും സീതയ്യും പുതപവാദം” പറഞ്ഞാണോക്കുന്ന ജനങ്ങളേയും, അവായ നംകുണ്ട് അരിശേഖക്കുള്ളുന്ന ചക്രവർത്തിയും ഷേഖബ്രംഘിക്കുള്ളുന്നതു് അസാഡ്യമെന്നതനും ആ നിംഭാഗ്രയ തുമന്നല്ലാണി മാനക്കിയും സഹിച്ചു് അഥവിമിഷം ജീവനേടുക്കിയിരിക്കുന്നതും ആ മാനിനിക്കു മഹാ സകടം, ധാരാഭിമാനവും ക്ഷാത്രത്തജ്ഞും കടിക കാളിളുന്ന ആ ദ്രും ഡാക്കുടുക്കുടാട കൂന ഭിറച്ചു. ഏകം കാം വേണു വന്നുപ്പോലെ തോന്തി മേഖലയ്ക്ക് തോകി ഇങ്ങനെ പ്രാത്മിച്ചു. “ജുദാദിപ്രഹരം! ഈ പാവദ്ധുക്കവർഷം ഈ നാണ്ഡ മാത്രമേ ശരണമായിട്ടുള്ളി. അപ്പുന്നമുഖാടവ ഇപ്പും, പ്രശകളിടുന്നുമും, ‘ക്ഷവൻ തന്നെക്കളെന്തൊരാം ദം രക്ഷിക്കേണ്ടും’ എന്ന മുല്ലപ്രമാണവും, സപ്രത്യുഖ തന്ത്രം എന്നുന്നതുണ്ടുമായി വിഭക്തിചുബന്നായി എന്നു പ്രേരിച്ചുചെയ്യും. മനമല്ലാർന്നങ്ങളുടെ മുഹമ്മദിക്കസംസ്കർഖവും തോൻ സ്വീകരിച്ചു. ഇതിനെല്ലാം സമ്മാനമായി മാനം ശവും കുട്ടി. സ്ത്രീദിവസത്താടക്കിടി ചക്രവർത്തിയുമായി മിന്തുവാം നോഹി ചു അപ്പുങ്ങയും രാജൂഃത്താം അടിമാനക്കു യത്തിൽ നിന്നുത്തുവിക്കുന്ന അടിമാനത്തുകളിനും രക്ഷിക്കുന്നു! എന്നും ആന്മാവിരു തോൻ യഥിച്ചതിനും, ജീവനശ്വരത്തെ തൊൻ ഉപക്ഷിച്ചതിനും, കലാ, അടിമാനം എന്നുവരെയും അന്മാദിച്ചതിനും, എന്നുത്തുവിനും ശേ

കുള്ളാൽ മതി. തൊൻ ആക്കംവേംഡി ഇതെല്ലാം ചെയ്യു
വോ അവരെകില്ലും അഗതികളാവാതിരിക്കുന്നു. സത്രം
തെളിയിക്കാനുള്ള യെയ്യും തന്ന് ഈ ക്ഷതിയവധിനെ
അനാറുമിക്കുക. കിസ്തിയാജനമായ ഈ ജീവിതം ഈതാ
അങ്ങയുടെ പാദത്വിനുണ്ടിൽ സഹപ്പിക്കുന്നു”.

പ്രാഞ്ച അവസാനിപ്പിച്ചുതോട്ടട്ടി ലിലാവതി
അനയിലുണ്ടായിരുന്നുകത്തിനെയുള്ളൂർ ലുടരെ കയ്യിന്റെ
നാധി നോക്കി കൈ കുള്ളു കുത്തി. ആ ദാരിയിൽനിന്നും
പ്രവഹിച്ച ചോരയിൽ കൈ പേന്ന മുക്കി ചക്രവർത്തിക്കു തും
ഒരു ചേക്കിനു കാത്തഴ്ത്തി..

“പ്രാഞ്ചേരോ! അമുഖം അങ്ങനെ വിളിക്കുവാൻ
ശുപാക്ക തോളുതയില്ലായിരിക്കാം. രാജഘട്ടവംബന്തി
നെന്റെ ചരിത്രം ഏന്നും പരിശുഭമാണെന്നും അങ്ങൾ പ്രത്യേ
ക്ഷമാക്കവാൻ ഇവള്ളടട ക്ഷതിയരക്കത്തിനും മാറ്റേണ്ട ഒരു
സ്ഥിരത്തിൽ. ദാന്വത്രജീവിതത്തിനെന്റെ അടിക്കല്ലോയ ഉത്തര
മവിശ്രാസത്തിനും വിപരിതമായി ഇവർം ധാരാത്രാം പ്ര
വത്തിച്ചുട്ടിപ്പു. ദൈവസന്നിധിയിൽ ഇവർം അചരാധ്യം
ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുവരെ ഈ പാവത്തിനെ കാത്തുരക്ഷിച്ച
അങ്ങൾ ഈതാ കൈ ദേശയുംപൂരം. പിട തൃഖിക. ഇവ
എല്ലാവിശദിക്കുന്നതും!

• എഴുന്നു ചക്രവർത്തിക്കു് എന്തിക്കുവാനുള്ള എപ്പോഴും
കുറഞ്ഞ ചെയ്യു. എതാം നിന്മിച്ചും കഴിഞ്ഞപ്പോഴുണ്ണു് ഒ
ക്കം അഭിയാസി പ്രവഹിച്ചതിനാൽ രാജകുമാരി തൈന്ന്
വീണ. ഉടൻ പരമ്പരാവിൽ ദായിച്ചു.

കൂടുതലിൽ ഉടനെ ചക്രവർത്തി ലിലാവതിയുടെ ഗു
ഹത്തിലാണ് കാടിയെത്തി. കണ്ണതു ചോര ചുണ്ടു കിട്ടി
കുന്ന കൈ ശേമായിരുന്നു.

ര. പരമ്പരാത്മാപാ.

സ്ഥാപനമയാം. തിരുവുരക്കണ്ണി കടപ്പറത്തു കാററ
കെരളത്തിലുാൻ കൂട്ടിയ പുത്രങ്ങാരം ക്രമേണ കരണ്ണൈ വരുന്നു.
കമ്മാക്കൾ മാണ്ണന്തോപ്പുാർ ആ പേരിനു താരം അവകാ
ശിചാഞ്ചാന ഭാവത്തിൽ നിശാനാമൻ ദിമബ്ലൂ നെബ്ലൂ
ആ സ്ഥാനം അവലംബിച്ച പൊതീത്തുടങ്ങുന്നു. പഞ്ച്
കെക്കേരററക്കാണ്ട് കിട്ടിയ അധികാരം കെക്കുക്കുക്കാണ്ട്
ന്യൂറിക്കാമനു തെന്താലുകിരിക്കുന്നു എസ്റ്റുമായി “ജനവ
സ്റ്റോ” ചെയ്യാനും തന്ത്തിരത്തു. അടുടവിടെ “കൂട്ടംകൂടി” തി
രന്നവകുടു സംസാരം കരണ്ണൈ വന്നു; സാഗരരംജാറോ
ഞ്ചറി സരസവാന്തിരസ്സുപത്രത്തിനും മുഴതികളിഞ്ചറി ദുര
മനദാസത്തിനും ആ മനദോരം ഏകസാക്കിക്കായി ഒ^o
വിക്രമനുപോലെ തന്നോരും. ‘പുഡ്പാലേ?’ യുള്ള നിലാ
വിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവകും, അടക്കത്തു വീട്ടുള്ളവകും ഒഴികെ മ
റഹളിവരല്ലും ആ പ്രക്രഷം മനമല്ലാമന്ത്രസ്സുടെ വിട്ട തു
ടങ്ങുന്നു. പ്രക്രതിരഹമസ്യങ്ങൾ കണ്ണറിവാനായി ചിലപ്പോ
രി അസ്ഥാനത്തും അസമയത്തും നടക്കുന്ന ചിലക്കണ്ണ കാ
ഴുരെയായി ഇന്നുതന്നു പാവാൻ കഴിയാതെയുള്ള ചില
പ്രഭാശകലങ്ങൾ തിളങ്ങുന്നതായി കാണുവന്നതാണ്: ^o
ആരാഞ്ഞരിവാൻ അടുക്കത്തത്തുനോഡാർ ആ മിന്നലുജിക്ക്
തിരക്കർ ‘മകവില്ലുസങ്കതത്തെ’ ആലകരിക്കുന്ന മധ്യി
ളാജന്നിക്കൂലുണ്ണനും അടിയാം. ഇവകും സെപ്പരവിംഡും
ങ്ങൾ മതിയാക്കി സങ്കേതത്തിൽ അവരവക്കണ്ണ കല്ലിച്ചിട്ടുള്ള
സ്ഥാനങ്ങളിൽപ്പെട്ടു മന്ദ്രമനും ആരംഭിക്കുന്നു. നേരംകിലു,
അതിരിച്ചാതയും പോകിവരുന്നു തെയ്യാറാവാടത്തും സുക്കു

ରୀ ମାତ୍ର ଏହିକାଳିଗିନ୍ଦ୍ରାଯି ହୁରିଛଣାଣଟେ । ପରମ୍ପରାମ କଣ୍ଠପୋଲେ ଯାତୋଙ୍କ ହେବ୍ବୁଥୁଁ ଶ୍ରୀକର ପରିବାସିଶକ୍ଷଣୀ ସମ୍ମିପନ୍ତିଗିନ୍ଦ୍ରାଯେ କଣା ତକ୍ତିଫୁଲଗତତି ଅନୁନ୍ଦବ୍ଲ୍ୟୁଁ,

‘എന്നു രാത്രി മഴവെം കടലുള്ളതു തീടാന്തങ്ങോ അം തെങ്ങളിൽ പോങ്ങേ. (സപകായ്മായി) ആരുകു അം’ എന്ന പറഞ്ഞ കിത്തി. സുകമാരി തെട്ടി, തിണി തെത്ത് ദനാക്കി പരിമാസത്തോടുകൂടി ‘അങ്കരാ അങ്കര കു പൂരിയു വരുന്നതു കാത്തിരിക്കാനാണ് അങ്ങൾ!’. ‘അതു’ ഈ പ്രോച്ച മനസ്സിലായുള്ള? എന്ന മുള്ളത്തെവും കൊടുത്തു സ വിശ്വീട തോളിൽ പിടിച്ച നടനു.

“ നമ്മക്കും സുക്കമാരിയെ പിറ്റുടന്ന് പോകാണെ. സങ്കേ
ത്തെതിലെത്തി, സസ്യാർത്ഥത്രാജ്ഞാളിം അത്രക്കാഴ്ചയുട്ടുണ്ടാളിം ഒരു
ഓപ്പോലെ അവർഖി നടത്തി മുകളിലുള്ള തന്ത്രം മറിയിൽക്കൂ
ചെന്ന വാതിലടച്ചു വായിക്കവാൻ കഴിക്കയില്ലെന്ന പി
ചാരിച്ചു വിളക്കുത്തി ചാങ്കസാലയിൽ കിടന്നു. ഉറക്കമു,
അതുകൊണ്ടായിരിക്കണും വെളിച്ചും കാണാത്തതു” എന്ന
കൈതി തുടക്കരാത്രി അവരെ ഉപദ്രവിക്കാൻ ചെന്നില്ലോ. അ
വർഷക്കണ്ണോ ഉറക്കം വരുന്നു! ഉള്ളിൽ ‘കുക്കുപ്പ്’ തിരുതക്കു
തി തുടക്കുവോളിഡോ കണ്ണടയുന്നു! അവളിങ്ങൻ അതലോ
ചിക്കവാൻ തുടങ്ങി.

രികയുള്ള! അല്ലെങ്കിൽ തൊന്തന്തിനിനിലയിലായിട്ട് കുട്ടി
കാലത്തു് തോൻ അദ്ദേഹത്തിൻറെ കണ്ണിലുണ്ണിയായിരുന്നു.
പ്രായം ചെന്നാലുമ്പോൾ പ്രാണപ്രിയയും ആയി. കാണുന്ന
തിലല്ലാക്കു കണ്ണംവെച്ചു, കൈക്കൊഴിഞ്ഞു സമ്മതത്തും ആ
കാഞ്ഞാനിയിരെ തുന്നപ്പിറതുകഷ്ടപ്പെട്ടതി. എന്നു തന്റെ
യായാലും എന്നുന്ന് നേരു ഉദ്ദേശ്യത്താരക്കും ധാക്കേയോ നീ
രസന്തോഷത്തുടി, കന്ന നോക്കുകയോ ഭാവദേശത്തുടക്കുടി
പെരുമാഡുകയോ, ആം പുതിയപ്പുംവൻ ചെയ്യുകയുണ്ടാ
യാട്ടില്ല. ബാശന്ത്രലധനയിൽ മതിമറുനു തോൻ കളിച്ചു
കളിയെല്ലാം ആ പരമത്തുല്ലാൻറെ പ്രേമത്തുവിനു മാറ്റവും
കാച്ചിട്ടണഞ്ചിലും ബലക്കുയും വരുത്തിട്ടില്ല. കണ്ണു പോ
രയപ്പുംപോൾ കണ്ണിനെന്ന് കാഴ്ചയറിഞ്ഞുള്ളൂ. ജഗദ്ദിപ്പരാ,
അരങ്ങേക്കിലും അപരാധമാചനംകാണ്ടു് പ്രിനിക്കു് അ
പ്രാസം താഴേനു!” . . . . .

ഈ വിചാരഗതിയുടെ പുസ്ത്രീക എന്നെന്നയായി
രുന്നുവന്നതുടി നമ്മുടെ പരിശോധിച്ചു നോക്കാം.

II

മല്ലപ്പുള്ളി ഉദ്യമുദനു തന്നിരെ ഉഞ്ചകമെണ്ടില്ല
ഉദ്ധരാഡ സ്ഥാനാക്ക് പരിചയപ്പെട്ടുകുന്നു ആവശ്യമില്ല.
കാഴ്ചകും അടിസ്ഥാനാദാശാനുനു പറവാൻ പാടിപ്പേക്കി
ലും ആകൃതിക്കു് ആക്കപ്പുടാടു ബാശാല്ലാറുണ്ടുനു സമു
തിജ്ഞ തീരു. മുഖത്തു തറവാടിത്തം വിളയാട്ടുന്നു്.
സ്പദാവയറുന്നു കിന്ന പ്രംതുക്കുമാണ്. നടപ്പും ഇരിപ്പും
കൊണ്ടു് ആ നാട്ടകാഞ്ചില്ലാം വളരെ പത്രവുമാണ്. ത
ന്നിരുടു സ്ഥാനിൽനായ രസം ശാന്തമാണുന്നു. അരേറു
വുമായി അപ്പോരുന്നാളിട്ടുപട്ടാൽ എവൻം അനുഭവമാക്ക

സന്താൻ. പരു കൊല്ലുമായി കൂത്തതമഴസ്സുവിത്തെൻ്നു നി ലഘിൽ നിത്യസഹബാസം ചെയ്തു വരുന്ന എന്നു ഒരു രൂഹം, ഒളംപലക്കാറി ഗ്രനിച്ചിട്ടും, മുഖപുകച്ചുംഡാട്ടുട്ടും കാണാ വരുന്ന സ്ഥായിച്ചിട്ടും. അതു പ്രസന്നാവദനവും പുഞ്ചിരിയും, ദേഹകളിൽക്കില്ലെന്നുഭിന്നാത്ത സ്വപ്നാവദവും, എത്തു പരത്താളും തതിലിറണ്ടിയവും വാഹിയം പരഞ്ഞു സ്ഥാധാനിപ്പിക്കുന്ന നിജീ സാഹത്യവും, ആരക്കും കരകാലത്തും മരക്കുന്നതല്ല:

സക്കാരക്കുട്ടും തതിലിലായിട്ടും എടുപ്പരു കൊല്ലുമാരായ കിലും തന്നെ പ്രാണിക്കു അനുഗ്രഹത്തിക്കു, അനന്തരാ ശ്രതായ പദവി അങ്ങേയത്തിനും എന്നതിക്കുണ്ടിട്ടും. സ വന്നുനുന്ന നിലയും, സുഖവും ദാതിക്കുണ്ടിരിക്കുന്നതും വാസവും, ഉം ശ്രദ്ധിക്കാശേഷം മുഖസ്ഥാനിക്കാവാമന്നായിരുന്നു ആ ദിനത്തു ആരുദ്ധരപ്രചയ. എന്നാൽ ആ കള്ളിക്കും അടു കേണ്ട വട്ടം നാലഞ്ചു കൊല്ലുമായിട്ടും കണ്ടില്ല. ഇന്തി ചുഡാക്കിടക്കിയിട്ടും ചന്ദ്രത്തിനും ചന്ദ്രത്തിനും സ്വപ്നാവവും കൂടി അം റിയാമല്ലോ? എന്ന വിചാരിച്ചു സംഖ്യയാം തുടങ്ങാനു റാച്ചു. അമ്മാമ്മൻറു മകളിം ബാല്യം മുതൽക്കും തന്നെറു കാമം നീതുക്കാഡിക്കുന്നവും ആരു സുകമാരി പ്രായം ചെന്ന സ്വപ്നമേഖലാതയായി സ്വപ്നാധിക്കാഡിക്കുന്നതി കാൽ വധുവിനെ അനേപാദ്ധിക്കേണ്ട ഭാരം ഉണ്ടായില്ല.

സംഖ്യയാ കഴിഞ്ഞു ഭാഷ്യാസന്ധേരം ഉച്ചിക്കിൽ വ നിട്ടും ഇപ്പോഴും നാലു കൊല്ലുമായി. സുകമാരി കൈ പു ഗതഭാരണനും പാഞ്ഞതുൽ പദ്ധതെ തെററില്ല. ഉച്ച തേപുജ്യവും ഉച്ചിണക്കവും, ഉറവുകരം അടുപ്പംകാണ്ടുള്ള ആനന്ദവും ഭാവത്തുടക്കിയും അനുപിബാരണങ്ങളായി ആരു മ ആരംഭിക്കുന്നതിൽ കരതിക്കിരുന്നില്ല. നാലാർം ഒരു കൈ ഒരു

ലാളാബാന്ന നടക്കവാനം, തന്റെ മല്ലിയും പൊങ്ങ
യും മറുള്ളവരെ അറിയിക്കാനം അതു് കേരളപ്പുവടിയാ
ബന്ധന തനിക്കു തോന്തിയിൽക്കൊള്ളു. പച്ചമുംബാരവും
മോടിപ്പുകുട്ടം പരിഞ്ഞാരഹിംങ്ങളാബന്ന യാക്കവാൻ
മാത്രം ഇന്ത്യീയും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. തന്നെക്കണക്കാൽ എല്ലാവ
ങം കുന്നകാലിയേക്കം ചെയ്യുമെന്നാണുഭാവിക്കുന്ന. അഭിമാനം
കാലംകൊണ്ടു കളയേണ്ടിവന്നു. ഈ പുംബുചു് അല്ലെങ്കിൽ
തെ ഉള്ളിൽ കൈത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളു വാസ്തവം കൈ
മെച്ചുംതന്നെയായിരുന്നു.

എതായാലും എതാദുശയായ കൈ ഗ്രഹിക്കുന്ന അതും മാത്രം തന്നെ തന്നെ സെപ്പരവാസത്തിനു 'സാനനില്ലു' തുട്ടിരുത്തും പറഞ്ഞുകൂട്ടാ. കാലക്കൂപ്പത്തിനു മറുള്ളവ
തടു കാലു പിടിക്കണ്ടുണ്ടാതെ, വലിയു യുത്തിതൊന്നും
തനിക്കു വകയില്ല. പരിഗ്രഹത്തിനാണുണ്ടാകിൽ കൈ പ
ണ്ണ വീടു നിത്യം കേരിയിരുന്നിയാലല്ലാതെ ഉറക്കാ വരിപ്പു.
പുതിയിരുന്നുവാദി പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ പൊ
രായ്യയാണല്ലോ. സക്കിട്ടി വലിച്ചാൽ സല്ലാരങ്ങളും വലി
പ്പിക്കണും. ചുതകില്ലുന്നതായാൽ വണ്ടി രേഖക്കുട്ടി
യും വികസിച്ചുട്ടിയും നന്നിക്കു മട്ടത്തു. എന്നാൽ 'തക്കത്തി
നീ'സംഖ്യയിൽപ്പുട്ടതോളം തനിക്കു ആതകമുണ്ടായാജനി
പ്പി. ആ താളത്തിനു ചൊല്ലിയാടാൻ ശ്രേഷ്ഠി കുറഞ്ഞ വന്ന
പ്പോൾ, അവളുടെ ഇഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിക്കുവാൻ തന്നെ
കൊണ്ടു കഴിയുന്നില്ലപ്പോൾ എന്നു സകടിപ്പുട്ടവാൻ ഇടയ്
ഡെന്നു മാത്രം. ഭായ്യും അപ്പിയം ഭാവിക്കുന്നു അവർം
ആവശ്യപ്പുട്ടുന്നതു് അന്നും കൊതിരിക്കുന്നു ചെയ്തിരുന്ന
അതില്ല. ഗവൺമെന്റുഭ്രാഗമനായതുകൊണ്ടു വേറു സ
2

വ്യാദിം ഉണ്ടാക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഒരു കയററം കിട്ടിയാൽ കിരാ ഭേദമുണ്ടാവുമെന്ന വിചാരിച്ചു മേലുള്ളാഗ്രഹം മാറ്റരും കണ്ട് പറഞ്ഞുനോക്കി. അവരെക്കും അങ്ങനീ ഒഴം തിട്ടാത്ത ഉപാധനങ്ങളും പാതയും തന്മീതയും കുറഞ്ഞുകയാണോ. കൗക്കിൽ തിരുമ്പുവിൽ സേവ നന്നായറിയും. അംഗീക്കിൽ ശ്രൂപാർഖിക്കും ആളുവേണ്ടം. ഈതു രണ്ടാം ഷ്ടൈകിൽ, ഒരു 'കീറാമട്ടി'യായാൽ, ചിലപ്പോൾ വാധ തൊഴിയെട്ട് എന്ന വിചാരിച്ചു മേലധികാരികൾ വല്ല മന്ദിരം. ഒരു മന്ദിരം മതി. ഇതു മന്ദിരം വകുപ്പിലും പെടാത്തതാണെന്ന തന്മീതു സ്ഥിതി. മേലുറത്തും മുലതപ്രദേശങ്ങളിലും തന്മീതു പ്രത്യക്ഷയായതും ഉള്ളാഗ്രഹത്തിൽ എടുപ്പെട്ടതുകൊണ്ടും കഴിച്ചുതിരിക്കുന്ന ശ്രദ്ധമാണ്. അപ്പോഴുണ്ടുമെന്ന് 'ചെട്ടിങ്ങുമ്പു, പട്ട മല്ല' എന്ന പാകത്തിലാവുകയും ചെയ്തു.

മോഹങ്ങൾും വളരെക്കാലമായി സാധിക്കാതെ വരുന്നോപാദം കാലഭക്ഷിപ്പം ഒരു ഭാരമായി തോന്നുന്നതു സാധാരണമാണ്. വല്ലവിധത്തിലും 'നാഡി തള്ളുക' എന്നപ്പും, കനിലും ഉസാധങ്ങളും, ഇല്ലാതായിത്തുകാണുന്നതും അതുജും എന്നെന്നെന്നെന്നെന്നുകിലും അവസാനിപ്പിച്ചാൽ ഒരി എന്നാൽ വിചാരവും ക്രമേണ ഉള്ളിൽ കടന്നുട്ടുന്നു. അകത്തുള്ള ഫലാധിത്തിന്റെ അടയാളങ്ങൾ ചുംതു കും സംഖാരം അധികംകാലം വേണ്ടിവരികയില്ല. 'ഉണ്ടിന്നാം സു കാണ്ടു നിന്തു നിന്തുപ്പുംലാതെന്നായ' എന്ന പ്രകാരത്തിൽ കാഴ്ച മുമ്പുള്ള ചെയ്തുന്നോഴം അങ്ങനേയേണ്ടി എന്നാൽ ഭാവം വെളിപ്പെട്ടുള്ളതുണ്ടും. ഇങ്ങനെ വൈശാപ്തമും എത്താൽ ശംഖിരാധയാം, ചിലപ്പോൾ വന്ന ചുപാക്കവണ്ട്. പ്രക്രിയാ സംഖ്യയും അറൂട്ടാദ്ദും ധാരാ

ളുഡണായിരന്ന തമിഴുടെ കരളിനം, അടിക്കടി വന്ന ഇച്ചാടംഗങ്ങൾക്കാണ് കണക്കിലെതിരെ കോട്ടും തട്ടി. പുരത്തിറങ്ങുന്നതും, സ്റ്റേഹിതന്മാരെക്കാണുന്നതും ദള്ളംമോയി തൃടങ്ങി. അപീസ്റ്റിലേജ്ഞു പോകാതെ നിവൃത്തിയില്ലെല്ലാ എന്ന വിചാരിച്ച് അതു കരാമ്പാരംപോലെ അനുജ്ഞിച്ചുവന്നു. കരക്കാലമായി ഉട്ടിയിലുള്ള മലയാളികളെ തന്റെ ദൈരംപേരുക്കേക്കാണ്ടും നിരുസ്സമേളനംകൊണ്ടും സന്ദേശംപൂജിച്ചിരന്ന തമിഴുടെ അസാന്നില്ലും പല ആശക്കർക്കാണും കാരണമുണ്ടാക്കി; തന്റെ സ്റ്റേഹിതന്മാർ കാൽത്തിന്റെ യമാത്മമരിഞ്ഞു വല്ല നിവൃത്തിമാർഗ്ഗവും എടുക്കേണ്ടതിനുള്ള അനേപാഷണങ്ങളും തൃടങ്ങി. അതരെക്കിലും കാണംഗവാർ ‘എന്നാ തമിക്ക്’ എഃപ്പും ഒരു വിചാരം’ എന്ന ചോലിച്ചാൽ, വളരെ പണിപ്പെട്ട് കൂടും പുഞ്ചിരിച്ച് ‘കനംവെങ്ങ്ങുന്നതുവരെയുണ്ടോ കടലാസ്സും പാക്കക്കയുള്ളു’ എന്നായിരന്ന അതാരം സമാധാനം പറയുക.

സുകമാരി ചെല്ലുന്ന ദിക്കിലെല്ലാം സംസാരം തമി ഏകജിച്ചായിത്തൃടങ്ങി. അവിടെയുള്ളവർക്ക് തന്റെ ദേശാം വിലുള്ള ബഹുമാനവും ഭക്തിയും വിശ്വാസവും കണ്ട് അതു യൈ അതുത്തെപ്പട്ടവാൻ തൃടങ്ങി. താൻ ഒരു കളിസ്സാമാനമായി കൊണ്ടുനടക്കേണ്ണമെന്നങ്ങളിച്ചിരുന്നു അതിനും സഹജമായ ചില മുണ്ണങ്ങളുണ്ടെന്നു ക്രമേണ അനുഭവ ചെയ്തു. മോഹനവാക്കിലും മോഹനിയാട്ടത്തിലും മരങ്ങാം, പെൺനിന്ന് വീണ്ടും കണ്ണാൽ കൈകയിലിപ്പെട്ടുകിൽ കടംബാങ്ങി എടുക്കിലും വല്ലുള്ള കൊണ്ടുവരുന്ന ഒരതരം കോമാളിക്കൊമ്മ നങ്ങളായിട്ടേ സുകമാരി പുരാജനാരെ ഗണിച്ചിരുന്നുണ്ട്. തന്നെ ചില ചില പഴയ മുത്തുള്ളിമാർ ഉപജാഗരിച്ചുകൊട്ടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ഇത്തും അ വിധത്തിലാണ്. നേത്രമുള്ളുചെയ്യുന്നതിലും വേബാ വീചാരങ്ങളൊന്നും അത്യമനങ്ങൾ ഒഴുകിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

തന്മുൻ മരിക്കുവർ ഫുക്കുള്ള ദേതാദം സുക്കാ റിക്കേ ഭേദാവിൽ ദൈശ്വതി വാസ്തിച്ചുവന്നു. മുമ്പ് കത്തി ചൂടുകളും മാതിരി പൊരിത്തേ കളിച്ചിരുന്ന ഫുക്കുള്ള കേസരി ഇപ്പോൾ പല്ലുപോയ പാനിക്കേപ്പാലെയായി അടങ്കിയെങ്ങാത്രം ഇരുക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അനുയയ്യും തോന്നാതിരുന്നില്ല. ഒരു സമയം തന്റെ 'യൃത്തി'നെപ്പറ്റി റി വല്ല തെററിലുാനെങ്കും ഉണ്ടായിരിക്കുമോ എന്ന സംശയിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. വീട്ടിൽ വരുമ്പോഴോ തുണാട്ടു സംസാരിക്കുമ്പോഴോ, മുമ്പിലതെപ്പോലെ വിശ്രദിച്ചിരിയായ സന്ദേശങ്ങളും സൗഖ്യങ്ങളും കുറവും; കൂടും പായുന്നതും കൂടുംയായി.

ഇങ്ങനെ ഭായ്യുംബേജുനു ഭേദാവും, ഭേദാവുംബേജും അന്ത്യോന്ത്യം നടക്കാതെ കുറച്ചുകൂലും കഴിഞ്ഞു. സഖാദ്വക്ഷാവുംകുണ്ടും 'കുറീലവു'കൊണ്ടും, കുഴുപ്പുടുന്ന തന്റെ സ്ഥിതി ഭായ്യുന്നില്ലോപ്പും എന്ന കുറുത്തു കുറിക്കും തന്മുൻ. എന്നാൽ അവക സംഗതിക്കുള്ളും അവക്കെ പറുത്തു മനസ്സിലാക്കി അവർക്കു സുവിശേഷം കൊഡുവാൻ തന്മുൻ മനസ്സിലില്ല. ഈ ധർമ്മാശക്ത മന്ത്രങ്ങനു തന്മുൻ വായിച്ചിരുന്നതും; അല്ലെത്തു അന്തരു മാ ശക്കയോനമല്ല.

തന്റെ സ്വന്നാവളുംഭാരതീയപ്പറ്റി ഭേദാവു സംശയി കുറുംബേജുനു ഭായ്യുക്കു ഭോധി വന്നാൽ. അയാളുടെ ഒരു പ്രമുഖത്തിക്കും വാക്കിനും എന്നതുനും തല്ലിനും

ഇരിപ്പിനും തുടി പുതിയ അത്മാഭാവം ഭോധ്യ കണ്ടപിടിക്കുന്നതാണ്. ഈ ദിനമരിച്ചും വരും. കൈവിവസം തന്മാൻ ആപ്പീറ്റിൽക്കിനു മടങ്ങി വരുമ്പോൾ സുകമാരി തന്മഴ്ജ്ഞൻ കുടംബമിന്മായ ഡോക്ടർ സുമുഖനും മായി നേരംപോകു പറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോയിരുന്നു. തന്മിയെക്കണ്ണു ഉടൻ സുമുഖൻ, “എന്നു സാർ തന്മാരിൽ വരുന്നുണ്ടോ” എന്ന ചോദിച്ചു. തന്മാൻ, “ഈലും എന്നും വള്ളാത്ത ക്ഷേണം. വന്നാണ് ചായ കഴിച്ചിരുംപോൾ?”

സുമുഖൻ—മലയ്ക്ക്. എന്നാൽ ഞാൻ തന്മാവരാം എന്ന പറഞ്ഞു അറുയായി. താമസിയാതെ വാലിയക്കാരൻ തന്മിക്കു ചായ കൊണ്ടുവന്നു. പലമാരമൊന്നും കുംഞാതിരുന്നുപോൾ സുകമാരിയാടായി.

തന്മാൻ—എന്നു ഡോക്ടർ സിംഗൾ കുറം ഉണ്ടാക്കിപ്പോൾ ഇങ്ങനോടു പലേതരത്തിലും സർക്കരിക്കുന്നവക്ക് അതിനുസരിച്ച് അങ്ങനോടും ചെയ്യേണ്ടോ?

ഈ ചോദ്യത്തിനു സുകമാരി യാതൊരു രഹപടിയും പാത്രമില്ല. ‘ഇങ്ങനോടു പലേതരത്തിലും സർക്കരിക്കുക’ എന്ന പറഞ്ഞത്തിൽ എന്നും കൈയെയാ അന്തംവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നിജുടെ നായികക്കു തോന്തി. ആ വാക്കുകൾ രാമബാംഗംപോലെ ഉള്ളിൽ തറച്ച് അരയമ്പിക്കുട്ടുണ്ടെന്നും കാഴ്ചാ നാലി യേജും ഭേദിക്കവാൻ തുടങ്ങി. മുമ്പിൽ വെച്ചു ചായ കഴിക്കാതെ ചെബുട്ടുന്നുന്നീരും അക്കുത്തെങ്കു പോയി. മോഹമോ ഇഷ്ടപ്പെട്ടയാ അവമാനക്കാണ്ടുള്ള ജംപ്പുമോ എന്താക്കിരുന്നു അരയമ്പിക്കുട്ടുണ്ടും പ്രകാശിച്ചുള്ളും എന്ന പാശാൻ പ്രയാസം. മുഖം ചുവന്നിരുന്നവെന്നു തീച്ചുത എന്നു. ഏവരും നേരംപോകു പറഞ്ഞതാണെന്നും താന്മാ

നെ പോകിന്നോരി ‘എന്നു ദേശ്യപ്പെട്ട പോകിന്നതു’. ഇരിഞ്ഞു’ എന്നനാൽ മുഖസ്തിയണഭാവമെന്നു വിചാരിച്ചു എന്നാൽ തന്നിധാക്കട്ട പിന്നിട്ട യാതൊന്നും ശബ്ദിച്ചതു മില്ല. അങ്കുഹത്തിന്റെ മുഖാവത്തിനും വല്ല മാറ്റവും ഇണ്ടോ എന്നു തിരിത്തുനോക്കാൻ സുകമാരിക്കു ദൈർഘ്യം വും വന്നില്ല. തികളാഴ്ച ദിപ്പസങ്കലിച്ചിരുന്ന ബാങ്കി ഏപ്പു ദിവസമും അത്തരംത്തിനും സുകമാരി തന്നിരെ തീരുക്കുകയാണു പതിവു്. അനും തികളാഴ്ചയായിരുന്നതിനാൽ അതൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. തന്നിക്കു ഉണ്ടാണും വെക്കി. ഇണ്ടാനിരിക്കുന്നോരി “കരിക്കൽ കഴിത്തുവോ?” എന്ന ദക്ഷിജപ്പാഡി വിളിച്ചു ലോഗ്യും ചോദിച്ചു. ആലോചനയിൽ മുഴുകിയിരുന്ന സുകമാരി അതു കേട്ടതും ഇല്ല. “അമ്മജ്ഞു്” എന്നു സുവർണ്ണപ്പുനു തോന്നുനു. കരിക്കലിനുതന്നു കുറ പിടിക്കയു കഴിച്ചുള്ളു. ഇത്തിരി കൊണ്ടാട്ടും വരുക്കുന്നു വിചാരിച്ചു. കലവറിയുടെ താങ്കാൽ ചോദിക്കുവാൻ കൂടാൻ ഇങ്ങനും മോളിൽ പോരി. അങ്ങനും ഇക്കമൊയിരിക്കുന്നു.” എന്ന വാലിയക്കാരൻ്റെ സാമാധം നും കേട്ട തന്നി തൽക്കാലം തൃപ്പിപ്പെട്ടു് ഉണ്ട് കഴിച്ചു. ആപ്പില്ലിൽനിന്നു കരിക്കലാസ്സുകൾ കൊണ്ടവനില്ലെന്നു. “സുകമാരി ഉറങ്ങിയപ്പോൾ; ഇനി അവയെന്നും നോക്കിടക്കാ” എന്ന കരിക്കി അതിനും ഇങ്ങനും. പണി തീന്ത്രപ്പും കുറിച്ചു പതിനുന്നുനു മണിക്കായി. അന്തം കുമിഴ്സ് കിടന്നിരുന്ന സുകമാരിയെ വിളിച്ചുനേരിൽ “വിമിഷ്ടം”പ്പെട്ടതേരുണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു തന്നി ഉണ്ടാണെന്നോ.

സുകമാരി വാസ്തവത്തിൽ ഉറങ്ങുകയല്ലായിരുന്നു.

താൻ : “കുഡാലയം” പ്രഃവരീച്ചാൽ “ചേരുവിനോടു കനുംവും! മുണ്ടോലേ! വേദമുണ്ടായതെന്നേന്നാട് ചൊങ്കി കൈടോ” എന്ന മാതിരിയിൽ പലതും പറഞ്ഞും അഞ്ചു സിപ്പിപ്പാൻ തന്നി പിന്നാലെ മരാടണ്ട്. അതല്ലെങ്കിൽ അതതാഴ്ത്തിനു മുമ്പുകിലും വന്ന റല്ലു വാക്കു പറഞ്ഞും, പണ്ടാവലുംപൂട്ടും സുകമാരി മാനിക്കുളിൽത്തും ആയ വല്ല തും കൊട്ടത്തും പ്രശ്നാദംവരുത്തി താഴേന്തേങ്ങൾ സ്ക്രിക്കാണ്ടു പോകാംത ഇരിക്കാറില്ല. അനും ആവക്കയൊന്നും കാണി ഷ്ടൈനു മാത്രമല്ല തന്റെ ഹോസ്റ്റിയാട്ടത്തപ്പറ്റാറി യാഥാര നേപ്പണവും ഉണ്ടായില്ല. സുകമാരിക്കണ്ടായിരുന്ന ഒക്ക കലെപ്പാം ബലപ്പെട്ടു. ഭർത്താവിരുന്നു സംശയങ്ങളുടെ സാന്ദര്ഭായവും തനിക്കു മനസ്സിലായി. മാറ്റു കാഞ്ഞണ ത്രിൽ തെററില്ലാണന്നായുണ്ടായാൽ പറഞ്ഞു റീഡിനുള്ളിൽ വാക്കുസാമത്ര്യമുണ്ടെങ്കിലും തന്റെ പേരിനു മാലിന്യം വരുത്തുന്ന ഈ സംഗതിയിൽ ലജ്ജക്കുവരു എന്തുവാദം ചെയ്യുത്തക്കു “തനിക്കാംപോരിത്തം” ആ പാവത്തിനും ഇല്ലായിരുന്നു. ‘മാനംപോരു മക്കൾ’ ദന്തകിൽ മെഴുനും അഭലുകിൽ മരണം, എന്നായിരുന്നു സുകമാരിയുടെ സിലാനാ. “അടക്കാള ശ്രൂലും” മാണനും അട്ടേരുത്തിനും അറിയാമെന്നു തനിക്കു വിപ്രോസം വരുന്നതുവരെ തന്നിൽ ഒട മുവത്തു കൊണ്ടുന്നതു പരമസക്കമായിരുത്താനി. അനും രാത്രിനെന്ന് ആരും അറിയാതെ അവിടു വിട്ടു.

IV

ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം സുകമാരിയെ നും കാണുന്നതു “മകവിദ്യാസങ്കേതത്തി”ലെ വിദ്യാത്മിനിയായിട്ടുണ്ട്. ഉട്ടിയില്ലാത്തപ്പറ്റാമത്തേനു ഈ സ്ഥാപനത്തപ്പറ്റാറി

യും അതിൽ വിധവകൾക്ക് പ്രാഥുകമായി വെച്ചിട്ടുള്ള എപ്പറ്റിക്കളെപ്പറവിയും സുക്ഷമാരി കേട്ടിട്ടണായിരുന്നതിനാൽ ഒരു വിധവയുടെ തിലയിലാണ് അവിടെ ചെന്നക്കൂടി യത്. തന്റെ വാസ്തവം ആരും അഭിന്നതിട്ടില്ല.

സുക്ഷമാരിയെ കാണാതായതിനുശേഷം ആയമുരഖ കണ്ണപിടിക്കുവാൻ തന്മീ ചെയ്യു അഞ്ചേള്ളും വുമാവി ലാറി. ഇരുട്ടിപോലെ കിട്ടിയ ഈ അപമാനം അദ്ദേഹത്തിനു “തുനിൽ കൗവായിട്ടാണ്” ഭവിച്ചത്. പ്രാഠൃത്യ തതിനു പൂജേ, കണ്ണകിലും കിളപ്പിച്ചിരുന്ന ഒരു കാമി നിയുള്ളതും “കാട്ടകേറി” പോരെക്കിൽ തല്ലിക്കുടിച്ച താണ്ടും കരപവാദം ഭായ്യപിട്ടുകാർത്തുലം നാട്ടിൽ പാന. തല്ലിക്കൊന്നാവെനു കെട്ടിച്ചുമിഞ്ഞംതെത്തു നല്ല കാല മെന്ന തന്മീയും സ്ഥാധാനിച്ചു. ഈ മഹാമാരണങ്ങളെപ്പോലെ തിക്കണ്ണപ്പുരാ പണ്ട് എഴുന്നള്ളിക്കൊണ്ട് ഒരു സുതിരിക്കണ്ണരയ അനുഭവങ്ങളാണ് രാനിക്കു കാംവന്നതു്. സാഹായിട്ടണായ . ഉണ്ണി ചോരണ്ടിവസം തിരെബന്നു; അന്തജ്ജനം കിണാറിൽ വിശ്വ മരിച്ചു; ഇല്ലും തിപ്പിടിച്ചു; ഇക്കാക്കൈ കഴിഞ്ഞപ്പുരാ “ഇന്തി പരിഞ്ഞിക്കാണുന്ന ചില്ല കുന്ന മുരക്കെട്ട്” എന്നും പറഞ്ഞു നന്നുതിരി കൊണ്ട് ഇന്തി ഇരിക്കാഞ്ഞായി. ഇതുപോലെ. ഒരു “തന്നോടം” തന്മീക്കം വന്നു. കല്ലിച്ചുകൂടി ഭായ്യെയെ ഭ്രാഹ്മിക്കണ്ണ മുള്ളു വാക്കുപറഞ്ഞു മുഖിപ്പിക്കേണ്ണ, താൻ ചെച്ചുട്ടിശ്ശുനു പുന്നവിശ്വാസമുള്ളതുകൊണ്ട് അവർം പോയതിരുന്നക്കും ആ വളരെ പരിപാടിക്കുണ്ടായില്ല. ഏതുതന്നു തോന്തി യാലും ഒന്നരിട്ട് പറഞ്ഞാൽ പ്രതിവിധിക്കു സന്നദ്ധനായി. ഒന്നു തന്നു ഇ വിധം വഞ്ചിച്ചതിൽ കാർബന്താങ്ക കണ്ണി

താ ഉണ്ടായില്ലെന്നില്ല. സ്റ്റീക്കർഷ സകല സുവന്നങ്ങൾ കൊടുക്കേണ്ടതു കൂനവന്നാണെന്ന വിചാരിച്ച് തന്റെ എഴുക്കയ്ക്കുമ്പോൾ പലതും ഉപേക്ഷിച്ച് അവളുടെ ഇണ്ണം ഭ്രാഹ്മിക്കിട്ടും, ആ വക സൂര്യൻ ഫേഡിവോലുമില്ലാതെ തന്നെ പാസ്യുങ്ഗപായ കറവന്നേപ്പുാലെയാകിവിട്ടു ഒരു തരണിയെക്കരിച്ചു ദന്തസ്തു ഘണ്ടാക്കി മരിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന തന്നീ തീച്ചുയാക്കി.

ഇങ്ങനെയിരിക്കേ തന്നീക്കു ഉദ്ധ്രാഗത്തിൽ ഒരു കയറാം കിട്ടി. അതു സംബന്ധമായി മറ്റിരാറിക്കു വരേണ്ടി വന്നു. ഒരു ദിവസം കടപ്പറത്തു ലാത്തുവോം “മകവി ദ്രാസകേത” എന്നേപ്പും പോകുന്ന ബാലികാസാലത്തിൽ സുക്കമാരിയെയും കാണവാനിടയായി. അവരെ അന്ന ശനിച്ചു സങ്കേതത്തിന്റെ പട്ടികളെത്തി. അസൗധയത്തു പരിപാലനവേണ്ട അധികാരം നടപ്പും അസ്ഥാനത്തിലുാണ് വില്ലേജം അഭിവൃദ്ധി പൊരുപാലകന്റെ ഭാവം കണ്ണ പ്പോറ്റു ആ മുത്തിക്കു അടക്കംവെച്ചു അകത്തു കടന്നു. ആ ദിം തരവും പറഞ്ഞെക്കാട്ടത്തു സുക്കമാരിയുടെ വിവരങ്ങളെ പ്പോം ഉന്നസ്തിലാക്കി. രാത്രി പതിനൊന്നു മണിക്കു സങ്കേതം ശാന്തമായഞ്ഞോട്ടുടർന്നിട്ടും സുക്കമാരിയുടെ രായനമുറിയുടെ പാതയാൽ, റാജർക്കാട്ടത്തു. വിളക്കുത്തിട്ടായിരുന്ന തിനാൽ അവളുടെ തൽക്കാലഗമിതിയെന്നുണ്ടെന്നും അഭി വാൻ താമില്ല. കുറച്ചുനേരം അവിടെത്തന്നെന്ന നിന്നു പ്പോറ്റു വാതിലിവന്റെ തഴുതു നീങ്കുന്ന ശബ്ദം ഹക്ക്. ഇങ്ങ ട്രായിജനതിനാൽ കണ്ണുവിടിക്കുമെന്ന ഭയംസ്തുകാതെ കൂടാം മാറി ചുമതചൂഢി, സ്പാസം അടക്കി തന്നീ നിന്നു. താമി സിരം തെരുവു ഒരു നിശ്ചൽപ്പവാലും കാംഡിതന്നു ഉജമ്മിക്കുന്നു

പോയി. താൻ പിന്നാലെ പോയി. താഴത്തെത്തിയപ്പും ദി വേറൊരു വാതിൽ മുട്ടന ശ്രദ്ധാ കേട്ട്. വാതിൽ തുണി സുകമാരി അക്കണ്ണ കടന്നപ്പും മാത്രങ്ങിനും അവളുടെ ചോഷ്ടകൾ തന്നി സുക്കിച്ച്. അതിലുണ്ടിയിരുന്ന ആ ധൂദവല്ലിയെ ഉണ്ടാക്കി സുകമാരി അവളുടെ കമ വിസൃംഗ കണ്ണതുണ്ണ കേട്ടതു്. അതിന്റെ അവസ്ഥാനും താഴു വിവരിക്കുന്ന വിധത്തിലായിരുന്നു.

“എൻ്റെ പ്രവൃത്തി കിരാ കടന്നപോയിരുന്നു ഒരു ദിവസം ചെല്ലുന്നോരും എന്തിക്കും ഭോജപ്പുമായുണ്ടു്. അംദ്ര ഹത്തിരഥക്കണ്ടു്. എൻ്റെ കിരാം പൊരുക്കശബ്ദമെന്നും പൊന്തുംപ്പുംതെ എൻ്റെ മനസ്സും സ്വന്ധമായുമെന്നും തോന്തരം നില്പു. അതുകൊണ്ട് താൻ ഇപ്പോൾതന്നെ പോകുന്നു. എൻ്റെ യത്തമാനം ഇവിടെ അങ്ങരായും അറിയിക്കേണ്ടതു്. കാണാൻബാധുന്നു നിലയിൽത്തന്നെനും ഇങ്ങനോടു്. എൻ്റെ പ്രാണവല്ലഭനും വഞ്ചിച്ചില്ലും മിഞ്ചെയാണോ ഇതു്!“

ഈതും പറഞ്ഞു സുകമാരി ഘുത്തുകടനും. പടികുക്കുന്ന ഭീമകായിനും സംഭാവനചെയ്യു നിരത്തിലെത്തുകി അംഖാടി നടനും. അംപ്പും ‘എൻ്റെ തകമല്ലേ ഇതു്’ എന്നും പ്രാണമല്ലുമായ അഭിവാദ്യത്തുടക്കി രണ്ടു കൈകൾ പിന്നിൽക്കൂട്ടി വന്നു അവളെ തടങ്കു. നാന്നാം ഒരു അറിഞ്ഞെത്തു ഉടനേ—

സുക—എൻ്റെ അപരാധം ക്ഷമിക്കുന്നു എന്നും ഏതാണുക യിടിക്കശാണ്ടു പറഞ്ഞു തന്നിയുടെ കാൽ പിടിപ്പുന്നു തുടങ്ങി.

തന്നി— (സുകമാരിയുടെ കൈകൾ പിടിച്ചു) അതിനാം നേരാണും താനിങ്ങന്നും വന്നതു്.

ഒ. ഒഴിയാത്ത പ്രേഥ.

“പ്രൈൻറ കമ ഇന്നത്തോന്ന കഴിഞ്ഞാൽ പിന്ന
 കാത്തുയിനി എന്തു ചെയ്യും? ഇങ്ങാട്ടരുന്ന വരദാം !
 അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ അമ്മ പായുന്നതു കേർശകകയാ
 ണ നല്ലത്. കാത്തുയിനിക്ക് ഇഷ്ടപ്പോലെ നടക്കാവു
 ണ കൂലത്തു് ഇപ്പോകടക്കമുണ്ടുകീൽ നമ്മക്ക് കന്നിച്ചു
 ചോറാം. അതിനു വിധിയില്ലെങ്കിൽ ഈ സ്റ്റേജം മരണം
 വരു മാക്കുന്നതു്.” പത്രികയ്ക്കു കൊല്ലും മജുവ് പട്ടിപ്പുറ
 കണ്ണ് കണ്ണികുട്ടംമുന്നോൻ പിരിഞ്ഞുപുക്കന്നേപാർ പറ
 ന്തെ ഈ വാക്കുകൾ ഇന്നു കൊടുകളത്തിൽ കാത്തു
 യിനി അമ്മാടു മനസ്സിൽ ശ്രദ്ധാരോധപ്പോലെ കിടക്ക
 നുണ്ട്. പഴക്കം തുടങ്ങുന്നും അവയ്ക്കു ശേത്തിച്ചും സാന്നി
 നുണ്ട്. പഴക്കം വല്ലിച്ചും വരുന്നു. കണ്ണികുട്ടംമുന്നോൻ “കാമ
 കോംഡിവിഗ്രഹം” കണ്ണികുട്ടിനു മാനന്തവു് ഇന്നലെ ക
 ചിന്ത സാഭ്യംപോലെ ആ പരമത്ത്വാത്മാവിനു തോന്ന
 നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനോൻ അങ്ഗനാന്ത വാഴക്കർ ആന്നാദാം
 ആവന്ന് ദാപരാധിബാധിയം ആ മേഖലയുടെ മന
 സ്ഥാക്കിയിൽ അക്കരിക്കക്കാണും ചെയ്യുന്നു. ഇതെന്നൊരു
 കമ്മാണം. ഇതെല്ല മായ, ഇതെല്ല ധർമ്മക്കം, ഇതു
 എല്ല പിരിപ്പില്ലിരുടു പാനിപ്പുടകളിൽ ചിലപ്പോഴിണ്ട
 കന്ന സ്ഥലജ്ജവ്രാന്തി!

കണ്ണികുട്ടംമുന്നോൻ കാത്തുയിനി അമ്മായ തന്റെ
 സഹയർമ്മിന്നിയാക്കിയതു് ആയമ്മാടു പറ്റുണ്ടാം
 വരല്ലിലുണ്ട്. അന്ന് ആ ചെറുബാലികയ്ക്കു് അവിന്തു
 ആംബുക്കവുടുന്ന തെളിഞ്ഞു സ്റ്റേഫിക്കവാനോ. ഇന്നു

ങ്ങി വന്നണ്ണാനോ കഴിയുന്ന കാലമല്ലായിരുന്നു. മറ്റൊള്ളിക്ക് പറ്റി പാതെക്കാട്ടത്തെ മാതിരി പ്രവർത്തിക്കു എന്നായിരുന്നു സംസ്കാരം. തുടർന്നു പോകുന്നതു പ്രായമായി ടാവാമെന്ന വിചാരിച്ചു. തൽക്കാലം അമ്മയുടെത്തുടർന്നു താമസിക്കുവാൻ കണ്ണതികട്ടമേന്നോന്ന് അനുവദിക്കുകയാണെന്നായതു്. ഇടയ്ക്കു വന്ന കാണ്ണഭവാർ തന്നീക്കു ശ്രീകഷ്ണരക്ഷകൾ നൽകുവാൻ അധികാരമുണ്ട് ദായാണ് എന്നല്ലാതെ, തന്റെ വിതാനവർത്തിയും സുവർദ്ധിപ്പണ്ണുകയും പങ്കെടുത്തുണ്ടെന്ന ഒരു ഘൃന്നാന്തമാവുമാണെന്നു കണ്ണതികട്ടമേന്നോനെ സംബന്ധിച്ചുട്ടേന്നതുള്ളൂ. ആ കുട്ടിക്കുട്ടിക്കുട്ടി അനുംതം തോന്തിയിരുന്നില്ല. അങ്ങെന്നെതിരിക്കുകും നേരം സംസ്കാരപ്രാജ്ഞന്തായായ തന്റെ അമ്മയ്ക്കു തുണ്ണാണു നീഡെന്നു ഒരു പുതിയ ശിശ്യരെ കിട്ടി. തുണ്ണാണുകും കാഴ്ചയിൽ കണ്ണതികട്ടമേന്നോനെക്കാം സുഭഗനാല്ലുകും വേഴ്ചക്കു മുണ്ടു തുടിയ ആളുായിരുന്നു. ഒരു സ്ഥാനിയും ഇടപുട്ടവുമായിരുന്നതിനാൽ തല്ലാലും അല്ലാഹുവുള്ളതിൽക്കു അഭ്യരാവുത്തി കഴിക്കുന്ന് കണ്ണതികട്ടമേന്നോനെക്കാം എല്ലാംകാണ്ടും അയാൽ യോഗ്രാനാണെന്നു കാത്തുായി നിഞ്ഞുടെ അമ്മയായ കാമാക്ഷി അമ്മയ്ക്കു തോന്തി.

കാമാക്ഷി അമ്മ ഉള്ളിലെന്നു പുറത്താനു് എന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു ശ്രീയല്ല. വിദ്യ വിവാദത്തിനും, ധനം മദ്ധ്യത്തിനും ഇപ്പച്ചാഗിക്കേണ്ട വസ്തുക്കളുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്ന ജനാനലവദ്വ്വിഭജനക്കുടെ തുടക്കത്തിൽ ഒരു അമ്മയ്ക്കു അഗ്രസ്ഥാനവും കൂപ്പിക്കാം. തന്നീക്കു ഒരു കാഴ്ചയും വേണ്ടും തോന്തിയാൽ വിശ്വാസി അതിൽ ചൊറാരുചുടെ മുഖം നോക്കുക എതിവില്ല. സാമാന്യം വിവരങ്ങളുടെകാണ്ടു

ന്നായമായാലും അന്നായമായാലും താൻ പറയുന്നതു ഡവദ
വാക്കുമായി അനുസ്യാർ അംഗീകരിക്കേണ്ടെങ്കിൽ സ്ലിലാ
ന്തമുണ്ട്. ശാഖാനെ ചെയ്യാത്തവരെല്ലാം തനിക്കു പരം
ശ്രദ്ധക്കേളാണ്. അതുകൊണ്ടു കാമാക്ഷി അമ്മയുടെ ദ്രു
ശ്വബം കാണാത്തവർ ആ ലിക്കിൽ കാര്യമെന്നാണ്. കേൾക്കാ
വി. കൃഷ്ണൻബാജുടെ അമ്മയും താൻമെയുള്ള കൂട്ടുകെട്ടുകൊ
ണ്ടാണ് അയാളെ ശ്രദ്ധിക്കായി കാമാക്ഷി അമ്മയ്ക്കു കൂട്ടി
യതു. ആ സ്ഥിരിച്ചിരിക്കുന്നു കൈ.സ്റ്റാറ്റ് കയററം കൊ
ട്ടുണ്ട് താൻ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കുന്നതുമാണ്.
കണ്ണതികട്ടമേന്നാൻ ഒരുക്കുകാൻ,— ഉപജിവനാർഥം പ
രാത്രായത്തിലിരിക്കുന്ന കർമ്മം, — രണ്ടും ചൊല്ലിക്കാത്ത മ
ട്ടിൽ ദിവസം കഴിക്കുന്ന കൈ സാധി — കൃഷ്ണൻബാജു
കിൽ കൈ കട്ടിക്കണ്ണേരൻ — നാട്ടിൽ പ്രമാണി — പോരാ
കിൽ “അടിക്കയരാണും” എന്ന നിലപാത അധിനിതിലു
ള്ള കര ചുത്തുണ്ട് — അയാൾക്ക് നിത്യത നിത്യോന്തരവം—.
കോരപ്പുഴ കടക്കുന്നും ചുവണ്ണ. “ഇഷ്വക വിചാരണയിൽ
കാമാക്ഷി അമ്മയുടെ ഉള്ളിൽ കടന്നതോടുള്ളി കണ്ണതിക
ട്ടമേന്നാനെ അകാറാദാദാദാ ശ്രദ്ധ ശ്രദ്ധ അമ്മായി. അഭിദ്രം വരു
ന്നോപം “ബലുക്കികം” ക്രമേണ നീറത്തു. ചോദ്യത്തി
നു സമാധാനം പറവാൻതന്നെ തുക്കും. ഇങ്ങനെ
ബന്ധാരാം വൃത്തന്നാണ്ടു് പോവുന്നാണ്ടു് ഏന്നുള്ള ഭാവംതന്നെ
നാണ്ടി. കൃഷ്ണൻബാജുക്കു വീട്ടിൽ എവിടെയും ചൊല്ലാൻ
ള്ള സ്പാതത്ര്യം കിട്ടി. അയാൾ പറിക്കവാൻ വന്നാൽ
അമ്മ ക്കുണ്ണി വരുന്നതുവരെ അയാളെ കാപ്പി മുതലായവ
കൊടുത്തു് ഉപചാരിക്കുന്നു ഭാരം കാത്ത്രായിക്കിക്കും ആയി. സുചനക്കാണ്ടും അങ്കപ്പച്ചനുംകാണ്ടും കാഞ്ഞം മനസ്സി

ലാകിയ കണ്ണികട്ടേരോൻ കാത്ത്രായിനിയെ തുടിക്കാണ്ട് പോവാറാം കാമാക്കി അമുഖ്യാട്ട് വിവരം പറത്തേ. അതിനു രഹപടി “നിങ്ങൾ അവരെ തുടിക്കാണ്ടേപ്പും കുഞ്ഞാൻഡി. എന്ന തന്റെ എനിക്കിലേപ്പാൽ സ്ഥലം സുഖമില്ല.” എന്നായിരുന്നു. സ്വന്തരക്ഷാണ്ട്, മിനക്കട്ടേ നിന്നാൽ വശ്രദ്ധാവുമെന്നു സുചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് കാമാക്കിഅമുഖ്യാട്ട് രഹപടി പറത്തു. സമത്വനായ കണ്ണികട്ടേരോൻ “കല്പന്തപ്പോൾ. നാട്ടിൽ പണക്കാർ ധാരാളംബാഡില്ലോ. കാത്ത്രായിനിക്കും ചെരുപ്പുവുമാണ്. എന്നാക്കാണ്ട് വിങ്ങൾക്കു ഉപദ്രവമൊന്നും വേണ്ട. കാത്ത്രായിനി! നി അമുഖം മുന്നുചീഴ്ചനോ?” എന്നുപറത്തേ ഷുഗ്ഗേട്ട്. കാത്ത്രായിനി താനാറിയാതെ “ഞാറം ഉണ്ട്”, എന്ന പറത്തു കേട്ടിട്ടോ എന്തോ കാമാക്കി അമുഖം ദിനം നടിച്ചുകിടക്കുന്ന മറിയിൽനിന്നു ഒന്നു ഗജിച്ചു. അങ്കതാട്ടക്കുടിക്കാത്ത്രായിനി അടക്കി. ആലും വിവരിച്ചു വിധത്തിൽ കാത്ത്രായിനിയെ സമാധാനപ്പെട്ടതിനു കണ്ണികട്ടേരോൻ പട്ടിച്ചും തുറന്നി.

എങ്ങനെന്നിയുടെ “കെട്ടില്ലെന്നായി” പത്തിരപ്പതുകൊല്ലും ഇരന്നിട്ടും ചെരുപ്പുത്തിൽ കഴിത്തെക്കുമുണ്ടായിനി അമുഖ്യ മരക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ഈ മരോഗതിക്കും അനാളിലമായി ദൈവവും പ്രവർത്തിച്ചു. തനിക്കുണ്ടായ അതു സന്താനങ്ങളിലും അവരവരുടെ കടംവീട്ടി കാലഡിം ഫ്രാപ്പിച്ചു. പ്രഭുക്കർക്കു സമജമായുണ്ടാവുന്ന ചില ദോഷങ്ങൾക്കു വംശവദനായി എങ്ങനെന്നിയും കാലംകൊണ്ട് തീപാളികളിച്ചു കണ്ണുത്തിലായി. ആ നില നീളവാൻ ആ

നവദിക്കാലെ സർജ്ജനായ വിശ്വേംരൻ ആ ഘട്ടം
നേര്യം ലോകരംഗത്തിൽനിന്ന് മാറ്റിക്കളിപ്പു. “തന്നി
ഷ്ടം പൊന്നിഷ്ടു”മായി കഴിച്ചു കാമാക്ഷി അമ്മണ്ണും “നിന്നി
ഷ്ടാ എ നിഷ്ടം” എന്ന ഭാവത്തിൽ മകളോടു പെയ്മാറേ
ണ്ട ഘട്ടം എന്തി. ദൈവമതം പരമമതം എന്ന തത്പരം
പ്രായം ചെല്ലുംതോടും ആ പ്രമദ്ധി ബോധ്യമായി. സേപ
ഷ്ടായിക്കംരത്തിലുന്നിയിൽനാ ബുദ്ധിയെ സപ്തപ്പുത്തിയിൽ
ബേജു തിരിഞ്ഞുവാൻ ജഗദ്ദിശ്വരൻ ആ പൂജയ്ക്കു സംഗതി
വരുത്തി. വഹിനമെയെ പരിസ്ഥിതിക്കാണ്ടു മകൾ
കഴി വന്നിട്ടുള്ള ആപത്തിൽ തന്റെ കിരാം സമർത്തിച്ചു് അ
വഴ്ത്തു മോക്ഷത്തിനായി പ്രത്മാജും അന്നഗ്രഹങ്ങും ആ
ത്തേഴ്ച ആരംഭിച്ചു. മനസ്യം ധാരിയുടെ പരിമിതാവസ്ഥ
യിൽനിന്ന് അന്തർമ്മദിം അനഭവിക്കുന്നവരിൽ അനക
നീ തോന്നിയിട്ടോ എന്തോ പരമകാരണിക്കനായ സദ്ഗൃ
ഡേരൻ കാമാക്ഷി അമ്മയുടെ കാലത്തിനാം അവധി ക.
ബ്ലിച്ചു. എക്കത്തിനായി കാത്ത്യായിനി അമ്മമാരും ആ
വംശപാദാധികൾ അവദാശിച്ചു. കണ്ഠക്കെട്ടുമുണ്ടാ.
നെന്നു യാത്രാവചനം ആ പച്ചപ്പുവത്തിനെന്നു കണ്ണിൽ
ളിൽ തും ഘട്ടത്തിലും എന്തോ ചാലു അവ്യക്തനുചനക
ഭോട്ടുട്ടി കടികൊള്ളുന്നു.

പിരിഞ്ഞപോയ കണ്ണത്തിക്കെട്ടുമേന്നാൻ പിന്നു അ
യികം തിരിഞ്ഞതില്ല. താമസിയാതെ അംഗീകാരത്തിനും ഉ
ദ്രോഗന്തിൽ ഒരു വലിയക്കരറാം കിട്ടി. സ്ത്രീവള്ളപ്പിൽ
കുട്ടിമാളി അമ്മയെ സംഖ്യയും ചെയ്തു ആ സ്ത്രീയിൽ
അഭ്യരാ സന്താനങ്ങളുണ്ടായി. അവത്തമായി പരദേശ
ഇതു താരസമാക്കിട്ടു കുറേകാലമായിരിക്കുന്നു. തന്റെ മു

സിലത്തെ ഓയ്യെയപ്പോറി ഇടയ്ക്ക് അന്വേച്ചിക്കുന്നു, എങ്കിലും അല്ലമായ ഒരു മരിക്കാവേദനത്തെന്ന ബാധിക്കാരിയ്ക്ക് : കൂടിമാളിക്കാരുടുടർന്നുടന്റെ ഏടും അതിനും ഏപ്പോഴും ഒരുപഠാ ന്തിയാകിത്തീസ്തുക്കാണ്ടി ക്ഷേമരജ്ഞരാജൈയാനും ആ സുകൃതി അനുഭവിച്ചില്ല. വിട്ടപിരിഞ്ഞതിനാദേഹം കാത്തു, നിനി അശ്വമാരുടെ ധാരതാക്വത്തംകുന്നവും തനിക്ക് അറിയാനും ശുട്ടയായിട്ടില്ല.

രവും വിട്ടോഴിഞ്ഞ സമയം ഇല്ല. കട്ടിമാളി അമ്മയ്ക്കു യ നാ അത്രാവണ്ണിൽ സന്ദേശിക്കുന്നവരാണ് അവിടെയു ഇവർ അധികവും. കട്ടികളുടെ ഭാരം കൈവിയത്തിൽ താ ഞിവാസന തന്റെ മുത്തെ മകൾക്കു ഗ്രഹിണ്ണതിന് കൈ സഹായി അത്രാവലുമായും ഇരിക്കുന്നു. ചിലവും മാസ പുട്ടിയും കൊട്ടത്തു നാട്ടിക്കിനു വക്കിയവരല്ലോ മന. സ്കൂളടക്കത്തു ദേഹം പിടിക്കുന്ന'പ്ലീസുപറണ്ട് ഹാരോജ്തു രായി തിരിച്ചപോയി. ഇതിനൊക്കെ ഘറമേ പതിശില്പി ഷക്കാണ്ട് തനിക്കു പരമാന്വദ തന്നിരുന്ന പ്രാണംപോൾ കരക്കുന്ന സംസാരിപ്പാണ് കഴിയാതെ വശംകെട്ടു കിടക്കു. നാ ആ കിടപ്പു അദ്ദേഹം ചുണ്ണാനെ കണ്ടുപോരക്കും. ആ ഭ്രതേ ആശാദംഗം കുഞ്ഞിക്കുട്ടമേന്നോൻ്റെ പ്രേമത്തിനു പത്തിരട്ടി. ശക്തി തുട്ടിട്ടുള്ളതിനാൽ പ്രിയതമയുടെ വാടിവി ഇത്തു വികാരഭ്രത്യമായ വദനാരവിനും കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറക്കാതെ ആ ശ്രൂദിശാത്മാവിനു കാണ്വാൻ കഴിയാതെ യായി. സംസാരിക്കവാൻ വയ്ക്കാതെ ഭായ്യുടെ ഹിതം ഇ നാതാബന്ധനാവിജ്ഞ പ്രവർത്തിച്ചു സന്ദേശിക്കവാൻം നി വുത്തിയില്ല.

ഈ വിഷമല്ലത്തിൽ കട്ടിമാളി അമ്മയെ ചെരുപ്പു ത്തിൽ പരിചയമുണ്ടെന്നും പറഞ്ഞു കൈ പ്രായം ചെന്ന ശ്രീ അവക്കെ വീടിൽ വന്നു. ഇംഗ്രേരുടുക്കയാ തന്നു ചെന്നാല്ലെ ഭിവിക്കവാൻ. ആരം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് കട്ടിമാളി അമ്മയുടെ കുഴ്ചാവസ്ഥിയിൽ തന്നാൽ കഴിയുന്ന സഹാ യം ചെയ്തു ജൂം കുടക്കുന്നുമെന്ന ഉദ്ദേശത്താട്ടുട്ടി വ നാതാബന്ധനം അവർ അറിയിച്ചു. നിങ്ങുപം കിട്ടിയാലു ഒരു സന്ദേശിത്താട്ടുട്ടി കുഞ്ഞിക്കുട്ടമേന്നൊന്ന് അവക്ക്

സ്വന്തതാ പറത്തു. തന്റെ വിട്ടകാണ്ട് സർവ്വം അവ എ ഭാഗമല്ലിച്ചു. മഹാരാജന്തിൽ പഴക്കവും തശ്കവും ഉള്ള ആ സ്ഥീയാകട്ടെ തന്റെ വക്തിരിവോടുള്ളിയ പ്രവൃത്തികാണ്ട് ആ നിംബാഗ്രേക്കന്തതിൽ സമാധാനവും സംത്രിപ്പിയും താമസിയാതെ വളരുന്തി. ജോലി ചെയ്യുന്നതിലും, കട്ടിക്കലെ വിട്ടവീഴ്ച തീകാതെ സ്വന്തം മക്കളേപ്പോലെ പരിപാലിക്കുന്നതിലും, കട്ടിമാളിക്കാമുള്ള നേരം തന്റെ മനസ്സു ദിതലായവ കൊടുക്കുന്നതിലും തന്റെ ഇഷ്ടം നോക്കുന്നതിലും, ആ ശ്രീലം്പതി— അമ്മവാ കൈ വെറും ഭാസി—കാണിച്ച ജാഗ്രതയും വാർംല്പ്രവും കണ്ണികക്കുട്ടമേ നോന്നു ആയുമ്പുവരവശനാക്കിത്തിന്തു. കട്ടിക്കർക്കു രണ്ടാമത്തു് കമ്മയുണ്ടായതുപോലെയുള്ള ആനന്ദവും ആ ഫോറും ഉണ്ടായി. കട്ടിമാളിക്കാമുള്ളട ലീനം ഭേദമാവാതെതിൽ സകടക്കുന്നുകും തന്റെയും കട്ടികളുടെയും ലീനച്ചും ധാരെതാൽ കഷ്ടപ്പാട്ടം തീകാതെ കഴിച്ചുതുട്ടിത്ത അന്ന ആ വന്നുഭാസിയെ— അമ്മവാ മഹാമന്മൂര്യയെ— കണ്ണികക്കുട്ടമേനാൻ മനസ്സാ പൂജിക്കുവാനം തുടങ്ങി.

താരതമ്യംകാണ്ട് അനഭവേരസിക്കപും പ്രത്രക്കമാക്കാൻ സൗഖ്യാദിവജന്മലെ ഇടകലത്തുന്ന ലെവഗസി കണ്ണികക്കുടേരുന്നു ഇങ്ങനെയുള്ള സെപ്പരവാസത്തിനം അധികകാലം അനവദിച്ചിപ്പി. രാപ്പുകൾ അഭ്യപ്പാനിച്ചു കിട്ടംവെച്ചയാഗക്കുമ്പും കാത്തുകാണ്ടു വന്ന ആ ഭാസിയും നാലഞ്ചുംബാസംകാണ്ടു രോഗിണിയായി ശയ്യയെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. കട്ടിമാളിക്കാമുള്ള കിടപ്പിലായ ആപ്രകാലത്തും ആ കട്ടംവെത്തിനാണ്ടായ കഷ്ടാരിയുള്ളങ്ങൾ രണ്ടാമത്തും ആരംഭിച്ചു. ഇപ്പോൾ ലീനക്കാർ രണ്ടായി. ശ്രീത്രൗഢി

മുന്പുതന്നെ ആരഞ്ഞില്ല. ഈ സ്ഥിതി കണക്കിലയിക്കുന്ന ഒരു കടകരമായിത്തീർന്ന്. തങ്ങളേ സഹായിക്കുവാനൊരുംനാ വരെഴ്ച്ചി രേതകും ചൊല്ലിക്കുന്ന കരാറായറു കറിയവി ധിരയ കണ്ണതിക്കുമേന്തോൻ കാക്കൽ വിശ്വാസ എതിരേറുക. ഒന്നായി ഒരു കൊല്ലുതേരുള്ള കല്പനയെടുത്തു രണ്ടുപേരേയും പാപാലിക്കുവാൻ കണ്ണതിക്കുമേന്തോൻ കുട്ടികളോടുള്ള സന്നദ്ധത്തായി. ഇങ്ങനെയാക്കേയായിട്ടും രോഗികളുടെ സ്ഥിതിക്ക യാതൊരു പ്രകാരംവേദ്യം ഇല്ല. ഏന്നതനെ യല്ല ഭാസിയുടെ ഭീകം അന്ത്യാസനം എന്ന നിലയിലായി തുടങ്ങി. ഭാസിക്കാക്കട്ടെ അതുകൊണ്ടു ദ്രോഹംവോല്ലും മു സനം കണിക്കു. ഇതുവരെ താനന്നഡവിച്ചു സകടങ്ങൾക്ക് കൗരതി വരാന്നതുവെന്നുള്ള സന്തോഷംകൊണ്ടോ, അതു അവസാനക്കാലം സജീവനഞ്ചൗട്ടെട ഇടയിൽ ചെന്ന ചേന്നതിലുള്ള ചാരിതാത്മ്യം കൊണ്ടോ രോഗം വലിക്കും തോറും ജനസാമ്പദ്യസൂചകമായ പ്രസന്നഭാവം ആ ധിര വനിത കൈക്കണ്ണാണു. ഇതു കെടാനടക്കങ്ങളുംതെന്ന കതലാബന്നു തത്പര മനസ്സിലാക്കിയ കണ്ണതിക്കുമേന്തോ സ വ്യസനവും പരിശ്രമവും കലശല്ലായി.

ഇങ്ങനെയിരിക്കു കൈപ്പിവസം രാത്രി പതിനൊന്ന്
മണിയായിരിക്കുന്നു. സ്ക്രിഹാളിഅമ്മയും മരനം ഉറുദു കൊ
ട്ടുതു കണ്ണതിക്കുമേണ്ടാൻ ഭാഷ്യ കിടക്കുന്ന കട്ടിലിനേയൽത്ത
നോ കിടന്ന് കൂടു മയ്യാൻ. മറിയിൽ കൈ മരിയ വിളക്കു
കുത്തുന്നണഡായിരുന്നു. പെട്ടുന്ന കാലിൽ എൻ്റൊ തണ്ണ
പൂജ്യ കൈ സാധ്യമം തട്ടിയെന്നു തോന്തി കണ്ണതിക്കുമേ
ണ്ടാൻ ഒത്തടിയുണ്ട് ദോക്കിയപ്പേശേ—ആരും ആരു ആ
സിഃയാ—അരും ആസിതനെ—ആയാളെയും ഭയ്യ്

യേജും കട്ടികളേജും യാതൊരു പ്രതിഫലവും കാംക്ഷിക്കാതെ ഇതുവരെ തൃശൂലിച്ചിരുന്ന ആ ഫ്രെഞ്ചസ്പത്രപിന്നിതനെ—കാൽഞ്ഞിളിടെ മുണ്ടോഷഗശവദാദി—മനസ്സിലാക്കി പ്രവൃത്തിക്കവാൻ ശ്രദ്ധയ്ക്കുത്തു കാലത്തു—“മാണവരെ ഈ സ്ഥാധി മരക്കേതു” എന്നുള്ള കണ്ണികളുമേന്നാൻറെ സരോപദാദം ശിരസാ വഹിച്ചു ആ പരമാത്മപുണ്യവതി തന്നെ. അവളിടെ പാവനമായ ഫാലപ്രദാദം തന്നെ കാലടികളിൽ സമർപ്പിച്ച നില്ലുന്നതു കണ്ട്. കണ്ണികളുമേന്നാൻറെ ഉള്ളിൽ തങ്ക്കുന്നം ഒരു മിന്നൽ പാതൈ. എക്കിലും ആ പരമധന്യമായ അന്നതെ രചോഷ്ടകൾ സുക്ഷിക്കവാൻഉള്ള ഉൽക്കല്ലേഖനാടെ അന്ന ഔദാഹരിക്കിട്ടു. താമസിയാതെ അവർ തല പൊന്തിച്ചു കണ്ണികളുമേന്നാൻറെ കാൽ തൊട്ട് മുന്നപ്രാവശ്യം തലയിൽ വെച്ചു ബലഡാണ്ടപിയായി ക്ഷണിക്കുന്ന റീസ് നേരുള്ള നോക്കി ഒരു തീച്ചല്ലപാസം വിട്ട്. അങ്ങനെ പിന്തിരിംതു വാതില്ലേജ്ഞ നടന്നു. കാംരണ്ടി വെച്ചുപും എന്തോ തടഞ്ഞവിനു. ഉടനെ കണ്ണികളുമേന്നാൻ എഴുന്നിറാ ആ സുക്രതക്കാടിയെ താങ്കിരയച്ച തുകൊണ്ടപോയി കിടത്തി. വിളക്കു തെളിയിച്ചു നോക്കുന്നുണ്ടും ആ പ്രണായദാസിയുടെ ഭേദം തന്നുള്ള പോയിരിക്കുന്നു.

മുമ്പു കാണുന്നതു ഒരു മോതിരം അവളിടെ ചെരുവിരലിലുണ്ടായിരുന്നു. അതു താൻ കാത്ത്യായനിക്കു കൊടുത്ത മോതിരമാണെന്ന റിത്തു കണ്ണികളുമേന്നാൻ “ഈരേരോക്കുത്” എന്ന താനവിയാതെ നിലവിലിച്ചു. കിംഗ് കൈന്തേരുള്ള കാത്ത്യായനി അമ്മയുടെ ഫ്രെഞ്ച്ത്വിനെ കൊക്കാണ്ട് പിന്നു മിണ്ഡാതിരുന്നു.

ര. മേനോൻറെ ബൈജ്ഞം.

ചോദയിൽ കമാരമേഖനാൻ അർഭോത പരിപ്പാരിയാണ്. വലിയ സുവരന്മല്ലകിലും ഭാവം അങ്ങനെ ചൊന്നമല്ല. പുതിയ മാതിരിയില്ലെങ്കിലും വ്യാധാമംകൊണ്ട് ദേഹത്തിനു ദാർശന്യവും കത്തുക്കവും യന്നിട്ടെങ്കിലിനാൽ മറ്റൊരുവാദ കണ്ണത്തി (പ്രത്യേകിച്ചു സ്കീകളിട) അതു കേടുവരാതിരിപ്പുന്ന മുപ്പും വളരെ സുക്കിക്കുന്നണ്ട്. മേനോൻറെ മെനിക്കാണ്വാൻ, മോഹമുള്ളവർ അബ്ദത്തോടും അംഗപക്ഷിച്ചാൽ ചിലപ്പോൾ താൻ അവക്കു വലിയ ഉപകാരം ചെയ്യുകയാണ് എന്ന നാട്ടുത്തിൽ പതിവാകി ഇടനു ബെണിയൻ അല്ലെന്നാണ് പൊന്തിക്കും. മേനോൻറെ അഭിപ്രായത്തിൽ ശരീരത്തിനും അറിവാൻ പുതഞ്ചു നാരേകാദി സ്വാമത്മ്യം സ്കീകർമ്മക്കാണ്വന്നാണ്. അതു കൊണ്ട് പെണ്ണുങ്ങൾിൽ ത്രിക്കന ലിക്കിൽ മേഖനാൻ സാധാരണായി പോകുന്നതും അല്ലോ ഏ ഉള്ളകളി? പുതിയ കഴനു കൈ 'കണ്ണിപ്പോഗ്' ധരിക്കുന്നതും പതിവാണ്. മുഖം കുങ്കുമം കൈ 'നിറവകച്ചുണ്ണകിലും കുണ്ണകിലധികം നീണ്ടതുകുമം തടിച്ച ചുണ്ടം എടുത്തുകളിൽ തന്താക്കു മുവത്തിനു തുണിയില്ലെന്ന് ആരും പറയുന്നതല്ല. ദേഹവും ഇരുന്നിറത്തിലാണോ എന്ന സാരങ്ങും തീന്ന് വർപ്പാക്കാടിരിപ്പേരും പലങ്ങം ഉണ്ടെന്ന തോന്തനില്ല.

പാറിപ്പുള്ളിവർ കാണ്ട ആ ലിക്കിൽ മുക്കില്ലാത്ത റാജുത്തു അറിക്കണ്ണ രാജാവു് എന്ന പദവിയാണ് മേനോൻ നേരുത്തു്. താൻ ചെരുപ്പുക്കാക്കു് കൈ തലയാളിച്ചും, പരു നീരമാരാക്കാത്ത ചെണ്ണമകളുള്ളിവക്കു് കൈ 'കണ്ണിപ്പോഗ്'

ഇം തറവാട്ടിൽ കാരണവന്നാക്കി തന്റെടമ്പണംകുടണ ഒരു 'കായ്യക്കട്ടിയു' അതാണെന്ന ആഹാർ തന്ന് വിശ്രദിപ്പിക്കുന്ന ഗണം. പ്രായം ഇങ്പത്തിരുന്നിലധികമായിട്ടില്ല. ബി. എം. പാസ്സാക്കിട്ട് ഒരു കൊല്ലുമായി. ഏഡ്. എൽ. എൻഡ് കുമ്മജ്ജു പോയിട്ടണ്ട്. ജയിക്കമെന്ന് ഉറപ്പും ഉണ്ട്.

മേനോൻ വളം നന്നാവുന്നതു കാര്ത്തകോണ്ട് പാലങ്ങം ആ ദിക്കിലുണ്ട്. "യെഴുപ്പം വന്നാലിച്ചാൽ അതാണ് അദ്ദേശം പെണ്ണുണ്ടാക്കം അവതാര ഘട്ടവും അതാണാല്ലോ. തന്ത്രജ്ഞനുടെ സ്വന്താ കുട്ടിയാണെന്നു കരതിയിരുന്ന മേനോൻ അഷ്ട്ടൻറു വീട്ടിനാർ കാലേഷ്ട്രു കായ്യങ്ങൾം പായാതിരുന്നാൽ, കുട്ടികളില്ലോ? വല്ല കെണിയില്ലോ പെട്ടു" എന്ന വിചാരിച്ച് അംഗിടെയുള്ള മുത്തുള്ളിമാർ ചില്ല് സ്വകാര്യങ്ങൾം സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മേനോൻറു അഷ്ട്ട്വന്റു മതമകളായി കല്പാണിക്കട്ടിയെന്നാൽ പെണ്ണിട്ടാവുണ്ട്. കണ്ണാൽ നല്ലും കുട്ടിയാണ്:—

"നല്ല കടാക്കം നല്ലോ ഭാവം
സല്ലാപങ്ങളിലും നാട്ടുകരം."

എന്നാക്കു കവിതാക്ക വേണുമെങ്കിൽ പറയാം. സ്വദ്, വള്ളാവും ധാരാളം. കത്തുകൾ, വണക്കാ, ദേം, വെള്ളം, മാനം, ഭക്ഷണം ഇവയെല്ലാം കുനിക്കുന്ന മീതെന്നായിട്ടുണ്ട് ഇരിക്കുന്നതു്. "നാടൻമോട്ടികർം" മാത്രമു ഉള്ളി എന്ന് ഇപ്പോഴേതു ശ്രൂംഗാരലക്ഷ്മണപ്രകാരം ഒരു ദേശം കാണുമായിരിക്കാം. അലക്കാരത്തിൽലോ, അരനുകരണ തതിലോ, വലിയ ഭ്രംമാനം ആ കല്പാണിക്കില്ല. ദന്താന്തപും ഗ്രഹിച്ചവരുടു പോലീയിൽ കല്പാണിക്കട്ടിയുടെ അലക്കാരവെച്ചവും ഒരു മുണ്ണാണെന്നും പ്രാഞ്ചി

മുണ്ട്. അതെങ്കിനെയായാലും ആളെ അറിയാൻ അഭിവൃദ്ധി നേരിലെ അവസ്ഥയിൽ പ്രകാരം എടുത്തിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയാലേ എടുത്തിരിക്കുന്ന അവർക്കുള്ള സാമത്യം അനുഭവമാണെന്നും എല്ലാവരും സഹിച്ചു കാഞ്ഞുമാണ്. നടപ്പം, ഇരിപ്പം, ഉടപ്പം, നാട്ടുസന്തുഡായപ്രകാരംതന്നെ. നീനു പഴയയല്ല താനോ.

കാമരാബന്നൻ പറവാൻ കിഡ്യുത്തികില്ലെങ്കിലും കാലിക്കായിട്ടുള്ള കുമാരങ്ങൾക്കും കാമിനിയായിട്ടുള്ള കുല്യാണിക്കട്ടിയും ഇങ്ങനെയിരിക്കണമോ മുതൽപ്പോറുമായാൽ അതു ലോചനകൾ അശ്വാന്തതിലല്ലോ. പതിഞ്ചുപ്രകാരം കുമാരമേന്നോൻ ഒഴിവുകാലത്തു് അല്ലെന്നീര വീട്ടിലേജ്ജു വന്നു. അക്കത്തു് കടന്ന തെക്കിനിപ്പടിക്കിണ്ടു ഇന്തനു പ്രോഫൈലു കുല്യാണിക്കട്ടിയുടെ അമ്മയും മാര പ്രായം ചെന്ന തുള്ള സ്റ്റീക്കളും “ലോക്കു്” പറവാനെത്തതി. “സാക്ക എം” തീരാത്തവരായ കുല്യാണിക്കട്ടി മുതലായവർ വടക്കി നിന്തില്ലെങ്കാജരായി. കുമാരമേന്നോൻ കാൽക്കഴകി ഇന്തനു പ്രോഫൈലു ദാക്കായണിഅമു (കുല്യാണിക്കട്ടിയുടെ അമ്മ):—

“മലിരാശൈയിൽനിന്ന വന്നിട്ട് എടുപ്പെന്തു ദിവസമായിരുന്നു കേട്ട്. മുഖ്യാക്കൾ ഫിട്ടിൽ വന്നാൽ പിങ്കാഡിവസം ഇവിടെ എത്താതിരിക്കുമ്പോൾ. അങ്ങനെയുള്ളപ്രാഞ്ചങ്ങളാക്കൾ പഴയ മട്ടകാരംപോൾ— ഈതു കേട്ടംകുണ്ടായിരുന്ന ചിരംതയിങ്ങൾ— അങ്ഗതേ, അങ്ഗതേ, ഇന്തി അംഗും വിട്ടകാരരയാനം ശീഖ്യാധികിപ്പേബു!”

കുമാ—അതുകൊണ്ടാനം അംഗീക്കി! വന്നുപ്പോൾ അച്ചൻ
അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന്, പിന്നു അങ്ഗുളിയ്ക്കു കാരണം
വർ ഒരു പണിയും തന്ന കുന്നതേക്കാരട ആധാരം
തെരുവാക്കാൻ എന്നേന്നു കയ്യിൽ തരാൻ തോന്തിയത്

നല്ലുകയും. എന്തെല്ലാം അബ്ദിലഭമാണ് അതിൽ എഴു തിരിരിക്കേന്നതു്. കാരണവർ ഇങ്ങനെയാണ് കായ്യും നോക്കേന്നതെങ്കിൽ തെങ്ങളോക്കെ ഇനി എറു താമസി കൊതെ വല്ലവഴിക്കണം പോകേണ്ടതായി വരു.

എച്ച്. എല്ലിനു പരിക്കേബാർത്തനു മേഖാൻ കൈ വക്കിലാണോന്ന് അയാളിം മരംപ്രേഷിയം ദടിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പെണ്ണെല്ലാട്ട് പായ്യാരങ്ങൾ പറയുന്നതു ലുനക്കുക്കയമാണോന്നു മേഖാൻ വിപ്രോസ്സവുമുണ്ട്. “അപ്പെന്നമാത്രം കണ്ണാൽ മതിയല്ലോ—കിള്ളം! കല്ലാണി കുട്ടി ശുന്നവേയുംകൂടി അദ്ദേഹിച്ചു. കമാരേട്ടൻ എന്നാവരാത്തതു് എന്നു— (വടിക്കിന്നിയിലേജ്ജു തിരിത്തു്)— എന്നാ കട്ടിക്കേണ്ടു് കമാരേട്ടൻ വരാത്തക്കുപ്പാഴാണു നിങ്ങളുടെ അദ്ദേഹിക്കമാക്കേ നോക്കുവാട്ടു! ഇത്തിരി ചായകൊണ്ടോതെക്കണ്ടു നോക്കിനില്ലെന്നതു്. രാവിലെ നാലഞ്ചുഹാ ചികവഴി നടന്നിട്ടാണുട്ടാ വന്നിരിക്കുന്നതു്. കല്ലാണി കുട്ടി ഇല്ലെ അവിടു്”—എന്ന വിളിച്ചു. (കല്ലാണികുട്ടി അദ്ദേഹിച്ചു എന്ന പരിഞ്ഞതു കമാരമേനോന്നു ഇള്ളമാവുമെന്ന വിചാരിച്ചു ദാക്ഷായിനിഅമു പൊട്ടിച്ചു മുവസ്തി തിയാണു. കല്ലാണികുട്ടി ഇതു കേടുപെട്ടുമും വേഗം പടിക്കിനിയിൽനിന്നു പോയി—അവളിം അവിടെ നില്കുന്ന കുമാരമേനോന്നു മോഡ്യൂല്യപ്പെട്ടതുവാനാണു് അവഛു പ്രഭ്രൂക്കം വിളിച്ചുതു്—

അഃപ്രാഭീജ്ജു ചായ വന്നു. കൊണ്ടുവന്നതു കല്ലാണികുട്ടിയല്ലായിരുന്നു. അതു ദാക്ഷായിനിഅമുക്കു് അതു സിച്ചില്ലു. ദേഹിച്ചു നടിച്ചു ചായ കൊണ്ടുവന്നു കട്ടി ചൊണ്ടു്—“അമും? കല്ലാണിയേട്ടതി ഇല്ലെ അവിടു—

ഈതു നോക്കു ഇപ്പോൾ കൂട്ടിയുള്ള കൊച്ചുത്തത്തേ—അതി നീറു കൂട്ടിയിരിന്നോറു വീണാൽ—ഈങ്ങനെത്തു, അമുഖ മു കൊച്ചുക്കാം” എന്ന പറഞ്ഞു വാങ്ങി കൂട്ടിക്കർക്കു വക്ക് തിരിക്കില്ലെന്ന മുവവും ഫയോട്ടുട്ടി കുമാരമേനോന്തരു ദി സ്വിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു.

കമാ— തൊൻ വന്നപ്പോഴെങ്കിലും നിങ്ങൾ ഇവിടെയുള്ളവരെയല്ലോ ചീഞ്ഞപാണഞ്ച് കാടിക്കവാൻ തുടങ്ങി.

ഈങ്ങനെതന്നും നീഞ്ഞും തൊൻവരാതിരിക്കയാണെല്ലാമ്പുതു്. എന്നാൽ ശ്രദ്ധക്കും ശക്കാരംകിട്ടാതെ കഴിയുമല്ലോ.

വന്നവരവിലുള്ള “കൊണ്ടാട്ടം” ഇങ്ങനെ അവസാനിച്ചു. ഉച്ചജ്ഞാ ഉശണ കഴിഞ്ഞു കുമരേമനോൻ അപ്പു നീറു പത്തായപ്പുരയിലേങ്കു പോകുന്ന വഴിക്കു വിളിച്ചു. അവിടെ ഒരു ‘മീറാളിപ്പുല്ലുപായയും’ പട്ടതലയൻമും മേരുന്നു സ്വാഗതം പറഞ്ഞു ശയനത്തിനു ക്ഷണിച്ചു. കിടന്ന ഉടനെ ഭാക്ഷായ്ക്കിഞ്ഞു തലപ്പുത്തു മുക്കായിരുന്നു മുമ്പു പാടിവെച്ചു പല്ലുവി തുടന്നു.

ഓ— കട്ടം—കാ ഇനി അങ്ങനെയെന്നും വിളിച്ചാൽ പോരല്ലോ. കുമാരമേനോൻ—ഈങ്ങനെയെന്നുകൊണ്ടു മതിയോ—കൈ സംബന്ധം കുക്കു വേണ്ടെ—

കമാ— അതിനൊന്നും ബലബലപ്പുടാറായില്ലപ്പോ—

ഓ— എകിലും കൈതിവെക്കാലോ—

കമാ— അതോക്കു കാലമായാൽ വന്നോളിം

ഓ— അഭത്തനു കല്യാണക്കെട്ടി ഇവിടെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ട്. നീങ്ങൾക്കു കണ്ണാറമാൻനു മക്കളാരക്കിലും ഈ വിടെ തുടങ്ങിയാൽ കുക്കള്ളാമെന്നു വളരെ മോഹമുണ്ട്.

പക്ഷേ അവർക്കു പറിപ്പും പരിഞ്ഞാരവും കുന്നും ഇല്ലോ—

നിങ്ങൾക്കാക്കു ഇപ്പോൾ അരതേവണ്ട്. ഒന്ന് പറയാം; അവലെക്കാണ്ട് അക്കം ഒരു ഭാരമുണ്ടാവില്ല. ഇന്നതു വേണമെന്നാമെന്നമില്ല. സകല കാഞ്ചും അന്നേപദികയും ചെങ്ജുാളിം.

കമാരമേനോന് തന്റെ വലിപ്പം ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായതു്. തന്നെ വിചാരിച്ചിട്ടും ചിലർ തികളാൽ നോക്കുന്നണ്ടു് അവിന്തെപ്പോൾ അഭിമാനം ഒരു പട്ടി കുറഞ്ഞു. ചെട്ടുനും സമ്മതിക്കുന്നതു് വിലയ്ക്കു കൊഡാണും തോന്തി. കല്യാശിക്കട്ടിരെയും ഒന്ന് ധ്യാനിച്ചിപ്പോൾ ‘അഭിസമ്മതത്തിൽ’ എന്നാൽ അങ്ങനെയാജ്ഞാവും എന്ന പറയാതിരിപ്പാനും മനസ്സുവന്നില്ല.

മേൽവിവരിച്ച അതിലാചന കഴിഞ്ഞിട്ടു മുന്നുകൊണ്ടു തേതാളിമ്മായി. കമാരമേനോൻ വക്കിലായി കോഴിക്കോട്ടു വന്നിരന്നിട്ടും ഒരു കൊല്ലുമായി. സന്നതു വാങ്ങിയതോടു തുടി സംഖ്യയുംരജിക്കിൾ ‘കനാരണണില്ല് പത്രം’ ഇങ്ങനെ വന്നതുടങ്ങി. അതിവഞ്ചം തുടങ്ങിയപ്പോൾ പഴയ മരജിക്കിൾ അടിയിൽപ്പെട്ടു. പലക്കം ആവശ്യമുണ്ടായി പര്യാഘം പദാത്മാംബക്ക് വില തുടക്കംമെന്നുള്ള തത്പരം ആയാൾ പദ്മം ധരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. പോരകിൽ തന്റെ സന്ധാരുകൾവും അതിനും ഒരു കാരണമായും വരുന്നുണ്ട്. സന്ധാരുകൾക്കിലാവുടെ, ഇല്ലെങ്കിലാവുടെ ഒരു ദൈഹകാട്ടി വക്കിലിന്റെ പദവി പരിപാലിക്കാതിരിപ്പാൻ കിട്ടുന്നതിയുംബാഡി ബാഡി. എവരും പറിപ്പിച്ചിപ്പോഴേയ്ക്കുതന്നെ അച്ചൻ ‘പാപ്പ’രായപോലെ അയി—കാരണവക്ക് പെണ്ണക്കലിപ്പാതുതുക്കാണ്ട് വക്കില്ലായിരന്നതിനുംശേഷമും ചിലവു ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനും ഉസ്ഥാവം കിരണ്ടു

വന്ന തുടങ്ങി. തനിക്കാണുകിൽ ഒരു ലിവസം ചെല്ലു നേരാറും പ്രമാണിക്കാവാൻമുള്ള മോധം തുടിക്കൂടിജും വരുന്നു. അതു മടിറ്റീലിൽ അഞ്ചാരതെ സാധിക്കുന്ന കാർബൺ മല്ലു— ഈ ഘട്ടത്തിലാണു കാബേരനായ പരിവട്ടത്തു കോടുക്കുന്ന നേരാൻ ആലോചന വന്നതു്. പന്തിരായിരം കുമാര ഭന്നാൻ പേരിൽ ബാകിലിട്ടതിനുശേഷം പെണ്ണിനൊക്കാൻ വന്നാൽ മതിയുണ്ടോ കോടുക്കുന്ന ആവശ്യ പ്രൂട്ടത്തെന്നാണുള്ളി. പന്തിരായിരം ‘ബഹുമാനക്കാ’-നൊരു ഒപ്പിയാൽ കുമാരമേന്മാനല്ലു. ആരാധാരം പെണ്ണിനു കാർബൺ വേണമെങ്കിൽ ‘കണ്ണടക്കില്ലോ?’ ‘പണ്ണത്തിനു മീതെ പരാഗ്രാം പാക്കമോ?’

കുമാരമേന്മാൻ തീച്ചുകൂടി പറയുന്നുമനു ദിക്കായി. കല്പാണിക്കും ഭാഷ്യായണിഞ്ചുമാണും അഞ്ചാളിട ഉള്ളിൽ കിടന്നമാറിയാൻ തുടങ്ങി. ധീരായ നേരോന്നു ഇങ്ങനെ ആലോചനപിക്കാനും തുടങ്ങി. കല്പാണിക്കും കൈകെടുവന്നാൽ മുൻകുറ്റി “പരാധിനം” വല്ലിക്കും. മറുപട്ടണത്തിലുണ്ടാക്കുന്ന ഉജാഡയിട്ടുന്ന കാൽം. കോഴി മേന്മാൻ മകൻ കണ്ണാൽ ഒരു വകയാണുന്നു പുരക്കുന്നതിലും കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടുണ്ടുകുന്ന അക്കന്നട ചില്ലായാണോ? എന്നാക്കം തില്ലാലും അതുതന്നു യേലു ആവശ്യം അവനവും കാൽം വിട്ടിട്ടുള്ള കളിക്കാണ്ടു മുള്ളാവില്ലു തീച്ചുഡാണ്. സൗഖ്യം കുംഭ വയരു നിറവുമോ? അഫ്ഫുനു വീടുകാക്കു വലിയ പരിപ്പുമുണ്ടായും അതെക്കു കിട്ടു കാലിക്കുന്നതു— തനാനൊരു നിലപ്പാടു. വന്നാൽ മുൻകുറ്റി നേരിട്ട് പിന്നു ആരക്കിലും സംസാരിക്കുമോ?—പിന്നു പെണ്ണിന്നും

പറങ്ക മിരട്ടാന്തേം പ്രയാസം അവരേതായാലും പഴ യമടക്കാക്കാമാണ്. ജാതകം ക്കില്ലേന്ന പറങ്കാൽ പി നന്ന മരച്ചോദ്ദൃതത്തിന് “അവകാശംതനന്നയില്ലെല്ലാ. ഈ അവന കുടുംബത്താ കുമാരമേന്നാൻ കുളിച്ച് കടവിൽ ക ല്ലാണിക്കട്ടിയുമായുള്ള വേഴ്സ് “കല്ലാണി” മാവുകയില്ലേന്നാം, കോമുംമുഖനുണ്ടാവു മകളായ “ഭാഗ്യലക്ഷ്മി” ഭായ്യായി വന്നാൽ കേമനാവാരൊരു വഴിയായെന്നാം ആരുലാച്ചി ആശ്ചർ. പിരോളിവസംതനന കല്ലാണിക്കട്ടിയുടെ ജാത കം വരുത്തി. തനിക്കു് അനുത്തുലമായി മുമ്പുതനന പറ വാൻ പറിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പണിക്കരെ വരുത്തി നോക്കിയു തിൽ കല്ലാണിക്കട്ടിക്കു ചില ദോഷങ്ങളും കണ്ണ—കോമു മേനോന്നാവു മകളുടെ ജാതകത്തിൽ “ഉച്ചത്തിൽ പഞ്ച ഗ്രഹം കില്ല്”നെതുമണ്ട്. എന്നതനനയല്ല അതുകൊണ്ടു തനിക്കു പിന്നീടു ധനലാഡ്, രാജഭോവ, സ്ഥാനപ്രാധി മുതലായി പജു യോഗങ്ങളും ഉണ്ടെന്ന പണിക്കർ എടു തു പറങ്ക. മേനോന്നാവു സംരക്ഷിക്കുന്നതും തീന്. ഉട ഭൂ ഭാക്ഷായണിഞ്ഞാമ്പും ജാതകം മടക്കി അയക്കുന്നതോ ഫക്ടി താഴെ കാണിച്ച എഴുത്തും എഴുതി.

എൻ

“ശിരസിവിധിലേവന്നും ലംഘിച്ചുകൂട്ടുമോ?”—

ബാഹ്യരം തമിലുള്ള വന്നും എന്നാണുള്ളും നിലനി ഓത്തണമനുള്ള എന്നാം. ആറുഹത്തിനു വെദവം വിപ നിതമായി കാണുന്നതിൽ തൃപ്തി അത്യുന്നം പരിപാ ക്കുന്നത് പൊതുതംനോക്കി വേളി കിയുളിക്കുന്നും എന്ന പണ്ണേളും പറയുന്നതു്. അത്മദക്ഷതാകയാൽ ആ സം ശതിയിൽ നിന്നുംകു അഭിപ്രായവ്രത്തുംഡാബില്ലു

നാണ് എന്നു വിശ്വാസം. അചിരേന്ന ഭോഗ്യനായ കൈ തെന്താവു കല്പാണിക്കട്ടിക്കണ്ണാവാൻ തൊൻ ജഗത്തിലേ രനെ പ്രാത്മികജനം—

എന്ന് കമാൻ—”

ഇതോടുകൂടി മേന്താൻ ദയപ്പംവും. അട്ടത്ത മാസത്തിൽത്തന്നെ മേന്താന്നൻ സംബന്ധവും നടന്നു—

II

പന്ത്രിരായിരം മടക്കിക്കൊട്ടത്തു.

പന്ത്രിരായിരം വാൺ പരിവട്ടത്തു കോമുഖേണ്ടു എന്നു മകളായ ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയെ ഭായ്യാക്കിയപ്പോൾ ചോ ല്ലയിൽ കമാരമേനവൻ സകലവും തിക്കണ്ണ എന്നൊരു കൃതാത്മതയുണ്ടായി. പലിരേകാണ്ടുതന്നെ കൈവിധം “ധാടിയിലും മോടിയിലും” കഴിക്കാം. കേള്ളു കിട്ടാത്തതു കൊണ്ടുള്ള കോട്ടം അറികയുമില്ല. പ്രമാണിയാബന്നെന്നു ഒപ്പേരും പത്രക്കുണ്ട് സന്ധാരിക്കാം. ഈ വിശ്വാസ തേതാടുകൂടി കുച്ച കാലം കഴിഞ്ഞു. അപ്പുംഘാണ മുത്തി അറിയാതെ സേവ തുടങ്ങിയതു് അബദ്ധമായെന്നു ഫോ ആഘ്യമായതു്.

ഭാഗ്യലക്ഷ്മിഅമയുടെ പ്രകൃതിയെപ്പറ്റി ഇതിനു മേൽ ധാരാളം വിസ്തിക്കാനെള്ളൂതുകൊണ്ട് ആയമയുടെ അകൂതിയെപ്പറ്റിയുള്ള കൈ വിവരണം ഇവിടെതന്നെന്ന ചെങ്കുമ്പും. നിരു പാഞ്ചാലിയുടെ നിരമാണ്. ചന്തു മേന്താന്നൻ അഭിപ്രായത്തിൽ കുപ്പുനിറമുള്ള സ്ത്രീകൾ ആം സൗംഘ്യം ഉണ്ടാവാമതേ. അതുകൊണ്ട് ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമയുടെ കുപ്പുനിരും ആരം കൈ ദോഷഭായി കൈതേണ്ട തില്ല. ദേഹത്തിനു പൂജ്യി നല്പവന്നും ഉണ്ട്. അട്ടത്തു പ്ര

രിചയിച്ചവർ ആയമു നടക്കേണ്ടാൽ ആനന്ദയാബന്ന നാ പാശേതകാവുന്നതാണ്. അതു സ്വന്തികളിടുന്ന ഒരു പക്ഷണും ആണെപ്പോ. ആ സംഗതിയിലും പക്ഷിഅമു മെച്ചും കൊണ്ടുപോകിം. കുറയ്ക്കുന്ന ശ്രദ്ധ നിറം, തടിച്ച കിണർത്തു ഭേദം, പുളിച്ച വളർന്ന അവധിയാദം, ഇതാണ അഭ്യർത്ഥന. വണ്ണത്തിന്നടക്കതു ഉയരവും ഉണ്ട്. ഒരു ശ്രദ്ധം ഇതു ഡോജിച്ചതുകൊണ്ട് ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമ്മയെ കാണേണ്ടാൽ പലക്കം പൊലീസ്സും ഡിപ്പോൾക്കുറഞ്ഞിനെപ്പറ്റി കാംമ്യാഭായേക്കാം. കൂടി, പരമാത്മം പറകയാണെങ്കിൽ, നിന്നും വടക്കിലും ഉത്തരത്തിലും സാമാന്യകാരാനം പിന്ന അടക്കിപ്പു. ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമു വിട്ടില്ലെങ്കും കട്ടിക്കിട്ടു വല്ലാതെ കരണ്ടെന്തുകിൽ ആയമുയെ കാരാറു വിളിവിളിച്ചാൽ മതി. പിന്ന കട്ടിയുടെ ശ്രദ്ധം കേൾക്കിപ്പുഴു. പല്ലും അല്ലെങ്കിലും പല്ലും പല്ലും കുറയ്ക്കുന്ന വൈത്തിപ്പുട്ടുകളിലും പോലും വരുന്നതിലും പിംഗിച്ചുപോലെ ഒരു “വിഷമേചപ്പു”യുണ്ട്. ആ വക ഘട്ടങ്ങളിൽ നേരിട്ട് സംസാരിപ്പാൻ ദെയൽക്കുള്ളവർ ചുങ്കമൊണ്ടു. തന്റെ ആകൃതിയെപ്പറ്റി ആ തിക്കിലുള്ള ചെറപ്പുക്കാർ പലപ്പോഴിം കളിയാക്കാരുള്ളതുകൊണ്ട് പുരുഷന്മാരോട് പരക്കെ ആയമുള്ള നീരിസം സ്പദതയുണ്ട്.

കമാരമേനോൻ ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമ്മയെ മൻസ്ത്രി കാണാതെയല്ല വിവാഹം ചെയ്യിട്ടുള്ളതു്. പന്തിരായിരത്തിലും ഒരു ദിരകൊണ്ട് ആക്കപ്പാടു അങ്ങനെ ചെയ്യുവെന്നെല്ലാം. ഭാഗ്യലക്ഷ്മിഅമു നല്ല തന്നേരട്ടുള്ള ശ്രദ്ധയിലും വില്ലും വാങ്ങിയ തന്ത്വവിന്റെ പേരിൽ സകല അധികാരവും തനിക്കാണെന്ന വോധങ്ങളാട്ടുകൂടിയാണ കമാരം

മേന്മാൻ വീടിൽ പ്രവേശിച്ചത്. അധിക എത്തിയ ഉടനെ അതു നടക്കവാൻ മുട്ടണി. പാമ്പിനെ വടിവാച്ചു അമക്കന്നതുപോലെ ചില പ്രദേശങ്ങൾക്കാണ് മേന്മാനെ വരച്ചു വരു കടക്കാതെയാക്കി സ്ഥിക്കാനാണ് ആല്ലെങ്കിലും നേര ശ്രദ്ധിച്ചതുടങ്കിയതു്. വന്ന ഉടനെ വജ്രിയകാരനും ഒരു കുറബാം കണ്ണ് അവനെ കാടിച്ചു. ഇതു തന്റെ വീടിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു ചെക്കനെ ഇങ്ങനൊടു കൊണ്ടുവരുവാനുള്ള ഒരു വില്പനയിരുന്നു. ചെക്കൻ മേന്മാൻ വീടിൽ വന്ന തിനാഴേഷ്മാണ് ആല്ലെന്നും അവനു കുടിപ്പെടാതെയിൽ കടക്കുന്നതു്. അമധ്യദ വീടിൽ അവനു പുശ്രൂടി നന്നായ്ക്കു, പയ്യും ഒരു പാട്ടുകു, പല്ലു തേക്കാൻ വെള്ളം മുതലായതു കൊണ്ടു വെയ്ക്കുക, വെക്കന്നേം വലിയമുഖം നാമത്തിനുള്ളിടത്താൽ കഷക്കു, ഇതൊക്കെയായിരുന്ന പ്രവൃത്തി. അറി കഴുക്കുക, വാക്കുക, തുടക്കം നടക്കുക, വെയ്ക്കുക ഇവക്കുന്നും അവൻ അല്ലെസിച്ചിട്ടില്ല. ഓഗ്രൂലക്കുഞ്ചമഹാക്കട്ട അതൊന്നും ശ്രീലിച്ചിട്ടും ഇല്ല. അച്ചുന്നെന്ന വീടിലും അമധ്യദ വീടിലും വാലിയകാർ കണക്കിലായികും ഉള്ളതു കൊണ്ടു ഉണ്ടാന്നുതെ അടുക്കലെല്ലാട അടുക്കലേല്ലു് ആ യമ്പു് പോകേണ്ടി വന്നിട്ടില്ല. അടുക്കലെല്ലാം കാഞ്ഞു് ചെക്കനും വാക്കി വീടിലെ കാഞ്ഞു് ഓഗ്രൂലക്കുഞ്ചി അമധ്യം ആയതോടുള്ളി മേനവൻ കാഞ്ഞു് ഗോപികായിത്തുട ഡി. രണ്ടാദിവസം കോടതിക്കു പോകേണ്ട സമയത്തിനു ചോറ കിട്ടാതെതുകൊണ്ടു മേനവനുപക്രിപ്പിണിയായു്. വെച്ചു കിട്ടുന്നവാഴോ, “കൂപ്പുകിലാക്കവാനെന്നേ തോനു” എന്ന പാകത്തിലാഘും. അതുകൂടും അവനു കെക്കപ്പെന്നും. മുപ്പുക്കാണക്കിൽ പറഞ്ഞതു പറഞ്ഞ സമയത്തിനു വേ

ഒരുപോലെ കിട്ടിക്കിണ്പുകിൽ പിന്നു “പ്രാംതാൻ” , അ ചുക്കിൽത്തൊന്മ ശ്രദ്ധി മുക്കേതാൻ . “രണ്ടാം വാക്കിന കേരിയടിക്കം” എന്നാണ് സ്വന്നവം . കോടതിക്കു ഹോ കേണ്ട സമയമായാൽ അടക്കാളിയുടെ തലത്തിലെത്തും . ഒന്നം ശ്രദ്ധയായി കാണാതെയാങ്ങേബുദ്ധി കിട്ടാ പിരുവി രക്ഷം . ഒരു ദിവസം ഭേദ്യം സഹിക്കാൻ വയ്ക്കാതായി . “എന്തും ! നിന്മക്കു നേരത്ത് വെച്ചുണ്ടാക്കാൻ വരുമെന്നു ! എവ്വും വരുമെന്നു കടന്നപോ ?” എന്ന പറഞ്ഞു അവ നീറി നേരക്കുത്തു . ചെക്കൻ പേടിച്ചു വിശ്വാസം . ഈ അടു മാസം കേട്ട ഭാഗ്യലക്ഷ്മിഅമ്മ മുകളിൽനിന്നും ഇറങ്ങി വന്നു . “ഈതുവേണ്ടാളും തുള്ളാതാനാമില്ലോ !” എന്ന നു ക്രമത്തിൽ മുൻപറഞ്ഞ വിഷമചേഷ്ടയോടുള്ളി ഒരു നോ കം കൊക്കി . മേഖാൻ കൂടും അഞ്ചു ഏകില്ലും ബെയ്യും നടച്ചു “എന്തായോ ! നേരം എന്തായായി ! നോക്കുടെ, ആ ചെക്കൻറെ മാതിരി . രണ്ടു പൊട്ടിമുള്ളു — ഇനി ഒരു ഔദ്യോഗിക്കുള്ളിൽ കോപ്പേ, അതൊടു പാകയും വേണ്ടോ ?”

ഭാഗ്യല—പിന്നു ! ഒരു കായ്യും ഉണ്ടോ, രണ്ടു പൊട്ടിക്കാൻ അവൻ സ്വന്നം കൂട്ടിയോ മറ്റാണോ, അവന്മ അരു യല്ല ആയിട്ടുള്ള!

കിമാ—നല്ലവണ്ണം ആയിട്ടുള്ള ഒരത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലെല്ലു ഇവിടെ?

ഭാഗ്യല—അവനെ തൊന്താണോ പൂത്താക്കിയതു് ?

കിമാ—പിന്നുയോ? തൊന്താണോ, അവൻ സാധാന അഡി കാട്ടുത്തു വില്ലും വിക്കുന്നണ്ടുണ്ണം മറ്റും പാണത്തു്.

ഭാഗ്യലും ശരി! ഈനി അവൻ കുട്ടി കുട്ടിഃച്ചാറാക്കക്കും വേണമജ്ജു! അഞ്ചാടിയിൽ കൊട്ടക്കാനെന്നും അരിനപ്പിക്കുവേണ്ടാദ്ദേഹം വേണമെങ്കിൽ അവനെ തുനാതനെന്ന് കൊണ്ടുവന്നോളിൻ. ഇപ്പോഴത്തെ വരവും എടുപ്പം പത്രം കൊട്ടതെ വാലിയക്കാം, ഇംഗ്ലീഷ് ഉടിൽ അധികം പത്രങ്ങൾ കൂടിക്കില്ല.

ഈതു മേനവൻ മമ്മത്തിനു കൊണ്ട്. അദ്ദേഹം ഭരിപടി പറയാൻ നിന്നില്ല. പലകാഡിവിട വെച്ചിട്ടും കുതന്നതുകൊണ്ട് അതിംഗമൽ പോയിരുന്നു. ടംസ്റ്റ് ജീവ ഫേറിയേറ്റക്കൂട്ടി അഡിവിട കന്ന് അഞ്ചേണ്ടും ഇന്നേണ്ടും ലാത്തി. അടക്കാളവാതിക്കണ്ണലും പോലി എത്തിട്ടു, കബി; “ക്കു തുട്ടാം ഉഡ്പുരിഞ്ഞും ചേരും അരയിട്ടില്ലോ സിണ്ണു! അതു വേണു വിളവിശക്താം”എന്ന പാണ്ടം. പിരാന്ന കെത്താവിന്നും നേരെ തിരിഞ്ഞു “ആ പത്രം പത്രങ്ങൾ വരു സ്ഥായ ചെണ്ണും ഇംഗ്ലീഷ് സമയംകൊണ്ട് ഇതാക്കു വെച്ചു ണ്ണാക്കിയില്ല. അഞ്ചേരു അഞ്ചേണ്ടും അതുലോചിക്കാലില്ല. ഒ! തോൻ വരത്തിയ വാലിയക്കാരനെല്ലോ? അദ്ദേഹം അനുയജ്ജു തുള്ളിയുണ്ടാവുള്ളോ? എന്ന പിരിപിരിപ്പത്രം എന്നു മുകളിലെല്ലാം പോയി. വാലിയക്കാരൻപെക്കുന്ന മുപ്പറ വെളിച്ചപ്പെട്ടാലും അമു അനന്തരയിക്കുമെന്നു കണക്കു കൊണ്ട് സമാധാനമായി. മേനോൻ ഉണ്ടുവെന്നു കുറവി ധാ കാണിച്ചു് എഴുന്നീറുവോയി. വാലിയക്കാരൻനു കു യുണ്ടാക്കിയിൽ തനിക്കു് അതുപ്പിഡിബേണ്ണും കാണിക്കുമെന്നതു് ആ തിലയിക്കം വഷഷ്ടാവാനാളി പഴിയാണുന്നു. മേനവൻ മനസ്സിലായി. ആ വിഷയത്തിൽ ഒഴുന്നമും അംഗീകരിച്ചു്

അതിനാദ്ദേഹം എത്താറം ദിവസങ്ങൾ അധികം കുച്ചപ്പാട് തുടങ്ങുന്നതു, ഗണപതിജീവൻ ഇരുദിനത്താളം മലിച്ചതിൽ ഭാഗ്യലക്ഷ്മിനമ്മയും കണക്കിലായിക്കും ചാരിതാത്മ്യവും ഉണ്ടായി. ഇതി രണ്ടാഴത്തും ഒരു കൈ ദോക്കാൻ ഉസ്ഥിതിയായി. ഇപ്പോൾ അവിടത്തെ വരവു ചിലവുകണ്ഠക്കല്ലോം എഴുതിവെയ്യുന്നതു മെന്നുവന്നു മുമ്പുന്നത്. അതുംകൂടി താൻ പറഞ്ഞതു കേരിക്കുന്ന കുളായാൽ വേണ്ടില്ലെന്ന തോന്തിത്തുടങ്ങി.. മഹാന്മാർ, അപ്പോൾ കൊടുത്തതുകൊണ്ടുള്ള കുളിയേ അവിടെ യുംജി. അതു കഴിയുന്നതും അവരവക്കുതന്നു അനുഭവിക്കാമ്പേണ്ടും. അന്ത്യരാവുമ്പോൾ എങ്ങനെന്നയായാലും കുറേ ഒരു ചോച്ചയുണ്ടാവാതെ ഇരിക്കുത്തില്ല. അതു മുകളേ പോകണ്ടും. ഏകലൂസം നന്നാക്കുവാൻ ആരം പ്രകാശം നോക്കാവില്ലേണ്ടും. പിടിയും അനാജൻ വെരുതെ ഇരിക്കുന്നതും ഉണ്ട്. പക്ഷേ, അവന്ന് വ്യവഹാരത്തിന്റെ ധാരതാദിനങ്ങളും ഇല്ല. അതിന്റെ ആരവല്ലും ഇവിടെ കണ്ണം കൂടണ്ടില്ല. പിന്നെ സന്ധാര്യത്തിന്റെ മുഴവൻ വിവരവും അറിയാമ്പേണ്ടും. ഇങ്ങനെ ആലോചനപോകാം. മുമ്പുന്ന കൂടും കാരണങ്ങൾ അങ്ങനെപ്പണിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പറയത്തെ കാരണാം കണ്ണകിട്ടിയില്ല. അപ്പോൾ കന്ന് സ്വാഖ്യകാന ഒച്ച. വാലിയക്കാരന്റെ കായ്ക്കൽത്തിൽ ഉപകരിച്ച ബുദ്ധി ശ്രദ്ധപ്പെട്ടും ഉണ്ടെന്നും. വാലിയക്കാരൻ ചെക്കുന്നും ആയാളിന്റെ ചായപലമാരങ്ങൾ കഴിച്ചേംവന്നും, അനും സാമാന്യം വാദ്യന്തിൽ അവൻ രണ്ടാളിക്കൂടി കത്താൽ യജ്ഞമാനന്ന് അറിയാതെ അവക്ക് പറിക്കാൻ വഴിയുണ്ടെന്നും അംമുച്ചം അതുനാം പറയുത്തെന്ന് ആയ്ക്കും എ..

അവാക്കിയുണ്ടായെന്നോ, ചേക്കൻ ശ്രദ്ധനായതുകൊണ്ട് താൻ അഭ്യർത്ഥ്യം അറിയാൻ ഇടയായതാണെന്നും ഒരു കി സ്പതി ഉണ്ടാക്കി മുപ്പരെ ബോധിപ്പിച്ചു. അവരെ വിസൂ രികയാണെങ്കിൽ റണ്ടാഴ്ചംതുടി കൂടു വാസ്തവം മറച്ചുവെ ജ്ഞാനം ശ്രദ്ധിക്കുമെന്നും പിന്നു വലിയ വല്ല കളവുംചെയ്യു വല്ല വഴിക്കും അവർ ചാടിപ്പോയെങ്കുമെന്നും ഉപായ ത്തിൽ ധരിപ്പിച്ചു. മെന്നവനു ഗ്രമസ്തുതനു പിരോസും ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഭായ്ക്കു പറത്തു സർഗ്ഗതിയെപ്പറ്റി അഖിപ ഷണമാനും ചെയ്യിപ്പു. പക്ഷേ മന്ത്രം അഞ്ചുവാരതവനു അതവത്തിലുപ്പോൾ ഭായ്ക്കെ മുഖിപ്പിച്ചാലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടു, ഗ്രമസ്തുത അംവിട കില്ലായാണെങ്കിലുള്ള സൈപരക്കേട്ടം വിചാരിച്ചു മനസ്സാമന്നണ്ണും ആയാളെ ക്രമിയ ത്തിൽ പറത്തുയെങ്കു. പിങ്കറ തിവസം ഭായ്ക്കുട അതു ഫോചന എന്നാണെന്നുവാൻ 'ഈനി' കുരാഞ്ഞെ വേണ്ട ദ്രോ' എന്ന ചോദിച്ചു.

ഭോഗാവിറന്നകട്ടിക്കുണ്ട് അവിട വെരുതെ ഇരിക്കുന്നു. അവനും ആളുപോയാൽ ഇന്നതനെനു വരും.

കൂറ—(ദേഹാട്ടിക്കാട) അവനും തെക്കും വടക്കും നടക്കാ റല്ലാതെ വല്ലതും അറിയോടി.

ഭാഗ്രുല—(ദേഹാട്ടിക്കാട്ടുട്ടടി) അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഇവിട കായ്ക്കും. ഇതുവരെ കേസ്റ്റിനായി ഇവിട കരാളു വരുന്നതു തൊന്തു കണക്കിപ്പില്ല. അംബാട്ടിക്കു പോവാനും മറ്റും അവനും അറിയും.

ഈ രാമഭാണു മെന്നവനും ഉള്ളിൽ തന്നെ. കിട്ടു ഓരത്തിനും കനും മിണ്ടിയില്ല. കട്ടവിൽ 'എന്നാൽ ഗോ വിറന്നകട്ടി മതി' എന്നും അല്പസമ്മതമായി പറ്റിത്തു.

ഗോവിന്ദൻകുട്ടിക്കും അതുള്ള പോതി. അവൻ അനന്ന വെക്കണ്ണരുതെന്ന എന്തി. അവന്റെ ഭന്നിഞ്ഞിയും തു ചും വാലും ഇല്ല.

‘നന്നിന്നയച്ചാലതു സാധിക്കി-

ബ്ലൂസ്റ്റുമലീഡെമാനു വരുത്തും’.

എന്നാൻ അത്യാളിടെ തനം. ഇഴ്ചാർഡ് ഫംഗ്രതിന്റെ ഒരു ചിം നടക്കാടെ മേനവൻ ഒരു കൈല്ലു കുട്ടി. അതിനും അ സ്റ്റീയപ്പുകൾപ്പും തെയ്യംറാക്കുന്നതുടക്കുട്ടി ഗോവിന്ദൻകുട്ടിക്കും കുട്ടിവരുന്ന സമ്മാനങ്ങൾക്കു കയ്യുംകണക്കും ഇല്ല. തെയ്യായി. നാലുനല്ല വാക്കെങ്കളും കുറാ പാശ്രദാ. അവന്നു സദാ ശക്കാരം തന്നെ. അവന്നമായി കുറം രണ്ടു കുട്ടി തുരു മേനവൻ അകത്തു കടക്കുന്നവാഴേപ്പും വല്ല കാരണവും ഉണ്ടാക്കി. ഭാഗ്രൂലകഷ്ടിണാമു മേനവൻ മാത്രമല്ല ശക്കാരി കൊന്നവികയുള്ളു. എന്ന മനസ്സിലാക്കബേക്കാടക്കും. ഇങ്ങനെ ആ പുട്ടിൽ കുറാ തിവസും ലഹരിതന്നെ. ഒരു തിവസും രാവിലെ കക്കി കൊടുത്തെല്ലിച്ചു. ഒരു ലക്ഷ്യം മേനവൻ ചോദിച്ചേപ്പാർഡ് ഗോവിന്ദൻകുട്ടി പുരങ്ങാൻ തുടങ്ങി. നോക്കിയ തിക്കിലെവാൻം അതു കാണണില്ല. കഴുതേ നു ചു’ എന്നായി. മേനോൻ ശക്കാരം തുടങ്ങി. തോല്ലാധാലം കേട്ടിട്ടും അങ്ങേ വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്ന കുടിരാമജേനോൻ വക്കീൽ. സന്ധി പറവാതന്നു നിലയിലെത്തി. കമാറാം നോൻ ഇതുതന്നു നല്ല തനം എന്ന നിശ്ചയിച്ചു ശക്കാരി തനിനും ശക്കാരി തുട്ടി. അമ്പ്രായപ്പുകൾപ്പും അവുതു പ്രാവി ശ്രൂം എഴുന്തിന്തും, ബാക്കിത്തനിനു പണം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വക്കേബുദ്ധി പക്കി വഴിക്കു കളിരുത്തും, ലക്ഷ്യം സുക്കി കാതത്തും, അവുതുവച്ചികയുടെ നോട്ട് പത്തിനേരതാണെന്നു

നാ വിചാരിച്ച് അഭ്യാടിയിൽ കൊടുത്തപോറുതും എൻ്റെവണ്ടി, ഇങ്ങനെ അനന്തരയി കുറഞ്ഞും ശ്രദ്ധിക്കുകയും അശ്വാസ്നായി. അവസ്ഥയാണ് ‘അവൻ നന്നാവക്ക് എന്ന വിചാരിച്ച് അവരുടെ കണ്ണ് കരക്കു പറഞ്ഞാൽ പാന അക്രമമായിട്ടും അതു മതി വാജ്ഞക്കാൻ’ എന്ന തുടി തട്ടിളിച്ച.

ഉടനെ അക്രമമായി മാറി നിന്നിരുന്ന ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമു മുഖം പുന്നത്തായി നിന്ന്.

ഭാഗ്യല (ഉറക്ക) പുരാഖിട! പ്രീതിൻറെ രേഖയും കട്ടിടം കട്ടിരാമദ്ദേശവാൻ കാടിവന്നതും? തന്റെ പാശ്ചാത്യത്താൽ എന്റെ തലക്കു വെട്ടാവള്ളു. മരിച്ചവരുടെ തലപ്പായ മണിച്ചില്ല. ശ്രവിട അതും തുടി മേനേ!

ക്രമാദമനവൻ അന്ന് ഉണ്ണാത്തതാനു കോടതിക്കു അപ്പായി. കട്ടിരുമുക്കുന്നും വീട്ടിൽ ചെന്ന് ഇഴ വിവർജ്ജനാപ്പാം തന്റെ ഭായ്യും പറഞ്ഞു. രണ്ടാഴ്ചം കാറി ചിരിച്ചു. അന്ന് ഉച്ച തിരിത്തുപ്പാം കട്ടിരാമുമദ്ദേശവാനും ഭായ്യും വേലിക്കൽ വന്നു. ആയമുള്ള ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയും മഹാശ്ശും തമിൽ ഇങ്ങനെ കരി സംഭാഷണമുണ്ടായി.

കട്ടിരാ—ഭായ്യു—എന്നു മേ! നിങ്ങൾ വീടിൽ ഇതുവൊക്കേ ലഘുപ്പായ കാംബാം. വഴിയിൽക്കൂടിപ്പോകുന്നവരും രാമിലെ വാക്കേരാം കേട്ട രസിച്ചിരുന്നു. ഇതോക്കു പോരായ്യുണ്ടാണെന്നു!

ഓഗ്രു—കു! മതി മതി ഉപദേശം. നീതാനാഡി. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ പിടിലത്തെ കായ്ക്കും നേരക്കാം. എന്റെ ദീക്ഷിലെ കായ്ക്കും നീം തോക്കിക്കൊള്ളും.

കട്ടിരാ—ഭാ- ഇന്ന രാജിയാക്കാൻ ഇവിടെനിന്ന് അഴച്ച
• വരേണ്ടി വന്നില്ലോ?

ഭാഗ്യ—അതുകൂടിട്ടു വന്നതു് അങ്ങല്ലോ?

കട്ടിരാ—ഭാ- ഇവിടെപ്പോരുത്തിയില്ലാത്തതാൽ എന്നൊ ചെയ്യു
ക. കൂദാരമേനോൻ ഇവിടെ താമസിക്കാൻ തുടങ്ങിട്ടു കൂ
ം രജു കാലമായില്ലോ. ഇതുവരെ തെങ്ങമിരുക്കാനോ യാ
തൊരു സൊല്ലായും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഭാഗ്യ—(ദേഹ്യം ദുന്നിട്ടു) എന്നു വന്നുതെ സൊല്ലായുംതു്?
കാ എന്നു പൊണ്ണുള്ളാം. നിങ്ങളുടെ കൂദാരമേനോനും തു്
ടി സുവർഖയിരുന്നോളിൻ്നു.

കട്ടിരാ—ഭാ- അതാണോ എന്നു പറഞ്ഞതിനുശേരി അത്മം?
ഭാഗ്യ—എന്നും ഒരു പെണ്ണും എനിക്കും കുറേല്ലോ അത്മ
മൊക്കെ അറിയാം.

കട്ടിരാ—ഭാ (പരിധാസദന്താട) പെണ്ണങ്ങളുടെ മാതി
രി ജനിച്ചവന്നതനെന്നുള്ളൂ. കണ്ണാൽ—

ഭാഗ്യ—നിങ്ങളുണ്ടെല്ലോ നാട്ടിലുള്ളവർക്കാക്കെ മോഹിനി
യായിട്ടു്.

കട്ടിരാ—ഭാ- അസംബന്ധം പറയ്തിരുന്നോളിൻ്നു. ഇവി
ടെ മജിദ്ഗുരുക്കോടതിയിണ്ടു് എന്നും പറഞ്ഞു കട്ടിരാനു
മേനോണുശേരി ഭായ്ക്കിയിട്ടു്.

ഭാഗ്യ—“കോടതി നിങ്ങളുടെ സ്വന്നമല്ല” കട്ടിരാമനേ
നോണുശേരി. ഭായ്ക്കി പോയിട്ടു് ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അമു മതിയാ
കിയില്ല. അയയ്മയ്ക്കു് ഇപ്പോരു ഘൃതാതിരെയാക്കെ വി
ളിച്ചു പറവാൻ തുടങ്ങി. അതുകൂടു് കൂദാരമേനോൻ ദക്ക
റിവനു. തകിക്ക ദേഹ്യം സഹിക്കാൻ വയ്ക്കാതായി.
കലാശം ഏകടിയാലും തരക്കെടിപ്പുന്നറച്ചു്.

കുമാർ—ഈതുവരെ എനിക്കു മാത്രം ശകാരം കേട്ടാൽ മതി യായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അയൽപ്പക്കിഞ്ചും വേണ്ടുമെന്നു നാഡോ! മാനമയ്യാദേഹാട്ടക്കി ഒരു ദിക്കിൽ താമസി കുവാൻം കിരുത്തിയില്ലാതായല്ലോ— ഇത്പറ്റു!

ഭാഗ്യ—(ശ്രദ്ധിയോട്) തൊന്തന്താ മാനക്കേടു വക്തവിയ
• തു് എന്നിത്തില്ല. അല്ലെങ്കിൽ എന്തു രാനമണം
• ഇതു്?

കുമാ—ഉള്ളി മനം മതി. എല്ലാവക്കും ഒരുപോലെ പണ്ണ
ക്കാരാവാൻ സാധിക്കിവല്ലക്കില്ലോ മാനമയ്യാദേഹാട്ട
ക്കു കുറച്ചു തുടക്കം. വീട്ടിൽ വന്നാലോ സ്വന്പന്മില്ല.
നാലുബോട്ടു മുഖത്രം നോക്കാനും പാടില്ലെന്നാണി.

ഭാഗ്യ—മാനത്തിനു പോരുന്ന തൊന്തന്താജീവകിൽ അം
ദേശാട്ടതനു കൊണ്ടാക്കേണ്ടെന്നു! ആവരക്കില്ലോ യേമിക്കു
ഇണ്ടായോളി എനിക്കു ഇവിടെ താമസിച്ചാൽ മോക്കു
മൊന്നും കിട്ടാനില്ല.

കുമാ—കാ! ധാരെതാങ്കു വിഴരാധവും ഇല്ല. പിരിന്ന ഇങ്ങനു
പോരുക്കാണോ!

ഭാഗ്യ—പേശു വെക്കതെന്ന് പടിയിറങ്കുമെന്നു വിചാരിക്കു
ണ്ടാ. അച്ചുന്ന തന്ന പന്തിരായിരം ഇങ്ങാട്ടു രജനാട്ടു!

അതിനു തുണിയിച്ചല്ലുക്കിൽ അതുനേതാളിം മഴു ചാട്ടം.

കുമാ—കാ! ഇന്തില്ലാത്തതുടു വേണ്ടാ.. കണ്ണതിങ്കയു
ജീവകിൽ അതു മതി. ഇങ്ങനെത്തവഞ്ചെട ഒരു കാലും
പ്രിനിക്കാവല്ലുവില്ല. തൊന്തന്ത്രത്രം ചിലവംകിട്ടം ഇല്ല.

എന്നുംപറഞ്ഞു കുമാരക്കുമരംന്തു പടിയിരിഞ്ഞി. രണ്ടു
ദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടും ഉണ്ണാവുംല്ല. നാലുബോട്ടുവസം കു
മാരക്കുമരംന്തു കുത്രു കിട്ടുകയുണ്ടു കോരുക്കുമ്പന്നാൻവന്നു

രക്ഷാപ്രയോഗം മറ്റൊരു കൊണ്ടുപോയി. ഫീട്ടിന്റെ താങ്കരാൽ കൂടിരാമേരുമ്പോന്നുള്ളിച്ച്. അതു സമയം അദ്ദേഹം കുമാരരേഖയാണ് അധികാരപ്പെട്ടതിന്റെണ്ണം പറത്തു പറത്തിരാ . കോമുമ്പോന്നു എണ്ണിവക്കാട്ടത്തു രഖിതിരാണോ.

കലാശം

നേരം സന്ധ്യാമയങ്ങാറായിരിക്കുന്നു. പകൽ ദിവസം കീനക്കപ്പോൾക്കുള്ള വൈകിൽത്തട്ടി വാടിത്തള്ളുന്ന് ഭൂമിയിൽ പിരുമ്പ് തെന്നു തുടർന്നു തന്നെ അമൃതകരഞ്ഞപരബക്കാണ്ട്. തൊട്ടുതു ലോട്ടി ആദ്യപാസിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ, ഇത്തുടിൽ മറരളളിവും കണ്ണമറച്ച്. പലതും ചെജ്ജുനാവക്കുട മുഖിൽ പെട്ടുന്ന ചാടിവീണ അവരും മധ്യപ്പുഃക്കണ്ണങ്ങൾ നും ശേഖാശ്വാ എണ്ണും താൻ മുക്കുലതാലികളിടുന്ന മുട്ടിക്കുളി എന്തിരുമാക്കുന്നതേയുള്ളൂ: അവിലിയമുഖം കണായാൽ അടയാദംകൊണ്ട് മരറല്ലോം മരക്കുന്ന ചെറിയ കട്ടികർക്കു ചോരകൊട്ടക്കാൻ മുത്തുനുന്നയാണ്. നല്ല അവസരമെന്നു കയറ്റി അമുമമാർ അവക്കുറയും എടുത്തു, കയറ്റു പോരം കയ്യിൽവെച്ച്, കാഴോ പംചുംപാടി ഫീട്ടി ലുള്ള മറരങ്ങളിൽ നടക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കട്ടികർക്ക് “മഹ്രൂഡിവായം” ചൊല്ലുന്ന മേലാഷ്യും അവിടവിട്ട കേണ്ടക്കാനണ്ട്.

ചടിപ്പുരക്കയെ തന്റെ വാട്ടിലെ മുഴുവന്തു് മുഴുവന്തു് മലങ്ങരി കുറം ഇല്ല. ചിന്താമന്ത്രായി എക്കുദേശം ദുരിയാണു പ്രായംചെന്ന ക്രൈ ആവതി മറരത്തിന്തു അടങ്കാ

ടും മുഖ്യമായും നടക്കാനു കാണുന്നണ്ട്. തൃജ്ഞൻകുട്ടി ഒരു ഘോഷകമെടുത്തു ചിത്രങ്ങാക്കിയിരിക്കുന്നു. പംപ്പേറ്റുന്ന കു ചുക്കപടികക്കൽനീനു് ഒരു 'ഗ്രൗണ്ടവിളി' കേട്ട്. ഉടരേ ക മല്ലക്കി (യുവതിയുടെ പേര്) തൃജ്ഞൻകുട്ടിയുടെ അടക്കത്തെ ചൊന്ന് 'അമ്മ മുണ്ടു നന്ദിച്ചിടന്നു കേട്ടാൽ എടുത്തിരിയ വിളിക്കുണ്ടോ' എന്നു പറഞ്ഞെ പടിക്കിലേഡുക്കാടി. ചെന്ന ഉടക്ക തന്റെ പ്രാഥിസ്ഥാപ്തം പ്രത്യക്ഷിച്ചാണി കണ്ണ തിരുത്തു സദ്ധനാപ്രാപ്തം, പിഴറാലിനു തനിക്കു വരാൻ പ്രേരകനു കൂട്ടും വിചാരിച്ചുത്തു സദ്ധനാപ്രാപ്തം, കുറ ആശാരം കനം ഉണ്ടാക്കി സാധിച്ചില്ല. സംസാരിക്കുവാൻ ഒരു സമയം ഉടരേ കഴിയുമ്പോൾ എന്നുള്ള ഭയം അവളുടെ ഉജ്ജിൽനീനു് രണ്ടുനുക്കുറം പ്രാപ്തുണ്ടു് അധിക പുട്ടുള്ളിൽക്കൂട്ടുടെ ഒരു വിധത്തിൽ ചുറ്റേണ്ണു ചുറ്റേണ്ണു കവിച്ചു.

"നമക്ക് മുത്താത്തിലുള്ള സൈമുളനത്തിനു മാത്രം വിധിയുള്ള ഏന്നായിരിക്കാം, ഏതായാലും നമ്മുടെ മും പ്രാഥിസ്ഥാപ്തം മുത്തേനീലക്കിൽത്തന്നെനു നിലവനില്ലെന്നപ്രക്കം എന്നിക്കു് ആ വിധിയുടെ ഒന്നരെ ആരും അംഗീകാരം അനുയയില്ല. കമ്പിത്തു മുന്നാറമ്പാക്കാനും വഴിയില്ലോതായിത്തു് ന്നിരിക്കുന്ന സ്ഥിരിക്കു് കമലംമാത്രം നുവും നിരിക്കുന്നുമെന്നു തോന്തരം ആഗ്രഹിക്കുന്നുള്ളു്."

കമലക്കു— "തോൻ സുവമായിരിക്കുന്നനാണോ അണ്ടു കത്തുന്നതു്? അതു് മും ജന്മം ഉണ്ടാവില്ലു. അക്കുന്ന വിചാരിക്കുന്നും മാത്രമാണു സങ്കടം. ഏതെന്ന പണിനും ജീവഹാണു്. സാരമായിട്ടുണ്ടായ കട്ടുമുഖാണു്. അ ഹിതം പ്രവർത്തിച്ചു് മും വയസ്സുകാലത്തു് ആധിയുണ്ടാ

കാൻ എന്നിക്കെ മനസ്സുവര്ത്തനില്ല. അപ്പോൾ ഇ പ്രോത്സാഹി ചെയ്യുണ്ടതു്. എന്നിക്കരിയാം. അമ്മജും എ ഗതാക്ഷണോ പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വരുന്ന വെ ആത്മ വഴിയിൽ തങ്കിളാം അടക്കത്തെന്ന ഉള്ളതുകൊ പത്ര. മേ-- (കയ്തിലുണ്ടായിരുന്ന വിദ്യുത്തുക്കാരി ലീപത്രിൽ വെളിച്ചുമാറാക്കി കമലാക്കിയുടെ ഇവത്തിനുനേരെ പിടിച്ച്) “ഈതു അടക്കത്തു് ഈനി കാണാവാൻ സാധിക്കും. മോടി നാളെ മുതല്ലു് അന്ത്യാധിനിന്ദ്യാവിഡ്യു്?” എന്ന. പറഞ്ഞു. അംഗത്വമിഷ്ടത്തിൽത്തെന്ന കുഞ്ഞിൻകുട്ടിയുടെ ഏടുത്തിരുന്നു എന്ന വിളിയും കേട്ട. രണ്ട്. പേരും പി റിഞ്ഞു.

പടിഞ്ഞാവലാഗത്തുള്ള കൂദാശിക്കിനിന്ന് അമു കല്പി ട കയറിവരുന്ന ശ്രദ്ധം കേട്ടു, വേഗം പൂർവ്വവരത്തിൽ കമലാക്കി, കുഞ്ഞിൻകുട്ടി നോക്കുന്ന ചിത്രവും ടന്റുകിനി നം നാമം ജപിക്കുന്നതിനോടു കൂദാശായി അഭിനിട തിൽ ‘കമലേ, അച്ചുൻ വന്നുവോ’എന്ന ചോദിച്ചുവരു ണ്ട മാധ്യമിയമു ഉമ്മാതെത്തത്തിന്ത്യപ്പാദജ്ഞാ, പടിഞ്ഞാ, ഒപടിക്കൽ വണ്ണിച്ചുത്തി. ശ്രൂന്ന് മാറാൻകുട്ടി പോ വാതെ ആത്മത്തിനിന്നുന്ന മാധ്യമിഅമു ‘എംബെ. ഈ വെക്കിയതു്?’ എന്ന ചോദിച്ചു.

കൂദാശാമല്ല. നാല്ലുക്കുത്തെന്ന തിച്ചപ്പെട്ടതി. ഇവിടങ്ങളിലെല്ലാക്കു ക്ഷണിച്ചാൽ മതി. രണ്ട് പട്ടഃര ജീവകാണ്ട് രാവിലെ അരുടാണിക്കു് ഉണിക്കണ്ണെന്ന തും. തന്മുരാൻ വ്യവഹാരസംബന്ധമായി മാനനാർ. മദിരാഖിക്ക ചോക്കുമാറു. പോക്കാൽ നാല്ലെന്നും

സം പിടിക്കം മടങ്ങാൻ. എന്തിനാ അതു നിട്ടന്നതു്? “**മുഖസ്വരീപ്പ്**” എന്നല്ലോ?

ഈ വാക്കുകൾ മാധവിൽജ്ഞയുടെ ഫലസ്സിന് കളിർച്ച ചുദയും കമലാക്ഷിയുടെ കരളിന് കനൽക്കെട്ടും ആ രഹിതം.

I I

കമലാക്ഷിയുടെ പിതാവായ കുരഞ്ഞാക്കരമേനവന്ന അട്ടത്ത കുട്ടംബവകാരാദമില്ല. താസിൽദാരായി, 55 വുമ്പുവരെ സക്കാരക്ക്ലോറാ ഭേദമുള്ളിന്ത്യശശാ, പെൻഷ്യൻ വാങ്ങി ഇഴപ്പുമാറി അദ്ദേഹം മംഗലത്തു തുനെചുട്ടതെ വിശിഷ്ട താമസിക്കുകയാണ്. ഏഴിച്ചൊരുത്തിനു സ്വന്തം സന്ധാര്യമായും, രണ്ടുമുള്ളായിരു പാടം കിട്ടുന്നതിനു തന്റെ വാട്ടവകം ഉണ്ടായും സ്വന്തം. അതുസന്നാനമായ കമലാക്ഷിയെ വളരെ വാസ്തവ്യത്തോടുകൂടിയാണ് വളർത്തി വന്നിട്ടുണ്ട്. മകരളും മറിക്കലേപണം സ്ഥാപ്പുവരെ പഠിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം അപ്പോൾ പെൻഷ്യനായി. മകരം പുഞ്ചിനിക്കാക്കായും ചെയ്തു. പിന്നെ സ്ക്രിപ്റ്റേജുകൾക്കുന്നതു കാരം ‘മല്ലുമുണ്ടാവെച്ചു മക്കളുടെ പഠിപ്പു മതിക്കാക്കാഡമിയത്തുണ്ട്.

കമലാക്ഷി, വിദ്യ വിജയാനത്തിനാണെന്നു കരുതുന്ന ദില്ലിം ചിലതട്ടെ ത്രിട്ടത്തിൽ പെട്ടവളായിരുന്നു. പഠിപ്പിക്കാൻ മലം പണ്ണുലുമാറ്റുമാവരുത്തെന്ന് അവർം പ്രശ്നക്കും മനസ്സിൽത്താരെന്നായിരുന്നു.

ഈതുനാസ്യിച്ചതു കൂടി ഒപ്പുമാനവരുത്തും അവക്കും സിലിക്കാനിടയ്ക്കുയിൽ അവൻ അഭിനന്ദനക്കാനല്ലാതെ അപ്പൊന്നും വഴിയുംബന്നും താനാനില്ല. കാരിക്കും ഇങ്ങ്

കൊമ്പുകൾ കുറ സഹയത്ത് മുള്ളുന്നതുപോലെയാണ്.
 ശ്രീപദജപ .വൃദ്ധംഞ്ചലിൽ പുണ്യം ഉടക്കിക്കുന്നതെന്ന
 ഷിള്ള് വീശപസിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ കമലത്തിങ്കായും അ
 വള്ളട കാടുകളേറിയും ഉള്ളിൽ പ്രേമാദയം എക്കാല
 അകലുഭ്രായതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കമലത്തി
 നേര കാകലരാത്ര ആ പ്രേമത്തിനു വിഷയിവിച്ചു ആ
 ത്രിശ്ശ് പത്രക്കാഡേന്നാൻ. അദ്ദേഹം നേര ചെട്ടു
 ത്രിക്ക് തന്നു. മാതാപിതാക്കന്നമാരോട് വേർപ്പെട്ടതിനാൽ,
 അമ്മാഖൻറെ സംരക്ഷണയിലാണ് വള്ളും വന്നത്. അദ്ദേഹ
 ഹത്തിശ്ശേരി നല്ല മനസ്സുകൊണ്ട് കിരാച്ചുകാലം ദ്രോഗംകൂടാ
 തെ പഠിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചതിനു
 ശേഷം, 'കണ്ണപ്പെട്ടു കടംവാങ്ങിയും' പറിച്ച് ഒരു വിധ
 ത്രിക്ക് ബി. എ. വരെ കൂപ്പിച്ചു. പരിക്ക് പാസ്സായതിനു
 ശേഷം, ഒംബലം സ്ഥലിൽ ഒരു മാസ്താരായി തുടക്കയാണെന്നു
 ആയു. പാലപ്പിന്നവേണ്ടി വാങ്ങിയ കടം വിടുന്നതുവരെ അ
 യുംപക്ഷേത്രത്തിയിൽ തുജന്ന് അന്തരം ബി. എൽന്
 വായിക്കണമേന്നാണ്. ആയാളുടെ ഉദ്ദേശം.

കമലാക്കിയെ ആക്കഷിക്കാൻ, പത്രക്കാഡേന്നവ
 നേര സൈനസ്ത്രേതക്കാം അധികം സത്സ്പദാവയും സ്വീ
 ലിംഗത്തിയും ആണു കാരണമായിത്തീന്തിന്റെടു^{ടു}ളിച്ചത്. അവരു
 ദു പ്രമാഹരിച്ചയും അതു പുണ്യമായി പരിഞ്ഞിക്കു
 നീതിനിടക്കണായ പിശേഷണങ്ങളും വിനൃംബിക്കാവല്ലെ
 ബണ്ണന ത്രാനാനമില്ല. ഉള്ളറിഞ്ഞതിനുശേഷം കെട്ടിറാ
 ദുക്കം തുടിപ്പിടി വന്നുന്നപാരത്താൽ മതിയപ്പേണ്ടു. പറി
 കിട്ടുകയുംമുതൽക്കേണ്ടു. ആവശ്യ കർത്തടവാട് തുടങ്ങിക്കുണ്ട്. വി
 യവഹക്കാഴ്ച രണ്ടുപേരും വിചാരിച്ചപ്പോൾ, അംഗ്രൂഡ്

പാശ്ചാ തീച്ചയാക്കിട്ടിണംവിതനില്ലെ: രണ്ട് സ്വപ്നങ്ങൾ പാര്ഷിതന്നുതിനാൽ നാട്ടാവാരംഗം ദയനും ഈ വിഷയ യത്തിൽ മെഴുന്നു അവലുംവിച്ചതാണ്. തന്മാനഞ്ചും സംഖ്യാലോചന വന്നപ്പോൾ, അവക്കുടെ ഇംഗ്ലിതം അംഗ്രോമറിയിക്കുമുണ്ട് ഉണ്ടായി. പത്രങ്ങളുമുന്നോൻ മനസ്സാലുള്ളവന്നതിനുശേഷം ഇവർത്തമിലുണ്ടായ പല ശ്രദ്ധ സംഭാഷണങ്ങളിൽ കനാണ മെൽവിവരിച്ചതു്.

കമലാക്കിയും പത്രങ്ങാടമേഖനാനമായുള്ള ഇണക്കം കാലക്രമേണ അവളുടെ അച്ചുന്നമ്മാരുടെ പിന്നങ്ങളും ഒന്ന് ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തതു്. ഇവക്കുടെ കൂട്ടക്കട്ടിണഞ്ചും വാസ്തു വം അറിവും അവരുടെ ഒരുത്തിമാരാക്കണ്ടിരുക്കാം താഴെ പറയുന്നവിധത്തിൽ അച്ചുന്നമ്മാർ തമ്മിൽ സംസാരിക്കുമാണെന്നു.

‘അല്ലെന്നതാൽത്തന്നെ ശ്രദ്ധക്കാരം കിട്ടംവെക്കാരു കനം ഇല്ല. ഇന്തി ഒരു സ്വപ്നക്കൂട്ടുവുംകൂട്ടിയുണ്ടായാൽ എല്ലാം തികഞ്ഞു് ആരുംപിന്ന ഇം പടി കേരില്ലെ. പി നേര വേണില്ലെ. കിട്ടാനുള്ള സാധനം അല്ലതാണെന്നുകിൽ പാപ്പാടിയും കുടഞ്ഞുനോക്കാം. ഒരു വീടുക്കിയുള്ളില്ലെന്നു എല്ലാവിട്ടുനോ തെളിഞ്ഞിരിഞ്ഞുവന്നു ഒരു “പാപ്പത്” എ പിനില്ലുള്ള അക്കാരം കണ്ണഡിനിച്ചു വല്ല കോമ്പിളിത്തരത്തിനും ചാടിപ്പുറപ്പുനേണ്ടു. തന്മാനാണെന്നുകിൽ പണവും ഉണ്ടു്, പദവിയും ഉണ്ടു്. അതിനുസ്വാധീനം ധാരാളം. വയസ്സുകാലത്തു് ഇതൊക്കെയുണ്ടു് ഇപകരിക്കുക. അതുകൂടും അതുതന്നും മുക്കിപ്പിടിച്ചേണ്ടു് “ഒരു കൊമ്പുപിടി ആലും. പുളിക്കൊമ്പുപിടിക്കുണ്ടു്” എന്നാല്ലെ. രഘൂരത്തുട്ടിക്കളിഡൈനും കാഞ്ഞമാക്കുന്നുണ്ടു്.

கன்னா:—அவர்கள் தன்றிடம் வாயிலே? வேள்
தும் வேள்ளாததற்கும் அவர்களையிலே? ‘அதுக்காலங்கேயுள்ள
காகலாகிலீழுவிடுவதால்லதும் அவர்களிலீழுவுடையில் பிர
ஸ்ரூபாவமானதாகிறது? என்ற கட்டிக்கே அவண்ணை கடல்
யம்முக்கடம் என்றாகவிலை, அவதோடு காலதூடி சோ
லிக்க. அதுயாத்திட ஜாதி நெருக்கிற ஏனிக்க யாதொல்
ஸஂசேயவும் இல்லை. மரரிக்கை அவத்திட ஹார்யாவேலிரை
கால். அதிலூதாகவெங்கும் கூண்டிக்கூடியாகக்கைத்தனம் ஆ
தேஷ்கம் பரவேன்றது.‘

മാ—അ—“കട്ടികളായിരിക്കുവോരി പലതും തേരിനം. അതെന്നുക്കുണ്ടോ നില്ലാൻവോക്കുന്ന. തോനം കൂടിയായിത്തെന്നയല്ല, വളരെത്തു് എന്നിക്കു കേൾക്കാമെങ്ങു കുറവുമൊന്നും; പറഞ്ഞപാട്ടിൽ തോൻ വരുത്തിക്കൊള്ളാം.”

ହୁ ଉଠୁଁ କିଟିକିଟିନେବେଳେଷମାଣ ତଙ୍ଗୁରାଗେନ୍ଦ୍ର
ସଂବେଳିତିନେ କରିବାକରମେଣାକୁ ଉତ୍ସାହିତ୍ୟତ୍ତୁ ।

I I I

സംഖ്യയാം കൂടിത്തോ ഒരു മറ്റൊരായി തന്നുഹാൻ ദിരാൻമിക്കിലാണ്. സംഖ്യദിവസം തുടങ്ങിയതാണെന്നു കൂടു ലാക്കിക്കും കരതിപ്പാരും. ഇന്തിയും സ്വവ്വപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പത്ര നാട്ടേരോന്നു കമലാക്കിയെക്കണ്ടപിരിത്തോ പീടിക്കേണ്ടി മടങ്ങിപ്പോക്കേണ്ടാൽ രാന്ന് സകലിച്ചുവെച്ചിരുന്ന സെന്റ് വ്യഞ്ജണി “ആരുത്തുന്നേവവിലിക്കേണ്ട ഭരിതാണാം മനോര മാരി” എന്ന കണക്കിലായതിൽ വ്യഞ്ജിച്ചു. ജാതി വ്യ തൃംഗണം ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തവരെ ശ്രദ്ധിക്കുവാനും തുടങ്ങി. അപ്പോഴേങ്കും ഇങ്ങാഗ്രവും മരംകൂറിത്തോ .കൂരാളിരിക്കു

ബാധിച്ച കു വഴിയിലെത്തി. തനിക്കെതിരായി കു വ
ലിങ്ക് മഹത്തടിയേററി കൗൺസിൽ വന്നിരുന്നു. വെളി
ചും ഉദ്ഘാടകിൽത്തന്നെൻ്റെ തന്നെ മുമ്പിലുള്ളതു കാ
ണബാൻ പ്രധാസമായിരുന്നു സ്ഥിതിക്കു. പത്രമനാഭേമ
.നോൻ അതിന്റെ അഭാവത്തിൽ ചെച്ചത്രുംഗിതമായ
കു ജീവദ്ദോഷത്തിന്റെ നില അവലംബിച്ചതിൽ അനുള്ള
തപ്പുടാനില്ലപ്പോ. കയ്യിലുള്ള വിളക്കു കുതിക്കേണ്ട
കാഞ്ഞം മരുംരാജുംകൊണ്ട് അരയാർഡ് മരക്കുഞ്ഞം ചെയ്തി
രിക്കുണ്ട്. തുലിക്കാങ്ങം കണ്ണില്ല. മരതടി നെത്തെന്തടിച്ചു
മലന്നവീണങ്ങമനേപ്പെൻറെ “അ അങ്ങും” എന്നതിലവിളി
കേട്ടപ്പുംനും അവരാണെന്നതു. ഉടനെ അവർ ചുമ
ടിന്തി ആളെ അറിയാനായി വെളിച്ചുതു. കൊണ്ടുപോ
യദ്ദും അരയാർഡ് തന്നെടുടമില്ലെന്നുണ്ടു് അവീക്കം
വല്ലുതെ പരിശോഭിച്ചു. വിനെതു് കു ക്ലൂഡേലുായിരുന്നു
തിനാൽ തലതക്കും അതിന്ത്തിനും മുക്കിൽത്തിനും രക്തം
യാഥാളം വരവാൻതുടങ്ങി. മാറിൽ നിറം പക്കാതായും
കണ്ടു. പരിചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അവർ അയാളെ
എടുത്തു വീടിൽക്കാണ്ടുപോയി. വാലിയകാരൻ ഉടനെ
ധോക്കുവാ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. ധോക്കുകുട പരിശോഭ
നയിൽ നെന്നെന്തെന്നു എന്നു തക്കാതായിക്കണ്ടു. തില്ലാ
ലം ചില മത്തനു പ്രശ്നാഗിച്ചു് ആയാളുടെ മോഹാല
സ്വംതീതിയും ദിവസേനയും വന്നേപ്പണിച്ചു മറി കെട്ടി മര
നു ശീലിപ്പിക്കുവാൻം തുടങ്ങി. പങ്കു യാതൊക്കവിധി
തന്ത്രിലും ദേഹം കാണണില്ല. ക്ഷീണവും ‘ജാസ്തി’യായിത്തു
ടങ്ങി. മനസ്സിലുള്ളതു ആധിയോ പറഞ്ഞേണ്ടതില്ല. ആധിയും
പ്രാധിയുംകൂടി കത്തുചേന്നാൽ പബ്ലിക്കേറമുഖ്യമായ ദേഹം.

അതാൽമരങ്ങളിൽ ലക്ഷിച്ചുവാൻ വളരെ താശസം വേണ്ടി വരുന്നതല്ലപ്പോ. ഈ ദേശാട്ടങ്ങൾകായും സംശയമാബന്ധം അനുഭാവക്കം വേബാല്പുരായിത്തുടങ്ങി. ഒക്കാട്ടക്കുന്നതും കൂടി ആകിടക്കുകയും എന്ന കിലവും വരുത്താൻ മരം കുറവും കുറവും കുറവും കുറവും വേണ്ടെന്നും കലവരുവായ ദീപം അഞ്ചാബൈ ശല്യപ്പുട്ടുട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. വരേണ്ടൊന്നു പേശിച്ചിരുന്ന് പാടിനതയിൽപ്പെട്ടിട്ടിക്കുന്ന ആ ശൃംഗം തന്മ വരുന്ന കുയ്യും സംശയത്തിലും കൂടിക്കൊണ്ടു. വാലിയ കാരിയ്ക്കിനും തന്മുരാൻ ആ പാടിൽ കൂടില്ലെന്ന് അറിവും തോട്ടുടി ആഗ്രഹം അറിയിക്കാനാണ്. കൂഴിച്ചു ഒരു പൊക്കക്കത്തിയിരുന്നു വാലക്കുറം എന്തും

“എന്നു സ്ഥിതി അറിയാമല്ലോ. ഈ കിടപ്പും എല്ലാ ജീവക്കുടുംബം ശരംക്കുന്ന തോന്നാണ്. കൈ നോക്കുത്തി കിക്കണ്ട് അവധാനയാതും പറഞ്ഞും ഈ കിടപ്പും മുന്നോട്ടു ഏകാദശമുണ്ട്. ശേഷം മുവൻ പാശും എന്ന പത്ര നാട്ടേണ്ടോന്നും”

വത്രമാനങ്ങൾ അപ്പേപ്പാർ അറിയിക്കിയുന്ന കുലാക്കി ഇംഗ്ലീഷ്യത്തിൽ സുചിപ്പിച്ചു സംഭവമും കാഞ്ഞുകുട്ടിക്കാണിരിക്കുന്നതും. കള്ളു വായിച്ചു കാഞ്ഞു നേരും മുടി വെട്ടിയ മരംപോലെ നിന്നും. തന്നെ മുപ്പോഴും തന്മ തിക്കു തനിഞ്ചെ ചെന്ന കാണുന്നതും അപവാദങ്ങിനു കാരണമായിത്തീരം. അപ്പേന്നമുഖം അനുഭവിച്ചുന്ന സംശയി ആശോചക്കുണ്ടും വേണ്ടും. തന്നെ മരങ്ങളും എന്നു വണ്ണിക്കുന്നതേ എന്ന പാശും അങ്ങാട്ട് വേണ്ട മാനി പലിക്കുന്നു. പത്രമാട്ടേണ്ടോന്നും പ്രസന്നവും ഉള്ളിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു. കണ്ണുകൂട്ടുത്തമായ അശ്വിനിയി

നെറ്റി മധ്യരസംസാരം അഴീപ്പാർഡ് കേരംക്കുന്നിപ്പാലെ ദൈനന്ദിൻ. അയാൾക്കു വന്ന അത്രാവത്തിൽ ‘അഭിരക്ഷ ത്രഞ്ചിപ്പാൻ’ അത്രഗ്രഹിക്കുന്നതെ ഹിമ്മതിക്കില്ലെന്ന വരത്തിയ വിധിയെ ലംഗ്ലിക്കുവാനുള്ള ബെഡ്സ്ട്വും അക്കിക്കുന്നു. ഈ വക്ക് എങ്കവടിയോടുള്ളടച്ചതി വന്ന പ്രാണിപ്പി യാൻറു അവസാനാവേഷി അന്താർബിക്കുവാൻ തക്ക ത ത്രപ്പജ്ഞത്വാനുമോ, കക്കശ്രദ്ധപ്പേജും, ആ തങ്ങനീമന്തി സ്വാധാ നമാക്കിക്കിട്ടില്ല. ‘മനമങ്ങാ മിചിയിങ്ങും’ എന്ന നില കീട്ടി കൊണ്ട് കഴിച്ചുള്ളടക്കവാൻ മാത്രം പ്രാധാന്യം ജീവിതത്തി നില്ക്കുന്ന തീച്ചുയാക്കി: തന്റെ സ്ഥിതി അഴീക്കുന്നമന്നും അഭിരക്ഷാനുമന്ന ഉള്ളശ്രദ്ധത്താടുള്ളടച്ചി: പത്രനാട്ടേമനോ നെറ്റ് എഴുത്ത് അഴീക്കെന്ന്, മേരേപ്പറിത്തുവെച്ചു. ആ ത്രഖാ ത്വാവിനു ‘സുവർണ്ണം എടക്കാൻ’ അതുമാത്രം മതിയായി നന്നാം. ഉടനെ മാധ്യവിശ്വാസരെ. വിളിച്ച് ഇങ്ങനെ ചാഞ്ചിച്ചു:— ‘ഈ പെണ്ണ് ഇനിയും ഇയ്യാളായിട്ടുള്ള സഹ വാസം വിട്ടിട്ടുള്ളേണ്ടും ഇംഗ്ലീഷ് അവമാനവും സമീക്ഷകന്മാരിയുണ്ടോ? ഒന്ന് മകളായുള്ള എന്ന വിചാരിച്ച് കാമനിച്ചതിനെന്ന് മന്ത്രമാണിതും.’ “ക്രൈസ്തവക്കിൽ ഉല്ലാസക്കാണ്ട്” എന്ന കാരണവന്നാൽ പറയുന്നതു വെറുതെയല്ല. . എനിക്ക് ഇനി അവക്കേ കാണുകതനു ചേണ്ടാം.

മാധ്യവിശ്വാസ—“കാഞ്ചിമറിയാതെ എന്തിനാ ചാടന്നതു്? അവിൽ ഇതു കണ്ടിട്ടുംതുടിയുണ്ടാവില്ല. നാലഞ്ചു ദിവസമായി പാവം താഴേതെങ്ങുക്കുടിയുണ്ടിട്ടു്! ക്രിസ്തീയക്കുണ്ട്’ ആ വശ്വരൻ വല്ലതും എഴുതിയാൽ അവക്കേന്തു, ചെയ്യുക? അവിൽക്ക് അയാളോട് അതു—ഉണ്ടെങ്കിൽ

ഈതു പുരുഷകാണ്ണോ? അപദാ അവർം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഗൊട്ടീയിൽ തത്രാന്ന അവളുടെ മാനം രക്ഷിക്കാൻ നമ്മൾ, കണ്ണടിക്ക് യേണ്ടതു പ്രവൃത്തിക്കെട്ട് എന്ന വിചാരിച്ചായി രിക്കാം ഇങ്ങനെ ചെയ്യുതു്.”

മകളുടെ ഹിതം അറിഞ്ഞിട്ടു അറിയാതെങ്കും മുഖ വിശദമാ പറത്തു ഇംഗ്ലീഷായം കരസ്സാകരഭേദങ്ങാൻ സമ്മ തിച്ചു. വിവാഹകാര്യത്തിൽ മകൾക്കു് ഇച്ചുംഗംഗമണ്ണാ യിട്ടുണ്ടോ മാധ്യവിശദമാ അറിക്കയോ അവളോടു പ്രസന്ന ശാന്തിക്കാണി ശ്രൂഹകക്കേയാ ആയമു ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നും ഇവിടെ പ്രസ്താവണ്ണാഗ്രഹാണ്. അത്താവിനെ തിരഞ്ഞെടു ട്രഷ്ടു കാര്യത്തിൽ വധുവിനു യാതൊരുഡികാരവും കല്പി ചാത്ത അവസ്ഥയ്ക്കു്, പില ‘ദേവജാവുത്തികൾ’ വേണ്ടി ധരാത്തോ അവ പൂര്ണാക്കാതെ സുക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരദ്വാ ഉള്ള എന്നും ഉള്ള അഭിപ്രായം ആദരിക്കുന്നവരായതുകൊണ്ടാണ മാധ്യവിയമു. അച്ചുണ്ടാ മുമ്പിൽ അവളെ താങ്കി പൂണ്ടത്തു്. അത്പ്രാതെ അവളുടെ സുവാഹാരണത്തിൽ സഹാപത്രജാക്കിട്ടാണെന്നു വിശ്വസിച്ചുള്ളൂടാ. പൊതു എന്ന നിലയിലുള്ള ഫ്ലൂഡം, അ സ്റ്റീഫുടെ അ അഭിപ്രായത്തിനു ശക്തികൂട്ടാണകിൽ അതു് അവൻ അറിയാതെ സംഭവിച്ചതാണ്.

IV

രാത്രി പറ്റുണ്ടു മനിയായി. പടിപ്പുരക്കൽ കമലാ ക്കി കടികെ ബാക്കി എപ്പോവും നിദ്രാജ്ഞ വശംവദായി രിക്കുന്നു. ഉണ്ണക്കിലുകളിൽനിന്തു മഞ്ഞിൻ്റുള്ളി വീഴ്ച ശൈമ്പ്രാംത യാതൊരാഥ്യപ്പാട്ടം ആ വളപ്പിൽ കേൾ കുറന്നില്ല. രാത്രിയുടെ ദേഹാരമായ അന്യകാരാമ്പാദനം

കൊണ്ട് മുടിയിരിക്കുന്ന അ വീഴ്ച കൈ ഭയക്കാസ്പദതുപരായി തുറി തുപാതോപ്പേട്ടു. കമലാക്കിയുടെ മരിയിൽ മാത്രം കൈ ചെറുതിപ്പം കുത്തുന്നണ്ട്. കുത്തു കരിവുടാതിൽ കൈ ഉണ്ടപ്പുള്ളിപ്പൊലിരിക്കുന്ന അ പ്രകാശം വ്യത്യസ്ഥമിൽ കുറഞ്ഞിട്ടു ചുറുക്കുപ്പേരും തിരിപ്പുവാധത്തിൻ്റെ ഭോഗ കൂടും വല്ലപ്പിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ശ്രോഷിച്ചു ശ്രോഷിച്ചു ശ്രീമാതും അവക്കുഷിച്ചു അ മഹിളാമനി തുക്കിയിട്ടു ചൊന്തകുന്നി അടുന്നപോലെ മരിയിൽ അങ്ങനെടും ഇങ്ങനേം അസ്പ സ്ഥായി നടക്കുന്നണ്ട്. ശ്രീടജ്ജീ താൻ ചെയ്യുന്ന മഹിളയിൽനാണ് സാധനങ്ങളെല്ലാം അടുക്കിവെച്ചുന്നതും കാണുന്നണ്ട് കുന്നരണ്ട് തവണ അച്ചുനമ്മാർ കിടക്കുന്ന അക്കത്തിൻ്റെ വാതുകൾക്കെല്ലാം ചെക്കിട്ടുത്തുന്നിനും. അ പരാക്രമമായെന്ന ഭോഖ്യമായങ്ങളും കൈ കോർക്കിയിൽ കുറഞ്ഞ ഏഴുത്തു കോണിയിരിക്കു താഴെയുള്ളവനും. താഴുരയിൽ കിടക്കുന്ന ഭത്തുമാരോ വിളിച്ചു. മഹപടി കേരളക്കാത്ത തിനാൽ അവക്കാ കുഞ്ചിപ്പിന്നീടും ബാധിച്ചുവരുന്ന ലഭിച്ചുവരുന്ന തിച്ചപ്പുട്ടത്തി.. “ശ്രീഭാവതിയിറ” ആടെ മഹിയിൽ ചെപ്പു വിളക്കു തെളിയിച്ചു കൈകുപ്പി, കണ്ണടച്ചു “മുഹൂർത്തഃനാ മക്കയുക്കിഡയാട ദിപ്പുമടക്കി” നിന്നും. അവർ പര ദേവതയുടു ധാരു പാഞ്ചക്കായിരിക്കും. റണ്ടാമതും മുകളിലേപിച്ചു വന്ന അതുന്നെങ്ങളെല്ലാം കാഴാന്നായി അഴിച്ചുവെച്ചുന്നു തട്ടണി. എപ്പോംതുടി. കൈ മുണ്ടിലാക്കി ചെച്ചിക്കുകയും വെച്ചു പുട്ടി തണ്ണക്കാലം ഇട്ടുവെന്നുള്ളതു മാത്രം ഏഴുത്തുടയുന്നതും അച്ചുനീറും അമുഖം ദായാചുടങ്ങി ചുമരിക്കു തുക്കിയിരുന്നുവു താഴെത്തിന് കി ആവയുടെ മന്ത്രക്കു സ്വാഖ്യാരം വീണാ “സർ്വാപരാ

യം കുമിക്കണ്ണേ” എന്ന പ്രാത്മിച്ച പെട്ടിയുടെ താങ്കോൽ അവിടെവെച്ച് എഴുന്നിറ്റു മറിയില്ലെങ്കും സാധനങ്ങളെപ്പോം കണക്കി നോക്കി താൻ കിടന്നിരുന്ന കിടക്കെയെ തൊട്ട് ത ലക്ഷിക്കുവെച്ച് അതിങ്കാട്ടം യാതു പറഞ്ഞു ഘുറ്റുവനു. അമ്മജും അച്ചുറും കിടക്കുന്ന മറിയുടെ ദാതുകൾ രണ്ടുമ തും ചെന്ന് കൂടുന്ന നമ്മുഖിച്ച്. അഃതാട്ടക്കി ഘുഡശം പിടിച്ചു തുടങ്ങി. എങ്കാലോകാതിത്തമായ ഒരു ശേഷതിക്കു് അ ധിനയായിപ്പാലെ ഉടനെ എഴുന്നിറ്റു ശ്രദ്ധുമണ്ഡാക്കാതെ തെക്കിനിയിലെത്തി. ഉമ്മാതേത്തജ്ഞും വാതിൽ തുറന്നു ദാരത്തെത്തി. പടിവരെ നടന്നിപ്പുമാം. പിടിച്ചുന്നത്തിനു പോലെ നിന്നു താൻ ജനനം മുതൽ കളിച്ചുവളർന്ന സ്ഥലം കണക്കി തിരിഞ്ഞുനോക്കി. പിന്നു പിടിയിരിക്കി നടന്നു.

വായനക്കാരേ! അഭ്യർത്ഥനാഗ്രി സമയത്തു് അതില്ലൂഹിയംകൂടാതെ അശ്വരാജനായായി അച്ചുനമ്മാരെ ഉച്ചപ്രക്കിച്ചു് ‘ശ്രദ്ധിക്കിവരാതവണ്ണും’ ഇരഞ്ഞിപ്പുകുന്ന ഈ അബ്ദവുമാനിങ്കുറിച്ചു നിങ്ങളാകം അന്നുമാ ശക്കിക്കുങ്കേ! ഉഡാവാ അട ഉപദാനവും മരംചുഡിവരുടെ മനസ്സുപച്ചും നാട്ടുനടപ്പിനാജീ നിലയും മരനു പിറപ്പിലുംകൂടി വെരുപ്പു തോന്തി പ്രപഞ്ചവും തുണവയൽക്കും തന്നെന്ന പ്രേക്ഷിക്കുവ തെ താൻ മന്ത്രപ്പിനുംകുറിച്ചുചും മഹാമന്മുഖനും ആവിൽ സഹപ്പിക്കുവാനും ആ പുണ്യപ്രജയങ്ങൾന്നു മരംഞ്ഞാ ജ്ഞയെ അലക്കരിക്കുവാനും അടക്കമെത്തിന്നും അത്തമാവും കു് വെളിക്കു് പ്രാവിച്ച പരമനിർബ്ബന്നും പ്രാവിക്കുവാനുമാണ് ആ ചാരിത്രംലാലിനും അരംഭിക്കുന്നതു്. പിത്രജ്ഞുഹി അകിന്നും അടിമലപ്പട്ടികുന്ന ഇം ദൈയത്തും ഇംപ്പുറ്റി ഇം പുംബികും ശേഷതോട്ടക്കി. ആ കാണിനീതിലക്കുത്തിരുന്നു.

എദയകവാടം ഭേദിച്ച പുറത്തു ചാട്ടന്. ഈ അവസ്ഥ നീരത്തിന് ഉത്തരവുഡികൾ മാതാപിണ്ഠി ഭരണാ, പി താപിണ്ഠി അനാചാരാലെല്ലാത്തിലുള്ള ദൈയ്യുക്കുമോ, മനഃജലാകപരിധിക്കളിൽ കത്തുന്നാൽ പ്രേമപ്രവാഹ തിന്ധിന്ധി പ്രാബല്യമോ വിവാഹകാൽത്തിൽ കേരളീയക്കളും വിഭവചനകരിവോ എന്നാണെന്നു സമാധാനശാസ്ത്രത്തിൽ നിന്നും കണ്ണാക്കണം.

പത്രമനാഭമേന്താൻ അത്രാസനനിലയിലാണ കിടക്കുന്നതു. ശ്രാസത്തിന്ധിന്ധി ഉച്ചദ്വാരം കുറുട്ടു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഭരണാ, അട്ടത്തിരിക്കുന്ന ഗണ്ഠ്. സംസാരിക്കുവാനുള്ള ശ്രാസിയും കുറഞ്ഞതുടങ്ങാം. എന്നൊരു വിചാരം വരുമ്പോൾ ലെ 'കഷ്ടം' എന്ന പറഞ്ഞ മുക്കിൽ വിരലു ചെങ്കുമ്പോൾ വാതില്ലതു മുട്ടനാ ശ്രൂപം കേട്ടു; വാലിയകാരൻ വാതിൽ തുറന്നു. കമലാക്കിരയു കണ്ട ഉടനെ പത്രമനാഭമേന്താൻ ഒക്കുകൾ തുപ്പി 'രക്ഷിക്കണേ' എന്ന കൊണ്ടയിടവിപ്പു എന്നു. "അതു ഞാനാണ പറയേണ്ടതു!" എന്ന പറഞ്ഞ കമലാക്കി— ആ സുചാരി— പത്രമനാഭമേന്താന്ധിനി ഒക്കവിടിച്ചു കട്ടിലിനേലിൽനേ, വിഞ്ചിയിരിക്കുന്ന മാറ്റതു മെല്ലു തലോടി. തനിക്കു ജനസാമ്പല്യം വന്നുപോലെ ആ സുകൂതി "ആവു", എന്നൊരു ദീർഘപ്രാസത്തിട്ട. അഃ നാട്ടുടി' ദേഹി മരിഞ്ഞു. കണ്ണം അടഞ്ഞു. "എല്ലാം യോഗം" എന്ന തുന്നത്താൻ പറഞ്ഞു കമലാക്കി, നിലവിളിക്കാൻ തുടങ്ങിയ ഭരണാന്ധാട് അട്ടത്തുള്ള വീഴകളിൽപ്പെട്ടുയി വിവരം അറിയിച്ചു. അള്ളക്കലെ വിളിച്ചുകൊണ്ടവരും ആവാളേപ്പട്ട്. അവൻ പോയ ഉടനെ മുത്തപ്പേരുണ്ടായിരിക്കുന്ന കാക്കൽ വച്ചു നഞ്ചുരിച്ചു "ലക്ഷ്മിനിനു വാങ്ങി ഉലർക്കും" —

V

കുളവാക്കിഅമരയെ കാണാനില്ലെന്ന് വത്തംഞം കാട്ടിൽ തീപ്പിടിച്ചുപോലെ നാടക്ക്യാം പരന്ന. പുല്ലിവി യോഗദാഹം ചം വള്ളരഹമാർ സഹിക്കാൻ രഹതമാകാതെ കരണാകരംമേംബോൻ കാലധിമം പ്രാവിച്ച. ‘കുഞ്ഞാ! എ സോ കട്ടി’ എന്ന പറ്റഞ്ഞകൊണ്ടുതന്നെ അഃദ്രവം ശൂന്ന ലോകവാസം വെടിന്തു. പറഞ്ഞപാട്ടിൽ ഞാൻ വരു തതിക്കൊള്ളാമെന്ന ബെയ്യുംഡോ, ഗരും മാധവി അമുഖം സ്ത്രായിരുന്നതും അസുമിച്ച. ഒന്താവുണ്ടകിലുകൾക്ക് ശുഭ്രൂ കിലുകക്കട്ട ഉക്കാളു കാണ കണാക്കൽ മതിരുന്നു മാധവി അ മുക്കു മാത്രസഹജമായ ആഗ്രഹവും ദ ലഭിച്ചുതുടങ്ങി.

വീവരം അറിവെന്തു ഉടക്ക തന്മാൻ മദ്ദിരാഖിരിൽ കിന്ന ചടങ്ങിവന്നു; കേസ്സു സംബന്ധമാം കായ്യും അ അജനെ ഏപ്പിച്ച കുളവാക്കിയെ കണ്ണുപിടിക്കേണ്ണമെന്ന് ഉഃദ്ദിഷ്ടേണ്ടാട്ടുടി ലേശാടാതിനു ചൂഛപ്പെട്ടു. താൻ നി മിത്തം നാട്വിട്ടു ആരും തുണ്ട്യില്ലാതെ അല്ലത്തു തിരിച്ചു നു കുളവെയെ തിരഞ്ഞെടിച്ച പിനിയാനിടവരാതെ ശ്ര നിയുള്ള കാലം കഴിക്കാതിരുന്നാൽ അണായിട്ടു് ശ്രാന്നാട്ടു ഫലമില്ലെന്ന് അഃദ്രവത്തിനു തോന്തി. ഒരു മാനുക്കട്ടംവു നതിലെ അശുമായി അനാഭവിക്കാവുന്ന സുവാദാളില്ലോ വിട്ടറിഞ്ഞു് എവിടെയോ പോയി നട്ടംതിരിയാനുച്ച ആ മഥറിള്ളാരതാതെ ശ്രാ ഭവസ്ഥയിലാക്കേണ്ടിന്നു് തന്നെ അപരാധം കാരണമാണെന്നുവാരികിൽ ആരു മനുക്കുള്ളു ചെയ്തിട്ടുള്ളു് അവരെ അറിഡിക്കേണ്ടാരവു, സിനാ ക്കു നാനാജാജനനു് അഃദ്രവം കരതി. മുൻനടപടിക്കാനു അഃനപശിച്ചറിയാതെ യാഥ താങ്ക് ശ്രീക്കയും ഭായ്യും ശ്രാവിച്ചുവായി. ചെക്കേക്കാള്ളിജൈനാണു അന്നുഭാവിച്ചാണു.

സംക്കാണ്ട മനസ്സിനു വേണ്ടുന്ന സംജ്ഞാരം സിലവിച്ചി കുള്ളതിനാൽ അവിവേകമായി യാതൊന്നും അവർഖാ പ്ര വത്തിച്ചിട്ടണാവില്ലെന്നും എൻ്റെ വിശ്വാസം. അ വഴിട മുഖ്യാന്മാഗാത്രക്കരിച്ച് ഞാൻ അന്നറിഞ്ഞി അനില്ല. ഞാൻ നിമിത്തതം മാത്രാഗ്രാഹായ അവർക്ക് എൻ്റെ നിരപരാധിത്വം പ്രത്യക്ഷമാക്കേണ്ടെങ്ങനെണ്ട്. ഭവതിയുടെ സഭ്യാരതത്തിനിടയിൽ ഇങ്ങനെ കൈ ശ്രീ ദേഹ കാണബാനിടയായിട്ടുണ്ടാ?

ശ്രീ—(കഴിഞ്ഞിപ്പായ സകടത്തകരിച്ച് കാമ്പ് വന്ന പോലെ ഭാവിച്ച കണ്ണിൽ വെള്ളം നീറിച്ച്) അദ്ദേഹയ ഇപ്പോഴും ശല്പപ്പെട്ടതുന്ന ആ നിംഭാഗ്രാഹത്തി ഞാൻ തന്നായാണ്.

തന്മാൻ—(പരിശോഭനാട്ടുടി കരാച്ചുനേരം മിണ്ണാതിര നീ കെവിൽ) ഇനിയും ഇങ്ങനെതന്നെന്ന കാലം കഴിപ്പാ നാദിനാ ഡിച്ചാരിക്കുന്നതു്?

കാല—അഃത. എന്നെ മരക്കേണ്ടെങ്ങനെം അങ്ങപക്ഷയുണ്ട്.

⑥. ശ്രീജീരം പാഠവാലിയും.

പാഠവാലി → ശ്രീവൻ! ഇയ്യുള്ളവഴിട ക്രതി പരിക്കുച്ച ശ്രീജീയും അദ്ദേഹം തൃപ്തിവന്നിട്ടുണ്ടോ?

ശ്രീജീ—വേതിക്കു് കുട്ടാതനെന്ന മനസ്സാധം വേണ്ട.

പാഠവാലി— അദ്ദേഹം അതിപ്പാട്ടതനെന്നയാണ് ഇ വർഷ എന്നും ശരണമായിട്ടുള്ളത്. ഇം എഴുന്നള്ള തു് എംബാട്ടുന്നും?

ശ്രീജീ— ഹനൂമിന്വുംത്തിപ്പെട്ടുണ്ട്. ധർമ്മം തുടരുന്ന ദ

മന്ത്രവും വിഹിതമായി എത്രതന്നെ പ്രശംസിച്ചാലും മതി യാഥുന്നതല്ല. അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാവരും തന്നെപ്പോൾ സത്യസാധനാരാജാന്മാണ് വിചാരം. എന്നു ചെങ്കുമ്പാം മടിയില്ലാത്തവരായ നൂറുവർ കളിച്ചുതു കളിച്ച കാട്ടിലാക്കിയപ്പോഴിം ഒപ്പേവച്ചയാണെന്ന് കാഞ്ഞിരിൽ ആ ആരു ത്രാഖാമാവു് ആരോസിച്ചു്. അജന്താവാസ കാലഘന്ത് ആ അസൂയക്കുകൾ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്ത കാലാപ്പാം എല്ലാവരും നല്ല കാലംകൊണ്ട് ഫലിക്കാതെ പോയി. ഇനി ന്യായപ്രകാരം രാജുഭാരം. അവർ ഒരിന്തുതണ്ടണ്ടതാണ്. അതിനു ഭാവമില്ലെങ്കിൽ മുൻ യുദ്ധംചെയ്യു ദാങ്ങേണ്ടതും അണ്. ധർമ്മവും ഇംഗ്ലീഷും അംഗീകരിക്കിവാൻ അദ്ദേഹത്തെ അന്ന വാടിക്കാണ്ടില്ല. സുവാസക്കരാർത്ത പ്രത്രാഞ്ചിച്ചതു നുംബു രാജുകായ്യുണ്ടിൽ യാതൊരു പ്രവേശനമും ഇല്ലാനാക്കിത്തീർക്കുന്നതും ഒരു മഹാപാതകമായി ആ പുന്നത്രാവു കരത്തുന്നു. അവരുടെ സമർപ്പകാരം പാതിയേരുന്നില്ലം കുറഞ്ഞതാരംഭാദേശം, കിട്ടിയാൽ മതി ചെന്ന് അവരുടെ പാശയണ്ണമെന്നായി എന്നോട് ആ വസ്ത്രപ്പട്ടിരിക്കുന്നു. പലകൾ പറഞ്ഞിട്ടും ശ്രീകാക്കാതി അന്നപ്പോൾ മാത്രമേ യുദ്ധത്തിനു പൂർണ്ണപ്പെട്ടിട്ടു എന്നു സജീവനാം പഠാനിടവരണം—ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരംഭാചന.

പ്രാഞ്ചുലി—(ക്ഷമയില്ലാതെ) തിരുമന്ത്രസ്തായി ഇവിടുന്ന് ഒന്നിനാം പുറപ്പടക്കാതിരിക്കേണ്ണമെന്ന് അഡപ്പക്കു യണ്ട്. മാനവം മംഗലാദിഃം ഇല്ലാത്തവരാട്ട യാചിക്കു

வாங் கண்ணதில்கலே, ஏரிசுக்குயான். அவர் செய்திடுஷ் அறைத்துப்பொசியோ அலீமதிக்கப்படுகிற கண சிக்களூ? எப்போதியோல் வேலானத்திற் முழுகியிருக்க ந தன்னுடுத்தாட ஸ்ரூக்கக்காட்டுதல்பூரி பரவாங் எப்பிள்ளை வழநெ யெழுஷ். பகும் போடி காங் அவாஜமுக்கு மனஸ்வங்கிலும் ஹாபாவா பூாலெலுரிக்கொ ஜெஷுாங்கு விடம் தெரி நட பூங் அவக்காக்கிற வெய்துமிழு, எப்பூாவயுங். நு ஹிக்கப்பாற்று ஜினிசு எப்பிக்கை உண்டிசு காலங்குசுக்கா நாள் யோரா: காட்டுப்பொ பரதை. ஶரியாக்காங் ஹவிட்கா கண்ணக்கரைக்கிற பிளை எவாங் ஜெஷுங் கா மணவெல்லூங் வுமாவிடுத்தென்ற.

ആര്യമായാണ് അവരുടെ പഠനത്തിനും വിവരങ്ങളും അനുഭവിച്ചത്. അവരുടെ പഠനത്തിനും വിവരങ്ങളും അനുഭവിച്ചത്. അവരുടെ പഠനത്തിനും വിവരങ്ങളും അനുഭവിച്ചത്. അവരുടെ പഠനത്തിനും വിവരങ്ങളും അനുഭവിച്ചത്.

പാംക്രാസി— ശൈവൻ, ആരത്തുകാരന്മാരുടെ മദ്ദോഹ
തിരുത്തേണ്ട ശ്രദ്ധവരെ അനുബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കരിക്കുളം

അന്നാദരിക്കുന്നതുണ്ട്. അവക്കട ആരമാവിന്നു സിദ്ധി ചുട്ടുള്ള സംസ്കാരം ഇരുളുള്ളവർക്കു ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവക്കട ആരാധ്യം അറിവാൻ സാധിക്കുന്നില്ലോന്നു ഒരുപാട്. പത്ര കുറ്റുവശൻ വരക്കുവാൻ പാഞ്ചാലിയും ജ പിക്കൈയാണു വേണ്ടുന്നത് എന്നു ആരക്കം. പരിപ്പു ചുട്ടു. മറ്റുള്ളവർ ചെങ്ങുന്ന അപമന്ത്രാദകൾ സത്ര മഹാം ധന്മാനന്നു പറഞ്ഞു ചൊരുത്തു തനിക്കുള്ളതു ദാരുളുവരുടെ കൈവാരണയിലാക്കി തന്ത്രം, ഇന്ത്രം ഇ ലൈനാള്ള പാക്കതിൽ കഴിഞ്ഞാണു തലാക്കന്തിനി എ നന്ദിവാൻതു തപജ്ഞാമവും എന്നിക്കില്ല. കാറന്തു ത്രഞ്ചിൽ ചെങ്ങുന്നവക്ക് കണ്ണക്കിന കൊട്ടത്തു മുച്ചു തനിക്കുംപാശത്തിന്നു മലം അവക്ക് അനഘവസ്ത്രപൂട്ടതു നാതാണു രാജയമ്മാ എന്നും ഇ പദ്ധതെ അല്ലവുഡിയും തോന്തരം. പദ്മക്ക ഭന്താ ക്ഷമാജിക്കട അടിപ്പും അ നോമാഡാ ചാനുണ്ട് അവക്ക് അംഗ്രഹിതായി പാഖാൻ ഇ പദ്മത്തിനു ശേഷിക്കില്ല. അവക്കട അപ്രിയി സ ഗവാദിക്കാതെ ജാമം. കട്ടേങ്ങണാവാളിനു ആറുവരവും ഉള്ള. സർവ്വജനാം പരാമുകായണിക്കുന്ന ആരു അംഗ്രീ ഇരുളുള്ളവരുടെ മനസ്സുംനൈ പല മാട്ടങ്ങളിലും വാതിലും സ്വർഘം സഹായിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് അന്തർത്ഥങ്ങൾം തുറന്ന പറവാൻ ഇ പരി ചെയ്തുപൂട്ടതാണ്. അങ്ങളുടെ കൂർപ്പാകടക്കിം മാത്രമേ ഇ പരിക്കു അവലംബമാണു ഒരു. കാലഭേദപരമക്കാണ്ട് മനസ്സുല്ലം അനഘവിക്രന്ന പ്രാണവല്ലഭമാരെ എന്നും അസ്പർസ്യും അംഗ്രീയും ഇ നിശ്ചിം സകടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നും ഇ പരി വിച്ചാരിക്കുന്നില്ല. ഇവിടെന്തെ മനിക്കു തൊഴിച്ചു ഭിംബിക്കി ഭിംബം കൂളിന്നു ഏനു മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

കുഞ്ഞൻ—ഒദ്ദേ! കട്ടംതന്നെ വ്യസനിക്കേന്ത് ഭവതിയുടെ എത്രാഗ്രഹയും സാധിപ്പിക്കാൻ തൊന്ത് കരക്കുമ്പോൾനേ ഭവതിക്കതന്നെ പലപ്പോഴും അവാല്പുമായിട്ടുണ്ടാലോ. രാജാക്കന്നാർ സ്പതാവേദാഖ്യാതിക്കളാണ്. പ്രജാ ക്ഷേമവും പ്രജാരണജന്മവും ആണ് അവരുടെ മുലമന്ത്രം. ആല്പം ഉണ്ടാക്കുന്നും നാടകക്കം എന്നതല്ലോ അനന്തമായി വന്നുചേരുന്നും ആ സമയത്തു പ്രജക്കളിലല്ലോ ത അള്ളടെ കൂദ്ധപ്പാടുകൾക്കും കാരണാദ്ദീതന്നാരായവരെ മന സാ ശ്വേതക്കാതിരിക്കുമോ? ജൈഷ്യാനജയാക്കുടെ മക്കൾാ കലാഹിച്ച നാട്ടകുകൾ. ഇരിക്കപ്പോരുത്തിയില്ലാതാക്കി പ്രാണവന്നാൽ ഇതു വംശത്തിനും അതുതന്നെ എന്നുന്നുണ്ടോ ജീവ കു കൂദകമായി. ജനിച്ച കലത്തിനും അങ്ങിനെ ചൊരു ഭരവസ്ഥ വരുന്നതു് അതിന്റെ കാരണവരായി രിക്കുന്ന ധർമ്മപുരാണപ്പോരുളാളായിരിക്കുന്ന ധർമ്മപുരാണപ്പോരുളാളായിരിക്കുന്ന സഹിക്കുമോ?

“കരവന്നതന്നെക്കല്ലാതൊരിടം രക്ഷിക്കുന്നും” എന്നല്ലോ ആപ്പും പ്രാണവാക്കും. അവരവരുടെ സുവഭ്യതക്കാലിൽ അസംഖ്യം പ്രജകളുടെ ക്ഷേമത്തെയുംപ്പോൾ രാജാവും വിലബേജ്ഞാംഗത്വവും? ഇതെല്ലാം ആപ്പോചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ മുഖാമാവും ഇതുരയല്ലോ കൂദ്ധപ്പാടുന്നതു്.

പാഞ്ചാലി—അംഗ്കും അങ്ങിനെപ്പറ്റിയുന്നതെല്ലാം ശരിതന്നു യാണ്. എന്നാലും തുറവവർ എന്ന പറയുന്നും എന്ന കിക്കു കലിക്കുന്നപൊലെ തൊന്തനും. അവിട്ടനും സിസംസാരിക്കുന്നും ഭൂത്യാസനും. അനു പിടിച്ചിട്ടും അഴിച്ചിട്ടും ഇതു തലമുടികൂടി പാക്കബെഡ്ദുണ്ടോ!

ആകുഞ്ഞൻ—ഒദ്ദേ! സസ്യിസംസാരിക്കാനാണ് പോകുന്ന തെക്കിലും അവർ പറഞ്ഞപൊലെ കുമ്പാക്കുഞ്ഞും എന്നും

നിക്കെ തോന്നന്നില്ല. എന്നതനെന്നയല്ല ഒരു സമയം അവക്ക് അധിംഭാവം മുക്കൊന്നും വച്ചിരുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ദേവതിയുടെ ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം അപിരേണ്ട സാധിക്കുന്നതാണ്. പോയിവരട്ടേ.

കര ത്രിക്കാഴ്ച.

(ഗാമ)

“കുട്ടിലെഡുന്നാൽ ചുതുദു! നിന്നെന്നൊന്ത്
വീട്ടിലിരുന്നവിളിക്കുന്നേണ്ട!
കേട്ടോടു കൂട്ടുനിക്കാലുന്നുപല്ലിയേ
ത്രിക്കിന്ത്രിയാലെന്തുചേതാണ്?

അന്നേവയാത്താട്ട കളിക്കും വരുന്നാരീ-
സ്ഥാപനമുഖാട്ടിത്തൻ ഗ്രാമവാഹൻ
സംഗതിയെല്ലാർറിഞ്ഞൊ തക്കന്നനിന്ത
തുംഗവരിമുസായുജ്ജ്വരേതാണ്.

കൊന്ധാക്കരക്കുള്ളാലന്തുരക്കുള-
അന്നുടു തട്ടിയണച്ചു നിത്യം
സമ്പന്നവിയ്ക്കും പുരത്തി ലഭിക്കുന്ന
വർദ്ധിന ഞാനിതാ കുവിട്ടേന്നു!

പുകാവിലായതിലെന്തുസുകുതമി-
പുകൾക്കും വിലപല്ലും നിൽക്കും!
തക്കലേ ചേന്ന് വാളുപ്പുന്നരകയാ-
ലെക്കലഭിമാനമില്ലെന്നാണോ?
നികനിവനിലിയണബവന്നാകിലോ

പക്ഷാഭാവങ്ങൾ കൂടി തന്നീടും ഒരു.

കാമജിപ്പേളിം അവസ്ഥകളും

പ്രേമത്തിന് പുണ്യാധിക്ഷേയനാൽ

പ്രതിഭാവങ്ങളുണ്ട്. കമ്മ്യൂണിറ്റി വകയെ -

ଶ୍ରୀଲୁକିଙ୍କ କାରଣମେଣାତିଥିକୁ.

ഇ ക്ലെമയാരാൻ ഉദ്ഘാടനത്തിന് ടാങ്കറാ—

ലിക്കമെച്ചാലുവാനില്ലാതാകം

தமிழ்நூல்கள் கணக்குகளைவாங்

നമ്മുടെ വികസനത്തിന് കാരണമാണ്?

ഉള്ളിക്കം ചാന്നയിലുന്നിയുരുള്ള യാ-

ലൈംഗിക്കരമില്ലാതയായ്

തെള്ളിത്തിളങ്കുന്ന തേരുവ് പുന്നോറ്റം

• തുള്ളിക്കല്ലിക്കമിപ്പേരന്നാം

മരറായ കൃത്യിലയച്ചതിന് സാന്നിദ്ധ്യം

ചെറുവും കിരയ്യുവാനാളില്ലോ എന്ന്.

അക്കിരം മുന്നിലാണിക്കിതിയെന്നുള്ള-

‘തിക്കുണം ബോധവെന്ന് കിഴവനം

ആര്യതിന്മാഹം ത്രുമ്പ് ക്രമക്കിലു-

ମାଧ୍ୟାସପ୍ତିକ ଶତାବ୍ଦୀ ପାଠିଷକାଳୀନୀଂ।”

അരമെയിൽ താൻ പെത്രമാറിവരുന്ന് മുൻഗിലി
നും സന്ദുക്കിയുള്ള പാടക പതി
വായിരുണ്ട്. ഒരു ലിവസം അരു സഹയത്രു് അവളുടെ അ
ചുൻ അരംഗസിഭും അടുത്ത മുന്തിരിയിലുണ്ടായിരുണ്ട്. പ
തിപിലധികം കണ്ണാനുകരമായ വിധത്തിൽ മകൾ
പാടുന്നതു. കേട്ട് അചുനം അവിടെ വന്നുത്തി. “മുക്ക്
കരത്തളിർ” എകാണ്ട് വീണക്കൈവികൾ ശീട്ടി പാടിൽ ലഭി

ചുവക്കാണ്ട്, കേരിക്കഴുവാറു പരമാനന്ദഹരിയിൽ ചാ
ഞ്ചാടിക്കുന്ന മകളുടെ അപ്പോഴത്തെ ഭാവം അറബഗസി
ബിന്സ് അത്യധികം കൊതുകും ജനിപ്പിച്ചു. ഗാനമായ
ശ്രദ്ധയിൽ മതിമറണഃപായത്രക്കാണ്ട് അതിലടങ്കിയ ഗ്ര
ഷാത്മം അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിരുത്തില്ല. തന്റെ ഉററ വൈ
രിഖായ ശിവാജിക്കു ഗാനത്രപത്രിൽ മകർബ പ്രേഥാപ്പണം
ചെയ്യാടുണ്ടോ അദ്ദേഹം അറിശത്തിട്ടുണ്ടാ മുന്നം നി
ന്നുംമില്ല. അറിശത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ മകളിലുള്ള വാസ
ല്ലംക്കാണ്ട് അതു പൂര്ണപരാക്രയാ അവളിൽ അപ്പീതി
ബാധിക്കുകയോ ചെയ്യിട്ടില്ലെന്ന സ്ഥാപ്തമാണ്. അന്ന പാ
ടിനും മകളുടെ ലയത്തിനും വിശ്വാം വരുത്തുവാനുള്ള
രാഖമനസ്യംകാണ്ട് കണ്ണംനാരം അറബഗസിബും മറിവാ,
തില്ലത്തന്നെ നിന്നു. പാട്ട് മതിയാക്കി തിരിഞ്ഞെന്നു
കിഡിപ്പുപ്പാണ് അച്ചഹനൻറ നിലപാട്ട സർവ്വകില്ല
കണ്ടതു്. ഉടൻ അവർ-- “അച്ചൻ വന്നതു തൊന
റിനതില്ല.”

അറബഗസിബു്— “അംഗിന വഴിയില്ല. നീ അതുംതൊളും
പാട്ടിൽല തില്ലിട്ടുണ്ടായിരുണ്ടോ.”

സർവ്വകില്ല— “ഈന്ന് എണ്ണു എനിക്കു പട്ടവാൻ കു
ഞ്ഞിക്കും ഉത്സാഹം തോന്തി.”

അം— “ശ്രദ്ധയിൽനിന്നുംകുടായ പോരെന്ന വിചാരിച്ചിട്ടു
ണ തൊൻ മുണ്ണോട്ടുതന്നെ വന്നതു്. മകളേ! നിന്നെ
കാണണിതാരം കൊള്ക്കുന്ന സമാജമായുണ്ടാകുന്ന പല അ
. ഗ്രഹങ്ങളിലും എന്നും മനസ്സിൽ അക്കരിക്കാൻ. നി
ന്നൻ പാട്ട് മുപ്പും കേടുരസിഞ്ചേണ്ടതു നിന്നും അ
പ്രാണിയിലും അഞ്ചുസവും നിന്നെങ്കു സകല പ

ജീവിക്കുന്നതിന് പുരാതനത്തിന്റെ ഒരു സൂചി മാറ്റം നിന്ന് അനുഭവിക്കാതിരിക്കുമ്പോള്ളേണ്ട്. നിന്മക്കു യോഗ്യമായ വരവ് ആരാബാബാന നി എക്കൊട്ട് പറ്റക്കമാറ്റം വേണ്ടതുള്ളൂ. ഭാരതചക്രവർത്തിയായ ദിനങ്ങൾ അപ്പോൾ താഴെയായ ഏകദിന പ്രജന്മായാൽ പ്രജന്മായാലും സ്വയിപ്പിക്കാൻ പ്രശ്നാസമില്ലപ്പോ. ദിനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അംഗീണത്തിന്മേഖലാം ഉക്കായ്ക്കിൽ ചേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കാൻ എന്ന വിചാരിച്ച് എന്ന കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ മക്കളും ഇംഗ്ലീഷ് വിഭവിതാവിന്ന കൃതാത്മക്കാശവാനും ഇങ്ങിക്കം താമസിക്കുക്കേതു”

വിവാഹവർത്തനാനും കേട്ടതിലുള്ള ലജ്ജാക്കാണ്ട് സർ ഷൈലീസു കൊച്ചുമ്പാം തലതാഴ്ചി നിന്നു. തന്മുഖം രാശില്ലാത്ത സംസാരം അപ്പോൾ പീണിം ഇടങ്ങാതെന്നും വിചാരിച്ച് “എന്നർ വിവാഹത്തെപ്പാറി അപ്പോൾ ഒരു വിചാരപ്പേട്ടണ്ടും. അതിനും കാലാധാരായൽ എന്നും പറഞ്ഞുകൂട്ടാം” എന്ന മർച്ചടി പറഞ്ഞു. അംഗസിംഗു മുറിക്കുന്നിനു പുരിതുക്കും പേഡാണ്.

2

അക്കാലത്തു ജയങ്ങളിടെ ഇടയിൽ ശ്രീവാഴിജുടെ പരാക്രമങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള സംസാരം മാറ്റം ഉണ്ടായിരുന്നു ആശുപഥം. അംഗസിംഗും അക്കുമ്പങ്ങൾ അമരത്തു ചാന്ദ്രപ്പേരും ഒരു വികുമാവതാരമാബന്നും ആ പുരാധക്കണ്ണി കാലക്കും നേരം തന്നെ പ്രവൃത്തിക്കാണ്ട് ജയങ്ങൾക്കു മനസ്സില്ലാണെന്നും കൈകുത്താണ്. മുഗ്ധംസാന്തുജ്ഞത്തിന്നും തുക്കുകു തല അന്നും അന്നേന്ന ക്ഷേമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുണ്ട്. തന്നോട് പടവെട്ടാൻ വന്ന മുഗ്ധംസാന്തുജ്ഞത്തു കൗൺസിലില്ലാക്കം പ്രാവ

സ്രൂ വന വഴിക്കേതനെ അശ്രദ്ധം അശ്വു. "രിവാജി ദാഹാത്രും" അറബംഗസ്സിബിൻറു അരബ്ബനയിലും പാട്ടായി തുടങ്ങി. ഈ ദഹാത്രുവർന്നന കരക്കാംപോലും പിടാ തെ എടിസ്ഥമാക്കവാൻ സഖ്യതില്ലെങ്കെല്ലും അതു അം ഗ്രൂഡിച്ചിട്ടുണ്ടെനു തോന്നാണില്ല. തന്റെ ആധിപത്ര തെരു ധിക്കരിച്ചു പുറപ്പെട്ട ഈ മെഹമുവല്ലാണിങ്കുടു പേരിൽ എറുട്ടതുളം ഏവരുമും ഭേദപ്പെട്ടും ആറബംഗസ്സിബിനു തോന്നിയോ, അതുടെതുള്ളേം അതിലിരട്ടിയും ആ വിരാഗ്രഹണക്കിൽ ബഹുനാവും ഫ്രൂത്തും സഖ്യതില്ലെങ്കുടു ക്കു തോന്നി. 'അവർ തമിലുള്ള സ്ഥിരിക്കേണ്ടക്കാണ്ട് ത ക്കു തോന്നി അടിലാഷ്ട്രം സകലപ്പിള്ളേണ്ടും വ്യാപരിച്ചാൽ നാളുത്തിൽ അനന്തമങ്ങൾ അനവധിയാക്കേണ്ടം എന്ന ഒന്നപതി മനസ്സിലുക്കി. അതുകൊണ്ടു ജനസിലമായി തന്നിക്കളും കവിതാവാസനരയ ശരണപ്രാപ്തിച്ചു തന്റെ സ്വന്തമയവല്ലെന്നു .മാഹാത്രും പാടിക്കിടക്കിലും കീരാത്മ ത വരുത്താൻ ആ വനിതാരത്നം ഉണ്ട്.

മുഗ്രാസാമ്രാജുത്തിന്റെ അടിക്കല്ലു പുക്കരവാൻ പു രഹ്യപുട്ടന രിവാജിയോട് ഇണങ്ങുകയോ പിണ്ണാങ്ങുകയോ വേണ്ടെത്തന്നെയാതെ അറബംഗസ്സിബും കുറെ വിഷമിച്ചു. ഇണങ്ങുന്ന കാഞ്ഞത്തിൽ ആഭിജാത്രുവും അഭിമംഗലവും തീ. ഓ ധിരോധികളായിരുന്നു. അതും കൈ 'കാമ' റോട്ടാബന്ന നാളും സംഗതി ആ മുഹമ്മദിയചക്രവർത്തിക്കു വിചാരിക്കു കുടിപാലും ചെയ്തു. പിണ്ണങ്ങിയാൽ ഇണാമിരല്ലുന്നതെന്നു അല്ലെങ്കു അപായം വന്നേണ്ണും എന്നു സംശയിക്കേണ്ട ഘട്ടം ആപായം വന്നേണ്ണും എന്നു സംശയിക്കേണ്ട ഘട്ടം ആ കു കാണിക്കുവാൻ ഡൽഹിയിലേണ്ണു രിവാജിയെ കൊ കു

സി.എവാൻ ഉച്ച. വിത്രഭാവത്തിൽ വരത്തി, വന്നജ്ഞം യോഗവിധി ചെങ്കുമ്പെന്ന്. തീർച്ചയാക്കി, വിചുറം സേനാധിപനെ അറിയിച്ചു.

3

താമസിയ്ക്കുന്നതെ ശ്രീവാജി എത്തി. തന്റെ തീരുമാനം പരിവാരങ്ങളുടും അംഗങ്ങൾ അടുത്തത്തോടു തുടർന്നു അകന്ന തുടങ്ങി. സേനാധിപനം ചക്രവർത്തിയെ തിരുന്നുറവിക്കാനെന്ന വ്യാജം പറഞ്ഞ പിരിഞ്ഞു. ഈ വട്ടം കണ്ണക്കുട്ടി ശ്രീവാജിക്കു ചില സംശയങ്ങൾ തോന്തി. തന്റെ പരഭവതയായ ദോന്തിദേവി ഒരു ദാപ്പിവണ്ണം ധ്യാനിച്ചു, വന്ന അവസ്ഥയ്ക്ക് ഇനി ഇ വിച്ചത്തെ ഉള്ളിക്കളും മുഴുവൻ മനസ്സിലാക്കിയതിനാണ് ശേഷമല്ലെന്ന ചുരുക്കം ചാട്ടുന്നതു പോരായ്യാബന്നു നി ശ്രദ്ധിച്ചു, തന്റെ പരിചാരകമാരെന്ന നിലയിൽ കാണുന്ന മുഹമ്മദനും പിന്നുലെ നടന്നു. ഒട്ടവിൽ ഒരു മാളികയുടെ സമീപം എത്തി. അവിടെ അപ്പും ഇങ്ങനെ വിത്രമിച്ചപ്പോഴും നടയിൽ തവണക്കാരൻ പ്രവേശാച്ച മരൊരു ഭാഗത്തും ചികിത്സാച്ചു. ചെന്നാതിയതു കാരാഗ്രഹത്തിലുണ്ടാകുന്നു.

അംഗസീഖിന്റെ ആസ്ഥാനമന്ദിരം ഹിന്ദുക്കളും ദുർഘടനാദാക്കാണ്ടു മുഴുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു കുറച്ചു കാലം അതിൽ ധാരാളായിട്ടുള്ളതു അവരുടെ നായകനായതുകാണ്ടു അത്തനാദാക്കാണ്ടു അത്തനാദാക്കാണ്ടു പകരം ചില ധിരുവ്വചനങ്ങൾ ആ മന്ദിരത്തിൽ ഇങ്ങനെ മഹായി മാറ്റാണിക്കൊള്ളുമെന്നു തോന്നുന്നു. ശ്രീവാജി മന്ദിരത്തിൽ പ്രശ്നാച്ചു ഉണ്ടോ—

അറബാസിഡ് — (ഗംഭീരസ്പരണ്ടിൽ) കാട്ടുലികൾ എത്ര
തന്നെ മറിച്ചും നാട്ടുചുക്കേളാട്ട നേരിട്ടുന്നതു അം
പായമാബന്നൻ ഇപ്പോഴക്കിലും മനസ്സിലാശയാജി

ബിവാജി — എലികൾക്ക് തുടവിടാതെ തുരന്നാൽ ഒഹ്യാദ്ദൈ
വും അമരക്കുമ്പാത്തി മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. പൂച്ച
കൾ എലികൾക്കു വഴിക്കാട്ടു പോരുളും എന്നും മന
സ്സിലായി.

അറബാസി — ഒരു ചക്രവർത്തിയുടെയും ഒരു പ്രജയുടെയും സ്ഥി
രി നല്ലവണ്ണം അബിഞ്ചേ സാംസാരിക്കുന്നും. നാട്ടിൽ
പഴകാത്തവക്കു മന്ത്രാദയും കാവാക്കിരിക്കും അംല്ല!

ബിവാജി — ആരു് ചക്രവർത്തി ആരു് പ്രജ? ശരൂവിനെ
ജീവിക്കാൻ സാധിക്കുമ്പോൾ കണ്ട് അജ്ഞയാത്രയെ
അഭിനാസിക്കാതെനന്ന ഭാവത്തിൽ വിളിച്ചുവരുന്നതി ച
തിക്കുന്നവദേശാ ചക്രവർത്തി. അങ്കേ ആരാധ്യാലും ഓന
പിടാദേശാ മലിനിച്ചവാദേശാ മട്ടിപ്പില്ലാതെ ശരൂരാജുന്തിയു
ം എക്കാക്കിയായി നിംബം നടക്കുന്നവദേശാ ചക്രവർത്തി.
ബിവാജിയുടെ ഒഹം തല്ലാലും അറബാസിഡിവിബന്നർ അ
ധിക്കാരിയിലായിരിക്കാം! എന്നും മഹാരാജ്യനായക
ബന്ന മനസ്സ് ഇം തൃടിൽ ജീവനുള്ള കാലങ്ങന്തൊളം ആ
ന്നാധിനമാവുന്നതല്ല. ശ്രദ്ധാനന്ദന വന്നതുവേണ്ട ചതി
ക്കാണ്ടാബന്നനു വിചാരിക്കുന്നവാം മുഹമ്മദിയനെ
കാരം ബലവാൻതന്നെന്നായാണു മഹാരാജ്യന്ന്. നാഞ്ചാടി
ടും കീട്ടാത്ര കാട്ടുലിയുടെ വലിപ്പവും വസ്തും ചക്രവ
ർത്തിയും കണ്ണടിക്കുണ്ടതാണ്. മഹാരാജ്യന്നാർ ഇതുവ
േ വിശസ്ത്രത്തിലെ ചെല്ലുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ.

അറബാസി — എന്നാൽ ആ വീശസ്ത്രപ്പാളി അറബാസിഡ്സ്

ചക്രവർത്തിയുടെ കാരാഗ്രഹത്തിൽ താമസിച്ചാലുള്ള സ്ഥിരം അല്ലെങ്കിലുള്ളതിനു രേഖാവാവാം.

ശിവാജി—അതു താമസിക്കണമെന്നില്ല. കരായുധം കിട്ടിയാൽ ഇക്കാണന്ന ചക്രവർത്തിയേയും വിസ്തപ്പിച്ചതിനും അകഹർട്ടി തൃട്ടിക്കൈയാം.

ശ്രദ്ധാലുള്ള അറംഗസിംഹിനു കൂടുതാണില്ല. ഒരു ദേഹാരാട്ട്യമാസങ്ങളാട്ടുട്ടി ശിവാജിക്കൈ തടവിലിട്ടവാൻ കല്പിച്ചു് അനുസ്ഥാനംഡണ്ഡം പട്ട പോയി. ഉടരെ യമകിക്കരമാരപ്പോലുള്ള അന്തരുടെ ഭേദങ്ങൾ ശിവാജിക്കൈ വിലങ്ങുവെച്ചു കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്യു.

ഈ റംഗത്തിൽ നടന്നതെല്ലാം അരമന്നയുടെ മുക്കിൽനിന്ന് അതുവരെ നിന്നിരേഷം കരാർ തോകിന്നുണ്ടായിരുന്നു. താൻ ഉള്ളിക്കുവെച്ചു പൂജിച്ചുവരുന്ന പാവനവിഗ്രഹം അനുശ കണ്ണകളിക്കേണ്ട കംണ്ണവാൻ സംഗ്രഹിച്ചതിയ ദൈവത്തെ സമൃദ്ധിപ്പാണു നാഡിപ്പും സൂരിച്ചു. ക്ഷമതാജലസ്തുപി ചിത്രക്കാശിവാജിയുടെ ധിരംഗനാട്ടങ്ങളിലും പെഴുങ്കൾം ജപലിക്കുന്ന ആ പുരാശ്വാശവന്നറഗംഭീംസംസാരങ്ങളിലും കണ്ണം കരംഭം ഉറപ്പിച്ചിട്ടായിരുന്ന ആ സാലുവിശ്വാം ഇതുവരെ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ റംഗത്തിൽനിന്ന് അകറിയപ്പോറും അംഗങ്ങൾ പോയ വഴി തോകി ആ പ്രണാളസ്ത്രപത്രികളിൽ താന്നിയാതെ ഒരു നമസ്കാരവും ചെയ്യു,

4.

നേരം അല്ലെങ്കിലും തുഡിയിൽക്കുന്നു. അരമന്നയിൽ ആർ പ്രപൂരമാറവും കാണുന്നു. ചില ദാരപാലന്മാർ മാറ്റും ചാവകാളപ്പോലെ അങ്ങനേരുമുണ്ടോടും ഇങ്ങനോടും നടക്കാനുണ്ട്.

കാരാഗ്രഹത്തിൽനിന്ന് പുറത്തു ചാട്ടവാൻം തന്നെയുതി ആ മുഹമ്മദകുർവ്വൻിൽ കണക്കിലേണ്ട പാറിക്കുവാൻം ഉള്ള ഉപാധനങ്ങൾ അതിലും പീഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവാജി അതിനു ഇത്തിൽ ഉറന്നാതെ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ആ സമയത്തു കാരാഗ്രഹത്തിന്റെ വാതിൽ ആരോഗ്യ തുരക്കുന്നതായി ഭോഗി. ആതു വല്ല സാധസ്ഥാനിനാം ഉള്ള പുറപ്പാടാണെന്നു കൂടു തന്റെ പരബ്രഹ്മതയെ യുണിച്ച് അദ്ദേഹം ദൈനന്ദിന വലബീച്ച നിന്ന്. വാതിൽ തുറന്ന് അകയ്യു പ്രദാനി ആതു കൈ സ്റ്റീയാബാനം കണ്ണപ്പൂർണ്ണ കുറ ആരൂപാസ്തു സഭാദയക്കിലും അത്രതവും ജനിക്കാതിക്കുന്നില്ല. തന്റെ സ്ഥിതി അദ്ദേഹം തൽക്കാലം വിസ്തരിച്ച് അവളുടെ കൈ ഫ്രാഡാരിക്കുന്ന ഒരു വെളിച്ചതിന്റെ സഹായത്തോടു കൂടി ആ മഹിളാമൺിശ്ചട ദേഹത്തിൽ അദ്ദേഹം കൂന കണ്ണാടിച്ച്. അവളുടെ ഭവത്തു സൗഖ്യം മുഖ്യമായി കല്പിന തെക്കു എത്താൻ അധികം പ്രകാരിക്കുന്നതെന്നു നിണ്ണു കാശവാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു: ആപത്തിൽ കലക്കരു കൂടാക്കി സഹജമായുണ്ടാകുന്ന ദൈനന്ദിന നില്പിജ്ജടാ വാത്താട്ടംകൂടി അവർഖാടിവന്ന ശിവാജിയുടെ മുഖാകെ കൈ താങ്കോൽ വെച്ച് അല്ലെങ്കിലും പിന്നാലെ മാറിക്കൊണ്ടു അഭിയിച്ചു:—

“അസമയത്തു വന്ന നിലോഡിയം ചെയ്യ എന്റെ അപരാധം ക്ഷമിക്കുന്നും. ഡിനനായ അങ്ങയ്ക്കു രക്ഷാമാർഗ്ഗം ഉപദേശിച്ചതരേണ്ടതില്ലെങ്കിലും കുറത്തൊന്ന് അഭിയോഷനായി അനുവാദം തരുന്നും. അപാധം വരുത്തുവാൻ ഉപചാരങ്ങൾ അസ്ഥാനത്തിലുണ്ടുണ്ട്.”

ശിവാജി— “ദേവതിയുടെ ആദരവിന്നും ഇങ്ങുള്ളവൻ എങ്കിൽ

“ ഒരു പാതയിൽ തന്നെ അവിജ്ഞാപ്പിക്കുന്ന ഭവതി ആ രാജ്യത്വം അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നണ്ട്. ഉപരിലോ ചെയ്യുന്നവരെ അവിബാദിതയും അഭിനന്ദനിക്കും നാശം പോകുന്നവയല്ല രിവാഴി.”

ஸ்ரீ-‘அன்னைகள் விசாரிக்கும் அன்னையுடைய வாரை திடிள்ளை புளிச்சுவூடு மிகுந்ததை இவினங்கும் அன்னைகள் அதுறுதிச்சுாஸ் கிடைக்கும். ஆக வகு மஹாத்மி துணைதை பூயானும் அலோசிசுப் பூஷ துறையை அறவமாகும் அன்னை யிஸுரியிக்கூடதான். பல சீக்கியும் உள்ளதிக்காயிக்கானது அவதரிசு கை மஹாபூஜையை கீல்வ ஜமூ பாசிலாவரங்களை குற்றியிக்கான பல ஏதாரிதமாக்கப்படும் பூஷங்களைக்கொண்ட ஒரு நாளையும் அங்கீகரிக்காக் கூவம் ஸ்ரீவாஸ்தவராமராத்னும்.

സംസ്കൃ—എനിക്കുംവണ്ടി അങ്ങു യാതൊന്നം ചെംബും തില്ല. അങ്ങയുടെ ക്ഷേമവർത്തമാനങ്ങൾം അറിയാനുള്ള സ്ഥാപനം കൂടി കരവരു ഇവിടെയുണ്ടെന്ന് അങ്ങു സദാ സൗഖ്യികമാനതായാൽ അതിന്റെപരം ഒരു പ്രത്യുപകാരം എനിക്കു ചെംബുംതായിട്ടില്ല. ഇനി താമസിക്കേണ്ടാ—

തോന്ത കണ്ട ബുധം.

പാബ്ലൂമസ്പാമി പാൽക്കടൽ വകുത്തുവന്ന പാപ്പ് റപ്പിച്ചതിനാശം പാബ്ലൂമംകണ്ട പരമാനന്ദം അന്നെ വിജയവാൻ പലക്കം മോഹദുണ്ടായി. ബുധാഗ്രൂഹത്തിലേ കുറ്റം അനുഭൂകർഡ് കണക്കില്ലാതെ വന്നതുടന്നി. പോയവരിൽ പത്തിനും എടുക്കണ്ട പ്രവൃത്തിയില്ലാത്തവരും കാലക്ഷേപം “കാഴ്ചിപിാഴ്ചി” എന്ന മട്ടില്ലള്ളവരും തുടിയന്നവെന്നതു പ്രസ്താവഃശ്വാഗ്രൂഹമാണ്. വേദാന്തവന്നസഞ്ചാരികളായ ചില പണ്ഡിതന്മാരും തത്പരാദത്തിനായി അനുഗ്രഹത്തിലെ തത്തിനുടി. അജീവന്നതു ദിഷ്ട്യരായിരുന്ന ജനസാമല്ലം പരിപ്രത്യന്നാമെന്ന മോഹഃത്താടക്കൂട്ടിയാണ് ചിലർ പുറപ്പെട്ടതു്. അസാമുഹംവാണി ഫേഡില്ലള്ളകാലം “സ്പാമി ചോന്നപടി” നടക്കേണ്ണമെന്നെ ചിലർ കരതിട്ടുള്ളൂ. “അദ്ദാക്ഷമാല കഴുത്തിലും മറോഡോന്ന മനസ്സിലും” അയി അന്നവധി കൂടുസന്ന്യാസികർ ഇപ്പോൾ നാട്ടതോടും നടന്നകാണ്ണന്തുകാണ്ടു് ഇം സ്പാമി എത്തരത്തിന്റെപേട്ട് അളളാണെന്ന കളിത്തതിനും തെളിയിക്കേണ്ണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യവും ചില ക്ഷണങ്ങളായിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ കരത്തനായിരുന്ന ഇയ്യുള്ള വൻ. ഇങ്ങനെ കന്ന രണ്ടുമാസംകൊണ്ട് അവിടെ പുരുഷ

പ്രാജം നിബന്ധം. അതുമന്ത്രിൽ ജലസൗഖ്യം ധാരാളമായിരിക്കാവെകിലും കേൾബാസൗഖ്യം അനുഭവണ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പാട്ടിൽ അടച്ചതും താഴെയുണ്ടാലും, ഒപ്പ് പാർപ്പിക്കൽ എന്നാണെങ്കിലും അതിൽ നല്ലവെള്ളം മാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നതും. സ്വാമി വരദപുബാർത്ഥനാ അഭ്യാസ ശിഷ്യനാശ പ്രാജം കൊണ്ടവനിട്ടണ്ട്. വന്നുചേരുന്നവക്ക് യേണ്ടനാ ദാനാശകലയും ചെയ്തുകൊടുപ്പാൻ അവർ തെരഞ്ഞാണ്. ചെച്ചുണ്ടായിട്ടും സാമ്പത്തികയും ഉണ്ടാക്കി ചെന്നാട്ടക്കം. അവിമുതലായ സാധനങ്ങൾ കയ്യിൽ കയറ്റുക തന്നെ യോഗം. തിട്ടങ്ങിയാൽ രണ്ടു മുന്നോ ദിവസങ്ങളും കുട്ടിക്കും സ്വാമിയെ കാണുവാൻ തന്മാവാത്ത വന്നുപ്പോൾ ബുദ്ധിമുട്ടും കഴിക്കില്ലെന്നുവെച്ചു ചിലർ ഒഴിഞ്ഞു. പഠി മാന്ത്രം ഏകയിലാവുമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ പാംതു പതിനുംബു, ചിലവിട്ടാലും താഴേക്കില്ലെന്നുകര്ത്തി ചിലർ ഒഴിഞ്ഞുതുടി.

ഈ നാഡാനോക്കി നാഡാട ശ്രീനപട്ടം അതുമന്ത്രി നാട്ടുതു കൈ മോട്ടുൽ തുടങ്ങി. സ്വാമിയുള്ളതാലും അഭിരുചി അനുഭൂകർ ധാരാളമായുമെന്നും, അക്കുണ്ടെങ്കെന്തു അഭിരുചി അനുഭൂകർ ധാരാളമായുമെന്നും, അതുമന്ത്രി സന്ദൃശ്യത്തിനു കാരിഞ്ഞുകയില്ലെന്നും ഉണ്ടാക്കിവാൻ ഒരു ബുദ്ധി അഭ്യാസങ്ങളായിരുന്നു. മോട്ടുൽവന്നേതുകൂടുതലി ദി അനുഭൂകർ മട്ടിപ്പുവുന്നതു കരിഞ്ഞുതുടങ്ങി. ‘എത്ര കണ്ണിലെ അമ്മായി വഹനത്തിനു ഫോറിച്ചിട്ടും’ എന്നമട്ടി കൈ സ്വാമി മോട്ടുൽ കഴാ കേരമായിട്ടുതന്നെന്നയാണു തുടങ്ങി കൈ സ്വാമി മോട്ടുൽ കഴാ കേരമായിട്ടുതന്നെന്നയാണു തുടങ്ങി

വാനാളി മോഹം, മഗ്ന സ്പാമിയുടെ ഹോട്ടലിൽ ഉണ്ട്; നാ ഒരു കൊതി, ഇതിൽ എതിനാണ് കുമ്ഭം ശക്തി തുടിയ തന്നെ പാവാൻ പ്രധാനമാണ്. ഹോട്ടലിന്റെ ടോറി പെജ് ചെംതി. ചില ധനവാന്മാരം വന്നതുട്ടുണ്ടി. പാര്ലൈറ്റുലി കുളി, സ്പാമിയുടെ ഹോട്ടലിൽ ഉണ്ട്, ഇതു രണ്ടും മുട്ട ഞാതെ തരമാബേക്കിയിൽതന്നെ പാമാനദാ പിന്ന ദേവരാ അഃനപ്രശ്നിക്കേണ്ടതിന്റെന്നു ചീലപ്പെട്ടു തോന്തിയതിനാൽ അത് വർദ്ധിച്ചില്ലോളംതങ്ങനു ഏതെങ്കിലും. പരമ്പരാഗസ്ഥാവി ചെ കാണവാൻ താമാവുന്നകാഞ്ചാ വള്ളര സംരോധത്തിലുണ്ട് താരം.

കുമ്ഭം മുച്ചാനും തന്ത്രിന്റെയും ലീനപട്ടം തന്ത്രം കുലിന്റെയും കീത്തി നാടകല്ലും പാനം. അന്വംബി ജനങ്ങളാം വന്നുചെന്നു. രണ്ടുംനാമാസം താമസിച്ചും സ്പാമി ചെ കാണവാൻ താങ്കിട്ടുന്നതും ഇല്ല. തൊൻ ലീഫ്, മാര്യ ദെ ഓവ പിടിച്ചു വിവരം അങ്ങനപ്രശ്നിച്ചപ്പോൾ മുച്ചാനും ദാസാധ്യത്തിലേക്കുള്ള ആദ്യത്തെ പട്ട ഗ്രാമത്തിലും ശാഖാ, മുച്ചുഷകകാണ്ടു റൂപിപ്പെട്ടുകുന്ന ക്ഷേമിക്കും സ്പാമി ഉച്ചതാരാ വാങ്ങവാനായി വിളിക്കുകയുള്ളൂചെവന്നം അവർ വാത്രം. സ്പാമിചെ കണ്ട് ലീഫുന്നതി സ്പീക്കി ചെക്കിലപ്പോരെ മുച്ചുഷിക്കുന്നതും ഏതൊന്തും ഉാഥാനും തൊൻ അങ്ങനും ചേരാതിച്ചപ്പോൾ, ലീഫുന്നവാൻതുകെ യോഗ്യനാണെന്നു തെങ്ങാൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൂൽ അഃദ്വാഹം ഉടക്ക ലീഫുന്നതി സ്വീകരിക്കുന്നതാണെന്നും അവർ അറിയിച്ചു. ചുങ്കത്തിൽ പറകയാണെങ്കിൽ, സ്പാമിചെ പ്രസാദിപ്പിച്ചാൽപ്പോരാ, ബലിക്കല്ലിപ്പെന്നും വേണാമന്നതും. ഇതിന് എനിക്കു വള്ളര പ്രധാനം ഉണ്ടായിച്ചു.

ஸ்ராவிகாவென்னா பார்த்த வில காட்டுப்புண்ணிடம் ய. மாரசுதி ஒக்ஸிளேஷன், கொட்டதைப்பூர்ம் அந்தில் ஏதோ என வீச்சுமாற் பாரிவென்ன மாறுபூர்மென்னா என்று சுதாதிஃயை வீச்சுராச்சான் தூபால் செல்லும் உள்ளது.

வீச்சுராயைப்பூர்மென் எதைப்போன்ற பளி யாராதின் எட்டுயித்துடன்னி. பார்ம வீச்சுமாற் கல்லிசெக்க, எதைப்போன்ற பளிவெபூர்மை செல்ல, ஏன்னாடி விளைத்து பட்ட. ஸ்ராவிசெக் புஜகங்கு கைகளைப்பிரவெல்ல, கலீக்காரங்கு வெங்கும் நிச்செக், (இந் ஸ்ராவி முடிகெழுச்சென தூக்கிலில்லூ) கூக்காம் பாகவெல்ல, ஆதைகை ஏதென்றாலும் ஏதோன்ற தூக்குநங்கால்லும் பளியுயின்னா. எதைப்பொடிக்கிழ்ச்சு டி ஹும் காஷ்டுப்புடாரில்ல. பறவூமா காளாரங்கு தொ முகேங்காஞ்சு. ஹுதைபூருா கா வியம் ஸஹிசு. ஹுண்டை யிபோக்க் வித்ராவுாலை காங்கார்மிக்கெ ராஸுவுதை நா நைவுஸரக்கிடி. ஸ்ராவி அயிகங் ஸஂஸாரிக்காா தூக்கிலில்ல். கா முயாக வீச்சுங்காஞ்சு. ஸ்ராவி வில கைக்கால்மூண்டுப்புல காளிச்சுத் அதினென்ற அத்மம் ஹுநா தாவென்ன வீச்சுங் வுவுவுகிச்சுகொஞ்சும். வீச்சுநா வுவுவுகாம் கந்தை நாக்குஞ்செந்தை ராமாயனதைக்காா அத்ம பாவுகாதுக்கப்பாலவுகாலை. “ஏக்கமுமா” ஏது ஸகல்லும் ராய்யெனால் ஏது சேவுமிச்சுப்பும் ஸ்ராவி காட்டி. உடனை வீச்சுங் “நினைப்பு விசுவாரிக்காா எதில்லும் ஸுயி. சொங்காா அர்ப்புமை நினைநை கொங்கு நடத்துகாது நினைப்பில் வேவராய்யென். அதான் முமா,” மின் முப்புடி பார்த்த. புஜங்க, புகுதி ஏதாக்கு

സങ്കല്പത്തിന് എന്നേണ് അടിസ്ഥാനം എന്ന ചോദി ആപ്പോഴിം ഇതുതന്നെന്നയിരുന്നു. ശിശ്യൻറെ സമാധാനവും സ്വാമിയുടെ അതംഗ്രഹം ഇതുതന്നു തിരിച്ചു പെടുത്താവെപ്പത്വാദാക്കിയെപ്പോരി സ്വാമി കണ്ടച്ചു, ശിശ്യൻ മനസ്സിലായതും ഇല്ല. എകിലും ശിശ്യൻ ഉപായത്തിൽ ഒഴിഞ്ഞില്ല. “സ്വാമി സമാധിയിലായി. ഈ നി ഏപ്പോഴിം സമാധി ഉണ്ടാവുന്നതെന്ന് അഭിഭ്രംഖിട്ട്” എന്ന വിദ്യാർഥിരാട്ട് പറഞ്ഞു. അവൻ ദേശ്യത്തു എ “നിന്നൊക്കെ ധിചാരിക്കുന്നതോക്കു സാധിക്കാവേണ്ടാണ്” എന്ന ചോദിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. പിന്നെ വിദ്യാർഥിരാട്ടം അവിടെ വന്നിട്ടില്ല. ശാന്തവാദവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

തന്മാർജ്ജം രണ്ടാംക്രം ബ്രഹ്മ കാണാൻമുള്ള തിരക്കായി. മുള്ളേഷ ക്ഷതിഃയാട ചെംപ്പുകുന്നാവെന്ന മാറ്റമുണ്ട്, സ്വാമി കണ്ണംചിച്ചു കണ്ണംനു വെരുതെ ചെന്ന നുസ്ഖരിക്കാനു തുടങ്ങി. എന്നറ്റെ ചങ്ങാതി കൂച്ചുകുക്കിയവനായിരുന്നു. എന്നേക്കാരി ഡെഗിൾഡിൽ നമ്മുടിക്കാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതും പ്രസാദിച്ചതും ആയാളിലുണ്ടായിരുന്നു.. സ്വാമി അയാളിലുണ്ട് അദ്യം പ്രസാദിച്ചതും. കൈതിവസം അയാളെ സമാധിക്കിയില്ലെങ്കിൽ ശിശ്യന്മാർ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. പിദാലിവസം രാവിലെവർം ഘുണ്ടു വിട്ടില്ല. ഉച്ചയാദപ്പോരി വാടിവിള്ളൽ ഭവ്യമായി അടിക്കുടണ്ണു നടക്കാൻ വയ്ക്കാനായി അയാൾ ഘുണ്ടു വരുന്നതുക്കണ്ണു, വിവരം ചോദിച്ചപ്പോരി കൂറാ പറയുന്നില്ല. കാരാ തിരക്കിയപ്പോരി എന്നിക്കെ വിശ്വനിട്ട് പൊരതിഡില്ല. കയ്യിൽ ചില്പാനമില്ലേ. ഫോട്ടോലിൽ പോയി ഉണ്ടായിരുന്നാകി. ഉണ്ണം കട്ടിത്തും അയാർക്കും ഇരിക്കാനും

തിരുയ്യപ്പോൾ മുഹമ്മദ് കണ്ണ വത്തമാനം തൊൻ ചോ തിച്ച്. “തനിക്കു നാശ്രൂ കാണാം. പിരീന് എന്തിനാണ് ഇതു തിട്ടങ്ങന്നതു്? ” എന്നായിരുന്നു മറപടി. ആകുപ്പ് ഒരു ഏനിക്കു പരിഭ്രമമായി. ഇഷ്യാഴ്ച ക്ഷീണവും ന റഹാ കണ്ണപ്പോൾ മുഹമ്മദ് കണ്ണതല്ലോ, കാരു ബുദ്ധിമുട്ടു നാട്ടുകും എന്ന തൊൻ വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങനെ എനിക്കെയി കം വിഷമിക്കണമെന്നു വന്നില്ല. മുന്നെന്നയും വിളിച്ചു. തൊൻ ഭറിയിൽ കടന്ന ഉടനെ എനിക്കു ഷുജാപാത്രത്തിൽനി ന കുറച്ചു വെള്ളം എടുത്തുനും. അതു കടിച്ചു് അവിടെ ഒരു മുലയിൽ ഇരിക്കാൻ പാത്രം. ഇന്നു ക്ഷേണം കണം കയ മുലയിൽ ഇരിക്കാൻ പാത്രം. ചുരുംപടിനും മുത്രക്കല്ലു വളക്കാതെ ദേശ്ശി കു ടിക്കേതു്. ചരുംപടിനും മുത്രക്കല്ലു വളക്കാതെ ദേശ്ശി. കുകിനീൻറു അംഗ്രൂതതിലേക്കാക്കിയിരിക്കണും എന്ന കല്പിച്ചു. കുകിനീൻറു അംഗ്രൂതതിലേക്കാക്കിയെങ്കിലും എന്ന കാരണത്തിന്റെ നിവൃ കാരാ കാഴിഞ്ഞപ്പോഴെങ്കിലും എനിക്കു മുത്ര കടന്നതിന്റെ നിവൃ തനിയില്ലാതാവി. വിശ്രദ്ധം അധികമായങ്കൊടുത്തി ദേഹം തനിയില്ലാതാവി. സ്വാമി തിരിത്തുനോ മുന്നോട്ടുനേന്ന ചാഞ്ഞാലുടനെ. സ്വാമി തിരിത്തുനോ കരിയിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു സ്വാമി അങ്ങളിലെച്ചും മാ തിരി തൊൻ അധികക്കുന്നും ഇരുന്നില്ല. കാരു ചുമരിയേൽ ചാരി നോക്കി, കാരു കൂടുന്ന. എന്നിട്ടുണ്ടോ വിശ്രദ്ധം മാ കന! സഹിക്കവായ്ക്കാതായങ്കുപ്പാർ തൊൻ സ്വാമിയോടു് പി സ്ഥിതിയിലും കഴിക്കുന്നും പറഞ്ഞു. ‘മുഹമ്മദ് കാണുന്നതു് സ്ഥിതിയിലും കഴിക്കുന്നും പറഞ്ഞും രാവിലെ ഉപദേശം തരാം’ എന്നു എഴുപ്പുത്തിലാവോ? രാവിലെ ഉപദേശം തരാം? എന്നു സീം അങ്ങളുപ്പാടണായതു്. പിരീനും കാരണമും സഹി ചീതുനും. സ്വാമി എനിക്കുനോ ഷുജാത്തെങ്കി. ചോയ്യപ്പോൾ ആ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്ന പാതുങ്ങളിൽ വല്ലുതും ഉണ്ടോ എന്ന തൊൻ പരിഃശാഖിച്ചുങ്ങന്നു. നന്നിൽ കാച്ചു് അ ചീതും പഴവും ഉണ്ടായിരുന്നു. തല്ലാലുത്തത വിശ്രദ്ധം

കാൻ അതു് ഉപകരിച്ചു. സ്വാമി റങ്കി വരക്കുവാരെയുള്ള തോൻ വീണ്ടും സമാധിയിലായി. രാത്രി അക്കദേതയുള്ള് ഒന്നം ചെലുത്താൻ താമില്ല. സന്ധ്യാര്ഷി പുജയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന നിവേദ്യരംജപ്പും സ്വാമിശ്വര ശിഖർമാർ എടുത്തുകൊണ്ടുപെട്ടു. രാത്രി വിശ്വസ്ഥം മയക്കവും ആയി കഴിഞ്ഞു. പുലന്തിപ്പുാഴക്കുള്ള് എനിക്കു കുണ്ണം കലശലായി. എന്നറ സ്ത്രീയിൽനിന്നും കാരണവും മനസ്സിലായി. എതായാലും രാവിലെ ഉപകരണ തരാനുമാം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ; അങ്ങതുകൂട്ടി വരമ്പുമുഖം കാണാം എന്നോത്തു സമാധാനിച്ചു. ഉച്ചപ്പും കഴിഞ്ഞു സ്വാമി എന്ന വിളിച്ചു്. അട്ടക്കമയിരുന്നി. ദേഹര ത്രിവർഗ്ഗിൽ കാൻ പറഞ്ഞു. തോൻ മത്രക്കല്ലു വടിപ്പുംലെയാക്കി ഇരുന്നു. സ്വാമി ചുണ്ഡാണിവിരൽ എന്നറ കാഴ്രാ ചെവിയിൽ ഉണ്ടി. തള്ളിവിരൽ കണ്ണിന്നറ പോളയുടെ മേലെ വെച്ചു 'സുക്കിച്ചിരുത്തുന്നുമാം കാണാറായി' എന്ന പറഞ്ഞു് എന്നറ കണ്ണരണ്ടു; സ്വാമിക്കരുളും ശേഷി കൈപ്പും കൂട്ടി കൈ തെക്കുതെക്കി. 'അപ്പോഴുത്തുയവസ്ഥ തിരുപ്പിച്ചാൽ; കൈയ്ക്കപ്പെറ്റാ. നമ്മക്കെന്നറ ദേവദേഹം എന്നമാത്രമേ തല്ലാലും പറവാൻ സാധിക്കുക്കൂട്ടു. എന്നറ തലയിൽകൂടിക്കുയാ മരാറാ കൈ വെളിച്ചും പാഞ്ഞതത്രുപ്പാലെ തോനി. പട്ടിബന്ധിക്കാണ്ടുതന്നു കണ്ണിൽനിന്നു ദോന്നിച്ചു പാരവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇംഗ് തെക്കുംകൂട്ടി കഴിഞ്ഞപ്പോഴുതെ കുമ പറയണമോ? "കൈ പ്രകാരം കണ്ണില്ലോ? "എന്ന സ്വാമി ചോദിച്ചു് കന്നശ്ശുടി തെക്കിഞ്ഞ കണ്ണില്ലോ? "എന്ന പറഞ്ഞു തലയുടെ നല്ലോടു കൂടു സമാനിച്ചു. എ

നിങ്ങൾ വേദന സമിക്കാൻ പാടില്ലാതായി. ‘ഈ മുഹമ്മദ്‌വിഖ്യാവക്ഷം കാണാം’ എന്ന തോൻ തുകി വിളിച്ചു. “മനി നാഭതിങ്കരകാർ ശക്തി ഇടിനാദത്തിനാണ്” എന്ന പറഞ്ഞ തോൻ മരണായങ്ങേതാട്ടക്കുടി മേല്പുബട്ടാൽ ചാടി. ഒരുത്താട്ടക്കുടി സ്വാമിയുടെ പരിപൂര്വത്തുമുഖത്തിനേക്കൽ ഏക മടക്കി നാലു സമ്മാനിക്കാണും ചെയ്യു. അംപ്രാഭാസ്യം റിഞ്ചുമാർ കാടി യഥ അവർ അല്ലയികും ഉണ്ടായിരുന്നിരുന്നിനാൽ തോൻ ദേഹം ഘാതി ചാടി കൊടുക്കുള്ളൂടു തോൻ! ഇനി നിങ്ങൾ ആക്ഷം മുഹമ്മദ് കാണിക്കയില്ല? എന്ന് അട്ടറ സാച്ചു. ഫോഡിതെന വിളിക്കാൻ തോൻ അഹാട്ട പ്രിഡല്ലുക്ക് കാടിവന്നു.

മടങ്ങി വന്നപ്പോൾ സന്തൃപ്തിയിലില്ല റിഞ്ചുങ്ങലില്ല. സമാധിച്ചുനിയുടെ മദ്ഭൂതത്തിൽ കൈ വലിക്ക ദ്രാഹം തുറന്ന കണ്ണ അരബതാൽ ഗ്രഹായിരുന്നു.

‘സാഹസകതേൽ നമസ്ത്രം’ എന്ന പറഞ്ഞു തോൻ ചുംബാതിക്കും മടങ്ങിപ്പുന്നു.

ദ്രോഗം.

പ്രഭാകരൻണ്ണൻ— കേരവൻണ്ണൻ ഇക്കരിയും തോറു ഇണ്ണു! ഇതു നാലുമണ്ണത കൊല്ലുമായി. ഇനി മതിയാ കാം. കാരോത്തതർ ഇങ്ങനെ തുടങ്ങിയാൽ ഇം തിരുവാട് അധികം നിലവില്ലെന്നില്ല. അസത്തും ചെറുവില്ലെന്നും അവലും പുന്നും പണം അയച്ചു കൊടുക്കിനും തുകാണ്ടുള്ള ദോഷമാണിതു്. കാഴ്രാ നിന്നു പത്രം ഇരുപതും വയസ്സും ആയി. ഇനിഒരു

கிழம் தற்பாட்டிலே, ஓர் காணும் வழவுபிசை, கடன்கூடியது! மூவாண்டு!—

காரணவுக்கட ரைகாரம் திட்டம் ஆயிற்கொவகிலும் கால்மாயி கொள்ளத் தேவேவங்களைக்காயிக்கொ. வந்து கொட்டிரவாட ஸ்தாவிலை குற தெவாக்கன். கேஸை ஸ்தாதிட்டாதெ ரண்டு முறைகளிற் மாறுதல் புலாகாளாள்ளி செய்து. கேஸைவங்களை வாஸ் அவைக்கொவது தீட்டது. அதற்கும் தோட்டுவாங்குதலையை முதல் அன்னியைக்கொண்டு குற கொலூ மாறு குற ஜோலூக்கிற ஹிக்கொப் பதிவு விடிரிக்கொ. கேஸைவங்களை தோராதிற பரிசூக்கமூரத யாஸ் பலங்-காரம் பாய்க்காது. வூலிக்கொக்கட, தூ ஜூன்திக்கொக்கட சாதொரு கூரியும் தூப்புப்போம் உவங்கொ அன்யாலை பரிசூக்குத்துவராகும் ஸ்தாதிக்கொதலூ. சாலு கொலூமாயி குற்கொலை தோராத காஸங்க்கொதிற பலக்கு அதூதலை தோக்கிடுது.

തോറാതിപ്പുള്ള ജൂൺ 10 അമ്മാമൻറെ ശക്രാന്തി, കൂട്ടടക്കി കേശവന്നാഡി പത്തിരട്ടിയായെന്ന പാദ്യം തില്ല. അമ്മാമൻ പാണ്ഠപൊലെ വല്ല രാജുക്കുത്തപ്പുള്ളം കുടംകുപാധാലു സ്ഥിരനാൽ പിച്ചാരം അയാളുടെ മര സ്ഥിരം കടന്നുള്ളവൻ പിന്നു അധികം താഴും ദിവിവന്നില്ല. റക്കിൾ, പെണ്ണാങ്ങ് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളെ സുരിച്ച്. തന്റെ കനാരണ്ടു സ്റ്റീവിത്തും അവിടെ മുപ്പും ഉള്ളാഗസ്യമുായിട്ടും ഉണ്ട്. സെഴ്വുംനിനി (അമ്മാമൻറെ മകൻ) ഒരു കാക്കപ്പൊലും ധാരും ദേഹം നീ വൈക്കക്കുണ്ണോ ഉന്നമെമനം ക്രാന്നും. ഇപ്പോൾ ചൂഞ്ഞപ്പെട്ടു പരപ്പും ശക്തിപരിശോധന ചെയ്യുകൊണ്ടി.

രിക്കേ “എന്നു ഉറങ്ങുകയാണോ ?” എന്ന ചോദ്യത്താ ട്രസ്റ്റ് സൗഖ്യവിനി ചായയുംകാണ്ട് മറിയിൽ പ്രാഥ രിച്ച്. ചായ മേരപ്പുരാത്തുവച്ച്, എക്കിട്ടേരം വാതില്ല ലോളം മാറിനിനെ ..

ஸெஷன்மிகிட் துவக்கின் உங்கள் கடினத்துடன் உடனை து
ஞோட்டு போன்று. பரிசூலித் திவாரம் அல்லது
அறநிலை தேவையிடப்படுகிறது என்று கீழே கொண்டு?

கேவலமானால் — இனி இப்புவம் அறிவையும் காணிக்கான
யளவு. அதுகொடுத்தன்றையான் இன்னோடு வேறாக
போனது.

കേരാവ് — അതു കാഞ്ഞംതന്നെ സാഹചര്യത്തിലുണ്ട്.

ஸெஷன்— அது திச்சுவூட்டுத்தான் மரங்குயரான். அது வோட்டு- பல்கூட்டில் தொரைத்தகாண் இன்னையென வொகை அறுவெள்கிழபும் யு.ஸ்ரீகாந்தனால் ஜயாபஜ யன்று ஹாபாயினமலை ?

ஒக்லவு... இச்சிலைகளிலும் ஜனத்துறை விவாரித்து. அவனவெல் இந்தையைப்பேர் வருவது? இந்தையை ஏது காலமான திரவாடிலெஜ் கை டோர்மாயிட்டிஸ்ட்கள் ஏது என்றாலும் பார்த்து விட வேண்டும் என்று பால்லூடு ரிகஷங். சூல்லித்து ஏதினிகங் அனுமதிக்கல் கட்டுப்பானி கால மாக்க கிடீதியினாலும்". பிள்ளை, ஏதிலூாம் ரேலியா யில் வருவால் ஏதிலூவக்கால் ஸாரேதாய்தூஷாக்குத்தில். மூதாங்கை விவாரித்திட்டுப்பால் கரு ஸக்காட் தோன்றி. மேலால் ஏதிலூவங்களைப்பார்த்து ஸஂஶதியூ அதுவுடுபி கொண்டுவிடு.

ஸெங்கா— தரவாடிலேஜ் கு டாரமாயினதிறான் அது
தேதைல் ஸப்ரதி ஹஸ்தாகிடிஸ்பூ. மரதஷ்டவர்
ஸக்னாசித்திலேக்கிற எடுதை விடுதொயங்? அவக்கி
வலு கஷ்டவும் வங்கிடுகளோ? கேளவாவங்களையே
விக்காவதற்கும் பாஸ்பிலு, பிஸ்பிலும் குனிக்காவதற்கு
நிலி எடுதைள் அதுவுடுவது அது கேற்கக்
கேட்டு— சாய தள்ளுத்துட்டு. அது வேறாம் கடுக்கு—
கீருவ— அம்மாமன் உண்ணு முடிநூற்பாதநா, மரதஷ்டவ
க்கு அது ஸபாதற்கு ரமிலைக்கூ. அம்மாமன் பரததை
வோலை வலுவுசிக்கா போகேக்களைங்காள் விடுவிக்குநா.

ஸௌ— வெங்கள் வேள்காடுத்திருக்கான் யுரையூசுட் ஸா. அஷ்டால் அங்கூரி தென் பேஷுங்கொள்க, பில தெப்பாங்-பாளையை வழங்கினார் உலகிலோன்று வெற்றிக் கீழ் பாளத்திரிக்கொன்று. “பரிசூலியில் தோராதுகொட்டுயிரிக்காம், கேளவேண்டும் இன் கால்படிடிச்சுாரை உங்கிக்குத்து” என் அமு பாளத்தேப்பும் “தூந் அவரை கூடாதுயிகம் பேஷுபைசு” என்றான் அஷ்டால் மகப்பி பாளத்து. பளிப்புதலை நினைவேற்றாக்கி அதுவர கிழ்ச் சூர பாளத்தின் அவர். விசாரிக்காதது அதும்வும்கூடி கண்டுபிடிக்கும். வெங்க வேள்காடுத்து விசாரிசு மன்ற யுண்டுக்கண். அஷ்டால் பளிப்பு கூறிலையும் பாளத்தில்லோ.

கேஸுவ— அதினால் இனி தொல்களுக்கும் கூறுவது விரைவாக செய்யப்படுகிறது. எனது சொல்லுவது முன்னால் விடக்கண்டிக்கீடு கொண்டு வரவேண்டும்.

സൗജന്യം— സ്ക്രിപ്റ്റിലും തുറക്കുന്നതുവരെ സമയമുണ്ടായ്വും ഒരു സ്ഥാനം— പരിക്കണ്ട് ജയിച്ചാൽ സമ്മാനിക്കാനായിട്ടു തുനിയതാണ് ഈ അംഗീക്ക് (സാഷ്)— ജയിച്ചിരുപ്പു കിലും സമ്മാനിക്കാൻറാണ്.

കേരളം— ഒരു ചെത്തരവിന്റെ ഒരു ലാഭമുണ്ടായ്വും. എന്നും ഓഗ്രഹം തീരെ പോയിട്ടില്ല എന്നും പറഞ്ഞു സൗജന്യം അഭിനിവുദ്ധ കഴും സാഷ്ടം തുട്ടി കൂടാൻ മുകൾപ്പിടിച്ചു.

11

ഇവരുടെ പ്രേമവല്ലി പടന്നപിടിക്കവാൻ ദൈവം അനവബിജ്ഞില്ല. കേരളവന്നുണ്ടായിട്ടു പോയിട്ടു എന്നു കുഞ്ചകാലിക്കു വരുന്നു ഡേറ്റു കുഞ്ചിന്തയാണ്. ഇതുവരെ യാതൊരു വർത്തമാനവും ഇല്ല. സൗജന്യാഭിനിവു വരുന്നു ഡേറ്റു അങ്ങനെപ്പിക്കുന്നതുമുണ്ട്. സൗജന്യാഭിനിവു വരുന്നു ഡേറ്റു അങ്ങനെപ്പിക്കുന്നതുമുണ്ട്. അതുവരെ തീച്ചുയാക്കി. ഒരു സ്ഥാനിയും വലിയ ആവിയും, ഗജപോക്കിരിയെന്ന പ്രസിദ്ധി നേടിയ കരാളം ആരു പ്രത്യന്തരയിൽ കുഞ്ചപ്പുപ്പണിക്കരെയാണ് തരത്തി ആക്കിയതും. സൗജന്യാഭിനിവു ഇപ്പോൾക്കായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു കിട്ടിയതും. സൗജന്യാഭിനിവു ഇപ്പോൾക്കായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു കിട്ടിയതും. കേരളവന്നുണ്ടായും വർത്തമാനം യാതൊന്നും ഇല്ലാത്ത വന്നുമുള്ള വിവാഹരജലുചന തിരെൽ നിരസിക്കവാൻ ദൈവ തുട്ടുണ്ടായില്ല. വിവാഹം നടന്നു. താമസിയാതെ സൗജന്യാഭിനി പണിക്കരുടെ വട്ടിലേജ്ജു പോവുകയും ചെയ്തു.

പണിക്കരു ഒരു മുൻകോപിയും, ഭരണിക്കാനിയും ആണ്. വില്ലുഭ്രാംബകാണ്ട് ബുദ്ധിക്കു യാതൊരു സംസ്കാരവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അംഗില്ലാത്തതുകൊണ്ട് പല ദോഷങ്ങൾ വരും സ്ഥാനിയായി തുട്ടിട്ടുണ്ട്. വല്ലതും തന്റെ ഇപ്പോൾ ആയിട്ടില്ലെങ്കിലും, തന്റെ പദവിജ്ഞ ഫോജി കാത്തവിധത്തിൽ ആരെകിലും വല്ലതും പ്രവൃത്തിചെയ്യുകി

ലോ, വിനാത്ത കടമെയാനും പറയുണ്ടാ. ട്രേപാക്കം ദുരി വനും ബന്ധുക്കീടുക അയാൾ അടങ്കുകയുള്ളൂ. വന്നുവും നീ തീവും കണ്ണാൽ തന്നെ സാമാന്യങ്ങാരല്ലോ ഭയപ്പെട്ടും വോയട്ടുള്ള സമയം വളരെ ചുങ്കമൊണ്ട്. വിശ്വേഷവി ഡിയാകി യാതൊനുമില്ലുകിൽതന്നെ വൈക്കേന്നുതന്ത സച്ചിട്ടിനു പുറപ്പെട്ടുകുൽ ഉടൻവയന്നുത് അഭ്യർത്ഥിക്കും എന്ന്. അതുവരെ ഏപ്പുവരും കാതിരുന്നിട്ടില്ലുകിൽ — അ മവാ അംഗും ഫുക്ക് അരുരുകിലും ഭറങ്ഗിട്ടിരുന്നുകിൽ പിട്ടു കം അടിയാണ്. ഈ ബാധ ഭാസ്യക്രം ഉണ്ട്. ഭാസ്യക്രം ക്രമുക്കം, തല്ലുകിട്ടാത്ത ദിവസം നദീനു കാവുണ്ട്. അ ചരന്തി കാമനയാകി വളർന്നിട്ടുള്ള സൗഖ്യാമിനിക്ക് ഈ ജീവിതം ഏതുഞ്ഞുതാളും ക്ലൂഡംമായിത്തിന്റെവരും പറഞ്ഞ റികിക്കാൻ പ്രയ്ക്ഷമാണ്. അഭ്യാരമാസം ക്രവിയം ക അച്ചൂട്ടി, എന്നിട്ടും തിന്ത്രത്തും യാതൊരു പ്രത്യുസ്ഥി കാണുതെന്നുപോരി വിവരം അച്ചൂട്ടുനെ അറിയിച്ചു്, ഉ ടണു വനു കൊണ്ടുപോകാനുമുണ്ട് അങ്കുളിച്ചു്. അച്ചൂട്ടു നീറു അള്ള വന്നതിനേക്കാ പിംഗറിവസം തെന്താവിഴനാടു യാതു പാവാനാച്ചു്.

സൗഖ്യാമിനി — തൊൻ വിട്ടിലുക്കു പോകുണ്ടാണ്. ഈ പ്രസ്താവിടെനിന്ന് അള്ള വന്നിട്ടുണ്ടെല്ലു.

കണ്ണപ്പുഡിക്കാർ — എന്തു വിശ്വേഷിച്ചുണ്ടാമില്ലേണ്ടു.

സൗഖ്യാമിനി — കനം ഇല്ല. അച്ചൂടുനെക്കണ്ടിട്ടു കുറഞ്ഞു ലമായജ്ഞു. എന്തെന്നുംല്ല ഇനി ഇങ്ങോടു രട്ടണി വരേണ്ടുമെന്ന വിചാരിക്കുന്നതും ഇല്ല.

കണ്ണപ്പു (കോപിത്തുട്ടുട) — അതെന്നു— ക്രമി ചു? പ്രക്രിയക്കയാണോ? കളി കണ്ണപ്പുംനാടു വേണ്ട.

സൗദര്യം— തൊന്ത് കളിയായിട്ട് പറകയല്ല, കാഞ്ചനതന്നെ ധാരണ. അഭ്യാസമാസം ഇവിടെ താമസിച്ചതുകൊണ്ട് തന്നെ എനിക്കു മതിയായി. ഒരു ചികിത്സ കഴിഞ്ഞ ഫോറത് നടക്കവാൻം പ്രയാസമാബന്ധനയ്ക്കിടക്കാം.

കണ്ണപ്പ്— കൊണ്ടതു മതിയായിക്കുന്ന തോന്തനും. അപ്പേക്ഷിക്കുന്ന ഇങ്ങനെയെ സംസാരിക്കാൻ യെയ്യും വരിപ്പു. പെട്ടീനേയും മണിക്കും ചവുട്ടിയേട്ടെന്നാൽം ഗ്രന്ഥമാബന്ധനം എനിക്കുവാം. അതുടെ മട്ടാഖ്യാസം ഉണ്ടോ?

സൗദര്യം—ഉള്ള്.

കണ്ണപ്പൻ— ആണായിട്ട് ഇരിക്കുന്നബേക്കിൽ കൊണ്ട് പോരാതിരിക്കുന്ന വിചാരിക്കണം. എന്നപ്പു ഇത്തരം തത്തിൽ ഇന്തി പറവാനം ഇടവകത്തുന്നതല്ല. ഇപ്പോൾ തൊന്ത് ദാനം പറയുന്നില്ല.

ഇതിനു സമാധാനം സൗദര്യമിനി പറഞ്ഞില്ല. ഉച്ചതു മുണ്ടിന്റെ ഇണ്ണമുണ്ടാക്കി ചുട്ടിക്കാതെ പടിയിറക്കു. പബ്ലിക്കേഷൻ സ്പെക്ടർ നല്കുവണ്ണം അറിയുന്ന ആദിക്കാക്കണ്ണ് ഇങ്ങനെയെ പോകുന്നതു കണ്ടിട്ട് സകടമല്ലാതെ അനുഭവമുണ്ടായില്ല. പകർസമയമായതുകൊണ്ടും, പ്രദാകരണം ആരംഭിയുടെ ആരംഭ ശ്രീട ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും പണികൾ പക്കാണത്തിനുനാശം പുരപ്പുട്ടില്ല. ഇതും തന്നെ ഒരു ബെഡ്യും സൗദര്യമിനിക്കു ഉണ്ടാവുമെന്ന് അയാൾ വിചാരിച്ചിട്ടില്ല. എതായാലും അവരെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കാതെ വിടക്കേന്നരാണെ.

III

മണ്ണപ്പുണികൾ പലകൾ ആളെ അംഗീച്ചിക്കും സ്വർഗ്ഗമിനി അയാളുടെ വിട്ടിലേജ്ജ് പിന്ന പോലീസ്റ്റ്. പണിക്കുക്ക് രാശേപോഷം യല്ലിച്ചു. താൻ അടിച്ചേര്തിച്ചു എന്നതു അപവാദം പോവാറുന്നതിലും കരിക്കൽ സൗഡുമിനി വന്നപോവേണ്ടെന്നു അയാൾക്ക് വിചാരം ണ്ണായിരുന്നതു. ഇങ്ങനെ വൈരം ഉള്ളിൽവെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവാണ് ‘കിലാപത്രംക്കലാപം’ ഉണ്ടായതു്. മാ ട്രിംഗാങ്കേഡയും ആത്തവും ദന്തകി ഘുരപ്പുട മറ്റ കുള്ളു നാങ്കേഡയും കൊള്ളിക്കൊണ്ട് നാട്ടക്കാക്ക് ഇരിക്കപ്പോര്വി ഇല്ലാതെയായി. ഫുണ്ട് കിട്ടിയാൽ മതിരെന്നു വിചാരിച്ചു വിട്ടു കിട്ടിയും സാമാന്നങ്ങളും വിട്ടുവിന്നു പലഞ്ചു പലവഴിക്ക് കാടിത്തുടങ്കി. വലിയ തരവാടക്കളിൽ ലഹരിക്കാർ ചെന്ന, പണം വാങ്ങിരെന്നും, ആളുകൾക്കുള്ള കുന്നബെന്നും, സ്രീകലേ ഉപദ്രവിച്ചുവന്നും ഇങ്ങനെ പല വത്തമാനങ്ങളും നാട്ടിൽ നിലിഷ്ടംപുതി പരക്കാനും തുടങ്കി. അതിലിട്ടും ലഹരിക്കാർ ഉച്ചത്തുംനെയു ഏതും, വേഗം പോകയാണ് നല്ലതു് എന്ന പറഞ്ഞു ചില്ലര ദയപ്പുട്ടുണ്ടി, അവർ പോയാൽ അവക്കുട വിട്ടിൽ കടന്ന സർവ്വസമസ്യയും കുക്കുക്കൊണ്ട് പേംബാൻ ഒരു സംഘകാർ യട്ടു തുട്ടുന്നു. പഴയ വൈരം ഘുത്തകി ശത്രുവിനെ ആമക്കാൻ ഉള്ളതെന്നയാണ് അവസരമെന്നു കരതി ഇവൻ ലഹരിക്കാഡ സ്ഥായിയാണ്, അവൻ തുന്നലെ രാത്രി ലഹരിസ്ഥലത്തേജ്ജ് പോയിരുന്ന എന്നിങ്ങനെ രക്ഷാധികാരിക്കുള്ള അറിയിപ്പാണ് ചിലർ ഘുരപ്പുട്ടുന്നു. പ്രഖ്യാത പ്രകാരംണ്ണിയുടെ പ്രദര്ശനത്തേജ്ജ് ഉത്ത

വാരം ലധിക്കാർ എത്തിക്കെറ്റിട്ടിട്ടില്ല. ഇങ്ങനെ പല ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ ഇതു പകവീട്ടാംജൈളാൽ തർമ്മാബന്ധം പണിക്കും. തോന്തി. രംഗി സൗഖ്യത്തു ലധിക്കാരെട നിലയിൽ പ്രഭാകരൻ ശ്രീയുടെ ദേവദത്തിൽ കയറി കൊള്ളയടക്കിച്ച്, അവരെ ദേപ്പുചത്രം പാറിച്ചുകിൽ സൗഖ്യാമിനിരയെ ബലാഘ്രാരമായി കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടെനും ആ നിത്രയൻ ഉം ആ. പത്രം മുപ്പുതാഴെ തുടി അവിടെ എത്തി. ഫോഷം തുടിച്ചുനാൽ അകത്തുള്ളവർ കാടിപ്പൂരയുകിലും എന്ന വിചാരിച്ചു യാതൊരൊച്ചപ്പോഴം തുടാതെ വളപ്പിൽ ചാടി. പൂട്ട് തുറക്കാനും വാഗിൽ തുറക്കാനും ഉള്ള ആളുഡു ഒരിം പ്രഭ്രാഗിച്ചു വടക്കുവറ്റുതുടി പണികൾ ഉള്ളിൽ കടനു. സുലഭമായി തനിക്കു മുമ്പുതന്നെ പാചയ മുള്ളുകൊണ്ടു സൗഖ്യാമിനി കുടക്കുന്ന മുറിയിലേക്കാണു് ആല്പം ചെന്നതു്. ആ ലളിതാംഗി നിർമ്മാധമായി കിടന്നരങ്ങുകയായിരുന്നു. ഒരു ചെറിയ വിളക്ക് മുറിയിൽ കത്തുന്നണ്ട്. വാതിൽ, നല്ലും ശ്രീം അടച്ചിട്ടില്ല. ആ ഹിട്ട് പ്ലേക്കാൽ എത്ര കറിന്നുവരുത്തു അലിന്തുവേച്ചാ തിരികെയില്ല. പണിക്കരെട ഭാംഗ്യം യായിരുന്നുകാലത്തു് ആ നഭവിച്ച ശല്യങ്ങളുടെ അവലോക്ഷിച്ചിന്നും തീരെ മാ ണ്ണിട്ടില്ല. ബാല്യം മിത്രിക്കുന്നു തന്നെ മരസ്സിനെ സ്പായി നംബക്കിയിട്ടുള്ള ആ ഘുണ്ടുപ്പരമ്പര അഭാവത്തെ കു ത്തിട്ടിണായ വൃസന്നംകാണണാ, അതുവരെ അംഗവിച്ചു കുഴപ്പാടുക്കുള്ളപ്പറ്റി അടിക്കട്ടിയണാവുന്ന കാമ്മകാണാ, എന്നു, ദിവത്തിനു വസ്ത്വാത്ത ഒരു വംടക്കും ത്രിട്ടിണാം. കല്പിനകർഷണ പ്രക്രിയയും ഉണ്ടാവുന്ന തേജസ്സും

തവാടിത്തവും മാത്രമേ ഇപ്പോൾ അതിൽ അവകാശിച്ചിട്ടുള്ള — പണിക്കരുടെ കാലു തട്ടി മറിഞ്ഞു ഒരു തരികേന്ന ശബ്ദം കേട്ട് സൗഖ്യാലിനി തെട്ടി ഉണ്ടാം. തുടർന്ന ഒന്നികൾ കഴുത്തിൽ പിടിച്ചിട്ടിരും അവർ നിലവിലിച്ചതും കണിച്ചുകഴിഞ്ഞു. പണികൾ കഴുത്തുവിട്ട്, സൗഖ്യം ആമിനിയുടെ ഒക്ക പിടിച്ചു ചോദ്യം തുടങ്ങി—

പണികൾ — ഇപ്പോൾ എൻ്റെ അധിനിത്തിലാണെന്നു നല്കുവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളു. എന്ന ധിക്കരിച്ചു പോന്നതിനും അതുനിമിത്തം എന്നപുറം പല അവാദങ്ങൾക്കും ഇടയാക്കിയതിനും, ശേഷം ചോദിപ്പാൻ എനിക്കു കഴിയുമോ എന്ന് ഇപ്പോൾ കാണിച്ചു. തന്റെ അട്ടേൻറു ലാളിക്കാണ്ടണ്ടായ അവഹാവം എൻ്റെ താദ്യനംകൊണ്ട് പോകുമോ എന്ന് ദോക്കു തെറ്റി. എൻ്റെ ഭായ്യയാളി രംഗമത്രം ഇരിക്കാൻ സമർത്ഥാക്കിയിൽ തൊന്ത്രിപ്പോൾ കന്നും ചെയ്യുന്നില്ല. എന്താണും,

സൗഖ്യം — ശേഷം ചോദിക്കാനെന്നും, കൊല്ലാൻതന്നെ വന്നാലും എനിക്കു ഭയമില്ല. തുണ്ട് ഇം ജീവം ഇനി അങ്ങും ഭായ്യയാളി ഇലിക്കുന്നതും അല്ല.

പണികൾ — നല്കിയാരുമാമന്നേറഡായാ അട്ടേൻറുഡായോ കീഴിൽ കത്തി വളർന്നിട്ടണെങ്കിൽ ഇതു താനോന്നിയാവുകയില്ലായിരുന്നു.

സൗഖ്യം — കത്തകവാൻ ഗ്രാമിച്ചിപ്പേ! എനിട്ട് വല്ല ഇന്ന് മും ഉണ്ടാക്കാം?

പണികൾ — അതു കിണഞ്ഞു ദോക്കുകയായിട്ടില്ല. ദേരെയാക്കിയാണു ഇല്ലയോ എന്ന നല്കുവണ്ണം പരിക്കിച്ചു

കോക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇപ്പോൾ വനിച്ചുകൊന്തു്. സെംഗ് അതിനായി മുന്നക്കേടേണമെന്നില്ല. ബലം പ്രക്രിയാഗ്രിച്ചു് ഒരു ഗ്രൂപ്പിൽ വശത്താക്കാമെന്ന വിചാരിച്ചു ഫൂറപ്പെട്ട നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിസാമത്തും വിസ്തിക്കാതെന്നുണ്ട്. ലഹരിക്കാലമായതുകൊണ്ടു് ഒന്നം മേചപ്പെട്ടതിക്കെഴുയാം എന്ന വിചാരിച്ചു പൂർണ്ണപ്പെട്ടതായി റിക്കാൾ അംഗീക്കരിക്കുന്നില്ലെന്നുണ്ട് മരണങ്ങളുടെ വലിയതാണ് മാനം. പ്രകാകരണാണിയുടെ രകർമ്മ ഇങ്ങനെ ഒരു തുടർക്കണ്ണപ്പും വന്നാലും കുദൃഢിതാനും വിചാരിക്കാം. പാതിരജ്ജു വാൻ, യാത്രാരു തീരുമാൻ കുറിയും തുടാതെ കഴിയുന്നവരോ കല്പിച്ചുകൂട്ടി ഭ്രാഹ്മിക്കവാൻ ഒരു നിംഫ ദിങ്ങബല്ലൂം കളിഞ്ഞു ദേശം കെട്ടുന്നതെന്നിനാണ്? അല്ലോത്തകണ്ടതാനും ആ സ്ഥാനത്തിനാം അധികാരംമാണു്.

പണികൾ— (ഒപ്പും സഹിക്കുവയ്ക്കാതെ). ഇന്തി കാക്കിരാ മിണ്ടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ദ്രാക്കിക്കൊ എന്ന പറഞ്ഞ തന്റെ പട്ടികയാണെ.

ആ ക്ഷേമത്തിൽത്തന്നു കരാർമ്മ ആ മുറിയിൽ ചാട്ടക്കൂഡാവാനിക്കേടു പിക്കുത്തിനീർ ഇടക്കാലുകൊണ്ടു് ഒരട്ടി അടിക്കാശാ ചെയ്യു. അതു പ്രഭാകരാണിയായിരുന്നു. ബശഭാമിനിയുടെ നിലവിലും കേട്ടപ്പുംബാ എന്നതാണെന്നു റിവാനായി പ്രഭാകരാണി താഴേതെങ്കു വന്നു. അടിയിൽക്കൂടുതു പുറത്തെങ്കു നോക്കിയപ്പോൾ കരു അള്ളുകുള്ളും കണ്ടു. ലഹരിക്കാരായിരിക്കേണ്ടു എന്നു. ശക്കിച്ചു തോക്കാം എടുത്തിട്ടാണ് ഇന്തേവന്നതു്. കോൺഡിഷൻ പോൾ തന്റെ ഭത്യരാജം ലഹരിക്കാരം തന്മീതു തീരുമാൻ

യിട്ടുണ്ടെനം മനസ്സിലായി. വേഗം മകളുടെ മുൻഡില
ജ്ഞ ചെന്ന. അംപ്പാഴം മകളം പണിക്കരെമായിട്ടും
സംഭാഷണം കേട്ടത്. പണിക്കരെ ഭാവമെന്തൊന്നായാ
റിവാനായി അതുവരെ കളിഞ്ഞെനിന്ന കേൾക്കുകയും ചെയ്യാം.

അടി കൊണ്ണ ഉടനെ പണി ചെർപ്പി വിശ്വ. 'നിങ്ങൾ
എന്നു മകൾക്കു തൃപ്താദിശ ചെയ്യാനുകണ്ടു
അല്ലെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും വന്ന കുറിച്ചതു. മഞ്ഞാട കെട്ടവഴി എന്ന
ലാഡിംഗ് കൊക്കിന്റെ പട്ടക്കാണ്ട് കൗൺട്ടി
കൊടുക്കാൻ താവിച്ചു. 'ക്ഷുഗ്രാം' എന്നായി പാനി
കൾ ഒരു ദിനസ്വരം വരപ്പെട്ടവിച്ചുപ്പും കാണിച്ചതു
പിന്നവലിച്ചു

ആ സൗഹ്യം പൂര്ണമായി കൂട്ടു ചെടി കെട്ടു. ഉടനെ
മകളേണ്ട മുകളിക്കല്ലേണ്ട പോകാൻ വരഞ്ഞെ ക്ഷണങ്ങളിൽ
അതു മൊഞ്ചുട വരതിലംചു ഘറത്തേല്ലേണ്ട വന്ന. വന്നിപ്പും
ഈ കണ്ണതു ചുട്ടും പത്രവുമായി വന്ന കിരീ പട്ടാളക്കര്
കൂടിയാരെ പിടിച്ചു് ആമം വെള്ളാന്താൻ. വെള്ളിച്ചു
ത്തു പ്രദാക്കരണണ്ണിയുടെ മുഖം കണ്ണിപ്പും കേരവ
നിന്നും അടച്ചതു വന്ന "മന്ത്രാന്താൻ" അഞ്ചാമാ" എന്ന് അ
റികിച്ചു് .

പ്രഭാക—ഈര് കേംശവന്നണ്ണിക്കയാഡി നന്നായി. നീ കല്ലു
സമയത്തു് എഴുതിയപ്പോ. ഇതെല്ലാം കണ്ണപ്പുപ്പ
ണിക്കരെ വില്ലയാണ്. അയാളെ തൊയക്കത്തു ചുട്ട
യിട്ടിട്ടുണ്ടോ? പണിക്കരെ പട്ടാളക്കര് കൊണ്ടുപോയി
* വേദാന്തവോച്ച പ്രവൃത്തിച്ചുവന്നംബാത്രം വരഞ്ഞാൻ
മതിയാല്ലോ.

IV

കൈവരവന്നീ അനോ രാത്രി പട്ടാളക്കാർക്കുടെ പോകി. പിരാന്മാൻ. അമ്മാജനെ കാണാനുണ്ടി വന്നു. അമ്മാജന്റെ കല്ലേം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ അക്കദാഖിയും വന്നു സാജദാമിനിനിച്ചു കണ്ടു.

സെഴ്വാ— ഇന്നലെ ഈ ലധിയുടെ ഇടച്ചിൽ വന്നുവെന്നു അംഗീകാരം പറഞ്ഞു. എന്നെന്ത് പോകിട്ടു യാതൊരു വിവരവും അറിയിക്കാതിരിക്കുന്നതു്.

കൈവര—അറിയിക്കാതൊന്നും ഇണ്ടായിരുന്നില്ല. പോകു തിരുപ്പിനെ കാരാ കുഴ്ച്ചപ്പുട്ടുകയാണെങ്കായതു്. ആ വത്തമാനക്കുള്ളാം എഴുതി ഇവിടെചുള്ളിട്ടുവരേണ്ടും ശ്രദ്ധ പ്രൂച്ചതേതണ്ണും വിചുരിച്ചു ശൈലം അവലംബിച്ചു. കാണാം. അങ്ങാനും രിക്ഷാഡിവും പട്ടാളത്തിൽ ചേരുന്ന് വെയ്യുണ്ടു് പോയി. പട്ടാളത്തിലായാൽ തല ചൊറിഭാസപ്പുട്ടി ഇട കിട്ടുകയില്ലെന്നു് അറിഞ്ഞുള്ളീടു. യുടോപ്പുവുഡു കരമാതിരി അവസാനിച്ചു പട്ടാളങ്ങളെ പിരിച്ചുയക്കുന്ന് ഘട്ടത്തിൽ എന്നില്ലെന്നു് അവിടെ ദേവരാജഭ്രംഗം കിട്ടി. അപ്പും എഴുതുകയാക്കാമായിരുന്നു. പേരുകൾ ചെടുപ്പി ചെടുപ്പിനു വന്നു. കാണുകവും നിങ്ങൾ ഒക്കുള്ളാം അധികം സുഖതാഃക്ഷണംവുമെന്നു കരി അപ്പേഴും എഴുതാതിരിക്കുന്നു. അക്കാലത്താണു് ഇവിടെ മാസ്തിളിയുള്ളയുണ്ടായതു്. ഉടനെ വിജക്കം പട്ടാളത്തിൽ ചേരുന്ന് ഒരു സുഖബദാരായി ഇങ്ങോട്ടും പാനു. വന്നുപെട്ടു വിവരമുള്ളാം അറിഞ്ഞു. പണിക്കരെടു വരുത്തു് ഇങ്ങോട്ടുവരുന്നു തന്ത്രം മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞതിൽ നാശം അരുക്കാൻടു്. ആ സ്ഥാചം ഇവിടെ വരുന്നിട്ടും

യതാണ്. എന്നതനെന്നയല്ല ലഹളക്കാർ ഈ പഴിക്ക
വരാതിരിക്കാൻ തെങ്ങൾ പ്രദത്യുക്കം എപ്പുറക്കരാ ചേ
ജീട്ടുണ്ട്.

സൗഖ്യം — എവിടെയാണെന്നുള്ള വിവരം അറിയാം എന്നു
കൊക്കിൽ എന്നിക്കും ഈ സങ്കടങ്ങളെല്ലാം അനുഭവി
ക്കേണ്ടതില്ലായിരാം.

കേരവ — അതെല്ലാം ദോഗ്മാണ്. ഇനി ഒക്കരവൻ താ
ൻപുമാണോ എന്നതനെന്നയല്ല ചൊരുപ്പുണ്ടതു്?

സൗഖ്യം — എന്നാ ഈ സംശയം. എന്ന പാതയു് കൈ
പുതിരോതോട്ടുടി കേരവന്നെന്നിയുടെ ചോല്ലുത്തെ
ആദിച്ച.

തോട്ടപുറമ്പിലെ ബുദ്ധരക്ഷസ്ഥാനം

നേരം അബ്ദരാത്രി. സകല ജീവജീവന്മുഖം പരമാന
ന്നമനവിക്കുന്ന സമയം. ഇലകളിലും അന്നങ്ങനില്ല. ഒ
ന്നക്കിലും ഇടയിൽ കിടന്നകളിലുംനാ ചീല ചെറിയ
പുണികളുടെ ശബ്ദങ്ങളാതെ യാതെന്നും കേരിക്കാനില്ല. ക
രിവടക്കിൽ മന്തപ്പുള്ളിക്കരംപോലെ മിന്നാമിന്നങ്ങക്കാ
അവള്ളുള്ള പ്രകാശം കാണിച്ചു് അവിടവിടെ പറക്കുന്ന
ണ്ട്. പേടിയണ്ടാക്കാൻ താന്ത്രക്കാനു മതിയല്ലോ എന്ന ഭാ
വത്തിലായിരിക്കുന്ന ഈക്കു പ്രക്രിയിലാസത്തെ നിഡ്രി
ഷാ തന്നിലടക്കിരിക്കുന്നതു്.

മിസ്റ്റർ കെ. പി. മേനോൻ മാത്രം ഈ നോരമായി
ടു ഉണ്ടിട്ടില്ല. തന്റെ മുറിയുടെ കിടക്കേണ്ടുള്ള കിളിവാതി
ലാൻകുട്ടം അന്നുകൊണ്ടും അറിയണ്ടതുംനാ മട്ടിൽ.

ദൈഹി ചാൽക്കസാലഭ്യമുള്ള മലന്റ് കിടക്കേണ്ടത്. ദേശവാസിയും വിശ്വാസിരാജകാലവിഞ്ഞണത്തെപ്പറ്റി അനു പത്രത്തിൽ വായിച്ചുതിന്നുണ്ടോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തിൽ വേഗാഭ്യന്നം കടക്കാതെയായി. പ്രാശില്ല പത്രഭൗമവകരം ദേശാഭിമാനിയും ആയ മേനവനെ ഈ സംഭവം കണക്കിലായികും ശ്രദ്ധപ്പെട്ടതിൽ അഭ്യർത്ഥിപ്പിച്ചു. വൈസ് പ്രോത്സാഹിക്കുകയും വന്നിട്ടുള്ള കോട്ടവും, കോൺഗ്രസ്സ് കാര്യപരിപാടിയിൽ കാലോചിതമായി വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളും വിഷയമാക്കി പിങ്കറ ദിവസംതന്നെ പത്രങ്ങളിലെഴുത്തും എഴുപ്പിനെതാടതിനെപ്പറ്റി ആരംഭാച്ചിച്ചിരിക്കാം. പെട്ടനീം അടങ്കിയ വളപ്പിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ട ഒരു ബാധയും മേനവൻറെ വിചാരയാരയെ മുട്ടു. ഇരുട്ടായിരുന്നവും മേനവൻറെ കോട്ടവേഴ്ത്തു സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങി. തോട്ടപ്പുറാധിയിൽ പാരക്കട്ടിയമയ്ക്കു സഹായത്തിനായി ഒരു വാലിയക്കാരനെയാകിക്കൊ ആരംഭിച്ചു. ഇല്ലാത്തതിനാൽ വല്ല കൂട്ടിലും വന്നങ്കുറി കൂളവിൻ കോപ്പുകൂട്ടുക നാതായിരിക്കാമെന്നാണ് ആദ്യം മേനവൻ സംശയിച്ചതു്. അഞ്ചു മിനിട്ടുംനാം അഞ്ചും ഉറക തോക്കിയുപ്പാർഡ് തുരിക്കിയും ഉന്നംകണ്ണ അഞ്ചുംനെന്റെ സൂക്ഷ്മപ്പെട്ടി നഞ്ചുടെ ലേവകരം സ്പാധിതമായി. പാരക്കട്ടിയമയുടെ വീട്ടിനും തെക്കുംബന്തു് ആരും നടക്കണബോട്ടിനും തോന്തി. ആ സ്പാതും കൂട്ടിലുംരാപ്പോലെ പുഞ്ചപുറം പഴുതുന്നോക്കി നടക്കാതെ വളപ്പിനും തെക്കുപട്ടിന്താരെ മുല്ലുക്കു പാന്പിക്കാവിഡന്തു് അടക്കണതാക്കിട്ടാണ് കണ്ടതു്. ഒന്നവൻറെ മനസ്സിൽ പല സംശയങ്ങളും ഉടിക്കാണും അസൂചിക്കാണും തുടങ്ങി. അനുഭവം പ്രമാണമാക്കിട്ടുള്ള ആ നൃ

ഗരികന്ന പ്രേതഭൂതികളിൽ വിശ്വാസമില്ലെന്നതെന്നാൽ
ഈ അവയെ ദൈവം ഇല്ല. 'ക്ഷമാൻ വന്നവൻ കാവിലെപ്പും
തിരിയുന്നതല്ല. പ്രക്രിയനെ ആരം അടച്ചുകാരഞ്ഞ സ്ഥല
ഒത്തപ്പേജ് രാത്രി പ്രോക്രന്നവരെ ഭൗമപ്പെട്ടുകയും വേണം.'
ഈങ്ങനെ ഭേദവൻ ആലോച്ചിക്കാൻ . തുടങ്ങിയപ്പോൾ
ഒരു സ്പത്രവാ പാസ്പിന്കാവിന്റെ ഉള്ളിലെപ്പും മ
രഞ്ഞ. ധീരനായ മേഖനാൻ കറിമരക്കിനു മുമ്പ്
നില്ലെന്ന ഉറ്റപ്പും റിഡാർഡ് കയ്യിലെടുത്ത് താഴെ
തക്കിട്ടി, ഫേലിയരികിലെത്തി. . മേനവൻറീ പിടി
നീൻ കിഴക്കേ വേലി കാവിന്നേട് ഏകദേശം തൊ
ടിട്ടാൻ. പാസ്പിന്കാവിന്തുളിൽ ഇലയനക്കുടണ്ണം
കിരുന്നതിന്തു ആർപ്പ യടക്കന്നണ്ണെന്ന തിച്ചപ്പെട്ട്.
മേനവൻറീ എത്തും തുടിക്കവാനും തുടങ്ങി. റിഡാർഡ്
കയ്യിൽ ദാരിധ്രയി പിടിച്ചു, നാലുപുറവും നോക്കി. മര
ഞ്ചെറി ഇടത്തിന്തി നില്ലുന്നതുകൊണ്ടു കാവിന്നുള്ളിപ്പല്ലെങ്കിലും
അംഗീകാരം കാണുന്നതെന്നില്ല. പിന്നെ ഒരു വസ്തിയിൽ തുറക്കുന്ന
ശബ്ദവും ദേഹം. മേനവനു ചരിത്രം കല്പിക്കായി. അതോടു
ചുരുക്കുന്ന കൂദ്ധത്തിന്തിന്റീ വാസ്തവിറിവാനുള്ള ആശുപദവും
വല്ലിച്ചു. അപ്പോൾ കാവിന്നുള്ളിൽ ഒരു ദേഹിച്ചുവും ദി
നി. അതു ഒരു ദാടിക്കയ്യുള്ളിൽ ഉംതിയതുകൊണ്ടു
അവിടെ കണ്ടുണ്ടെന്നും, അയാൾ വെള്ളിവസ്തുകൊണ്ടു
അേയെന്നുകലം മുടിയിട്ടുണ്ടെന്നും മാത്രമേ മേനവൻ' അ
റിയാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. ആഉണ്ടാ പെണ്ണു എന്ന തിരിച്ച്
റാവാൻ തരമായില്ല. ഇംഗ്ലീഷ്യാതിരപ്പേജ് ഇംഗ്ലീഷ് കാവിന്നു
ള്ളിയിൽ കരാർ കടന്നുള്ളവാനുള്ള കാണ്ണം ദായുടെ നായ
കനു എത്തുതനെ ആലോച്ചിച്ചിട്ടും കിട്ടിയില്ല. വേലിക്കരു

തന്നെ കാര്ത്തകിനും. പിന്നെ യാതൊന്നും കണ്ടതുമില്ല കേട്ടതുമില്ല. എക്കുദേശം ഒരു മണിച്ചുരു കഴിവിൽക്കുംപോരി അംഗ്രേഷം മടങ്ങിപ്പുന്നും. അംഗ്രേഷരു തുടങ്ങി. രാത്രി മഴ വരുമ്പോൾ ഉറക്കമൊഴിക്കുവാൻ വഴിയായെന്നുംബന്ധമുള്ള മലരു സംഭര്യുമ്പും, അവിടെ ഒരു പ്രമാണങ്ങലിന്റെ സഖവാരു സംഭരണ മേരവും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പ്രക്ഷേ ആ കമ നാട്ടു കാജെക്ക് അന്യവിശ്രാബപരമ്പരയിൽ കന്നായിട്ടേ അങ്ങേ ഹം മുത്തുവരെ കുരത്തിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ അതിനു ചില അ ദിനമാണുംബന്ധന ഭേദാല്പുമായി. പ്രമാണങ്ങലും ഒരു ഷ്യൂട്ടും എന്ന സംഗതി അംഗപശിച്ചുപ്പുതെ തിച്ചുംഡാവു ഗാളം അല്ല. എതായാലും ഇക്കാല്യത്തിൽ അംഗപശി സൗംഖ്യംബന്ധം ചെയ്യുംബാധിനും മലം ലേബകനായ തന്ത്രിക പല വിധങ്ങളിലും ഉപയോഗപ്പെട്ടതി പോ സന്ധാരിക്കാനും ഏന്നും മോഹിപ്പും മേരവന്റെ ദന്തങ്ങിൽ കടന്നുത്തുടാ ജ്ഞാജില്ല.

II

തോട്ടപ്പറമ്പിലെ പ്രമാണങ്ങലിനെപ്പറ്റി കേർണ്ണകാ തത്വവർ ആ ദിക്കിൽ ആരും ഉണ്ടെന്ന തോന്നുന്നില്ലോ. കുട്ടി കാഴ്ച ഉറക്കാനുമുട്ടി അതു” ഒരു മതനായിത്തിന്തിട്ടുണ്ട്. ആ പറമ്പിനടക്കത്തും ഉച്ചവഴിയിൽത്തുടരു ആ സമയത്തു പോയിട്ടുള്ളവർ അതിനെന്നു തീക്ഷ്ണപട്ടിഞ്ഞാരുണ്ടായതു യി ഒരു വെള്ളത്ത ഗ്രവത്രത കണ്ടിട്ടിഞ്ഞും പലങ്ങം പറ യി ഒരു കുട്ടിയും അംഗപശിയിൽക്കും അടിസ്ഥാനമായി ക ഞ്ഞുകുട്ടിഉണ്ട്. ഇംപ്പോൾ കാണുന്ന ഉച്ചവഴി പണ്ട് തോട്ടപ്പറ പിംഗൾ മല്ലായിൽത്തുടിയായിരുന്നുവെന്നും, അതിൽത്തുടരു

ക്കെ പാഃഅലിപ്പുമന്നർ ചാക്കവിന്ന പണം കൊണ്ടു
പോകിക്കുവാൻ ആജി പോകിറിക്കർബ്ബട്ടി അഞ്ചുമുതൽ ത
ശ്വകാനം ഫരം ഏകശല്പങ്ങൾക്കേയെന്നം അതിന്റെ ഭോഗ
മാനം മുഹമാക്കിപ്പിണ്ടു സദ്യപരാ തുടങ്ങിയതെന്നുണ്ട്
എന്നില്ലോ.

ആ പാഡിൽ ശ്രദ്ധാർ താമസിക്കുന്നതു പടച്ചിട്ടു
ലെ പാരശ്രാമമാണ്. അവൻ അവിടെ തന്നുസജ്ജാ
പ്പാശ്ച് എഴുപട്ടാക്കാലുകളിലേക്കുകിലും, മുഹമാക്കിപ്പിണ്ട
പ്പാശ് അതുമുഖം കേരം ഒക്ക നാട്ടും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വ
ളൈഡുണ്ടും തെങ്ങപട്ടിന്തും താഴുല കാട്ടപിടിച്ചു കിടക്കു
ന്നതു വെട്ടിത്തെളിയിക്കാൻ അവൻ അനിച്ചിട്ടു ഇല്ല.
“പണ്ടജ്ഞു പണ്ടജ്ഞു പാഡിക്കാവാണു”. അതു കാരിപ്പി
ച്ച തൊന്തരനിന്നു എഴുറ്റുനി കടക്കാനുണ്ടുണ്ടു്” എന്ന്
അവൻ പലങ്ങരാട്ടം പാഡാരക്കുണ്ട്. “മുഹമാക്കിപ്പിണ്ടു
ബാധാരാചിപ്പാൻ വല്ല കമ്മൺസ്റ്റം ചെയ്യാത്തുരൽ അന്ന
തമ്മജ്ഞുണ്ടംവു്” എന്ന് അതുകുലും മുണ്ടാക്കിച്ചുത്തു
“എന്തിക്കു് ഉപദ്രവം കാണുന്നുമാ തോൻ ആരും അരുംപാചിച്ചു
കൊള്ളും” എന്നു അവൻ മരച്ചടിയും പറഞ്ഞാരുള്ളു.

ആ വീട്ടിൽ പാരശ്രാമനു തീടാതെ ഒരു തിരുന്ന
മാത്രമെയ്യുള്ളു— മറയുള്ളവക്കാളി ചേരാത്തതുക്കുണ്ടു് —
താവാട്ടിൽനിന്നു ഭാഗം ധാന്തി അവൻ തന്ത്രേയ താമസി
ക്കുകയാണെന്നുണ്ട് ആ ദിക്കിൽ അധികം പേരും വി
പ്രേസിച്ചുവരുന്നതു്. എന്നു ഒരു കല്പം ഉണ്ടായി
“പുക്കതെ കൊള്ളി പുറത്തായതാണെന്നു്” ചീലപ്പ് പാ
ധാരണാട്ടു്.

മുണ്ടാനയിരിക്കുന്നവാഴാണു മിസ്റ്റർ കെ. പി. ഭേ

നോൻ അട്ടത്ത വീട് വില്ലേജ് വാങ്ങി അവിടെ താമസമാക്കിയത്. കനിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'അമ്മയും കൈ സോദരിയും ഉണ്ട്. അവരെ കാണബാധി പാരക്കുട്ടി അമ്മ ഇടങ്ങ് വരാറളിക്കുത്തുകൊണ്ട് ആ സ്രീജിയുമായി മേര വൻ പരിചയത്തിലാണ്. എന്നതനെ ഒപ്പു കാണ്ണുക്കിട്ടി തന്റെ കായ്യം താൻതന്നെ അനേപാഷിച്ച കഴിഞ്ഞുള്ള ന ആ തങ്ങാണിയുടെ കായ്യപ്പാപ്പിരെ താൻ പച്ചപ്പോഴം മനസാ അഭിനന്ദനക്കാരമണ്ട്. എക്കുദേശം 35 വയസ്സുള്ള ആയയും വിവാഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലോ എന്ന മേര വന്നതിനും തന്നെ താമസിക്കുന്നതു് അപബ്ലാദത്തിനും കാരണമാണെന്നു് അവക്കരാട്ട് ഉപദേശിക്കേണ്ണെന്നു ന നമ്മുടെ നായകൻ പലപ്പോഴം വിചാരിച്ചിട്ടുമണ്ട്. നേരിട്ട് പറവാനമുള്ള മടിക്കുണ്ട് ശ്രദ്ധവരെ മിശാതിരണ വെന്നേയുള്ളൂ.

കണ്ണതു പറഞ്ഞാൽ കായ്യുന്നിന്റെ വാസ്തവം അഭി ഘനതിലേണ്ണു. വിള്ളമ്പണാടായക്കുണ്ടോ എന്ന ശക്തിചും രാത്രി തനിക്കണ്ണായ അനുഭവം മേരുമാൻ ആരെയും അഭി ചിച്ചില്ല. പിറേറ്റിവസം പകർസമയത്തു പാസ്പിന്ക, വാണിനു പറ്റിയുന്ന സ്ഥലത്തെ തന്റെ വേദിയാക്കിക്കു നിന്ന് അംഗീക്കുവാൻ നല്കുവണ്ണും കും പരിഞ്ഞായിച്ചു. ആ കാട്ടിനുള്ളിൽ ഒരു ചൊറിയ പുരയുടെ ആകൃതിയിൽ കൂറണ്ണു സംശയം ജനിച്ചു. ഇതു പുരങ്ങരിന്ന് കരാറാ നോട്ടംകൊണ്ടു കാണാവുന്ന തരണിച്ചുള്ളതല്ല. ജിഞ്ഞാസ വല്ലിച്ചു. ഇം കാട്ടിനുള്ളിൽ പിടിഞ്ഞാക്കാനും അതിൽ നടപ്പുാതിരിക്കു വന്നുള്ളടാൻപും കരാറാ ഒരു ദിവസം അഭി ചില ഉദ്രൂജങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നുണ്ടോ.

എതാക്കാലും അഥവാ രാത്രിയും കാത്തിരിക്കുവാൻ മേനവന്ന് റച്ച അതെലു കണ്ണ ഉടങ്ങെ അങ്ങെ വള്ളപ്പീൽ കടന്നത്തുട വാനള്ള സൈശക്യ്യത്തിന്മേഖലി വേലി അല്ലോ പൊളി ആം വെച്ചു.

III

അത്താഴം കഴിഞ്ഞെ തന്റെ മരിയിൽ എത്തി ഒന്ന് വൻ തലേറിവസന്തെ മാതിരി കിഴക്കേട്ട് നോക്കിയിരി പ്പാശി. റിവോർഡം മറ്റൊരു റിട്ടതു തയ്യാറായി നിന്നു. കാരോ നിമിഷം കഴിയുന്നതോടും നമ്മുടെ ലേവകൾന്റെ ക്ഷേമജ്ഞം അതിരു കണ്ടുട്ടുണ്ടോ.

അങ്ഗപ്പാഴുള്ളു് അതാ സ്പത്രപ്പം ഘറ്റപ്പെട്ടു. മേനോൻ അത്തോ നില്ലുന്നണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഉടനേ താഴത്തിനും ആണി. ഒരു വെല്ലുതലിപവും കളിപ്പുന്നായ്ക്കുന്നു. കണ്ഠമി ചിച്ചടങ്ങുന്ന സമയംകൊണ്ട് മേനോൻ വേലിക്കലെത്തി. സ്പത്രപ്പം കാവിലും കടന്നു. പകൽ സ്ഥലം നോക്കിപ്പോ യിട്ടണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ സ്പത്രപ്പത്തിന്റെ ഗതി തടയത്തക്കവണ്ണമായിരുന്നു മേനോന്റെ പോക്ക്. മുട്ടുമന നു ഘട്ടം ചെയ്തു സ്പത്രപ്പം തീപ്പുട്ടിയുരച്ചതും മേനോൻ വെല്ലുതലിപം പ്രകാശിപ്പിച്ചു് അതിന്റെ നേരെ പിടിച്ചതും കനിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

“എന്തു്! പാരക്കെട്ടിഅമ്മദ്ദേഹം കു അല്ലെന്നാത്രിസമാതു നിങ്ങൾ ഇം പാന്തിന്കാവിലെപ്പന്നാണ് ചെയ്യുന്നതു്” എന്ന മേനോൻ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

പാരക്കെട്ടിഅമ്മ—നിങ്ങൾ ഇം സമയത്തു് ഇവിടെ ചാടി ചീനതു് എന്നെന്നു? എന്തിനു്?

ദേഹാൺ—നേരവും കിലയും നോക്കി നടക്കാത്തവക്ക് ഞാൻ ഒരു വിരോധിയാണെന്നറിക്കയില്ലോ?

പാര—വിരോധികളുണ്ടെന്ന വിചാരിച്ചു് അതെങ്കിലും അവരവക്കുടെ ഇഷ്ടം തെററിനടക്കാരുണ്ടാണ്.

ഒഴുകാൺ—അതിരിക്കുന്നേ. ചോദ്യവും എത്രംചോദ്യവുമായി കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടായില്ലോ? ഞാൻ പരമാത്മം അറിവാണാഗ്രഹിക്കുന്നവനാണ്. ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ കിളിവാതിൽക്കൂടുടെ ഇം വളപ്പിലെപ്പും നോക്കി കൈബാണ്ടിൽക്കുന്നോടു ആരും കൊം ഇം കാട്ടിലെപ്പും വരുന്നതായി തോന്തി. വേലിയശികിൽ വന്ന സുക്കി ആ നോക്കിയപ്പോൾ ഒരു വെളിച്ചുവും കണ്ടു. ഫേരു നോ, ചുതമോ, മ്രൂമരങ്ങൾ, കനം അബ്ദ്യം മന ദ്വാരാഡി. പുതിരുളു് ഇങ്ങനോ പുതതിന്നുന്ന ആർഥിക്കാമാന്നുന്നബ്ദ്യം, അയാളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം അറി. അയണ്ടതാണുന്നും കുത്തി ഇന്നം കാത്തു. കണ്ണ ഒപ്പുമാ ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് ഇവിടെ ചുടിചീഴുകയും ചെയ്യു. നിംഫളാജന്നനിഞ്ഞക്കൊടുത്തുടി എന്നും അത്തുടർന്ന ഇരട്ടിക്കുകയാണുണ്ടായതു്. ഇം വരവിലും പോകിലും എന്നൊ ചില സംഗതികൾ കളിഞ്ഞകിടക്കുന്നബന്ധമുള്ളതിലും സംശയമില്ല. വിശ്രായമില്ലെങ്കിൽ അംഗിഞ്ഞതാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്.

പാര—പെണ്ണുങ്ങളുടെ ഗ്രൂപ്പകാണ്റുമും അനേപാഷിച്ചറിയാൻ അണ്ണങ്ങൾഡിംക്കുള്ള അത്യാഗ്രഹം ഇന്നം ഇന്നലെ യും തുടങ്ങിയതല്ല. എന്നും പരമാത്മം അറിഞ്ഞേ കൂടിയും എക്കിൽ പറയുന്നതിനും വിശ്രായമില്ലെന്നും പക്ഷേ മറ്റാരെയും അറിയിക്കുന്നുണ്ടു് ഉറപ്പു കിട്ടിയാൽ മാത്രം

മേ പറയാൻ കരണ്ടുകയുള്ളി. പ്രോക്തതിൽ ഗോപ്യമായി വൈക്കണ്ണ കാച്ചുങ്ങൾിൽ ചിലതുണ്ടെന്ന നിങ്ങൾക്കും അറിയാമെല്ലാ.

മേനോൻ—വിശ്വസിക്കാൻ കൊള്ളുന്നവനാണ് താരന നീ ഇതുവരെ നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിട്ടിരിപ്പുകിൽ ഒന്ന് സ്ഥിലാങ്കണ്ണ ഭാരം എനിക്കണ്ട്. ആത്മപ്രശാസനയപ്പേരിൽ

പാരശ്രാമി—എന്നാൽ. താൻ പറയാം. അതിൽ വലിയ കമ്മയാണ് — ഇവിടെ വെച്ചിട്ടുള്ള സംസാരം തല്ലൂലം നിത്തന്നതാണ് ഡഗി— നാളെ ഉച്ചജ്ഞം ഇന്നോട്ടീരണ്ടുക. നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കാലെടുത്തു വെങ്ങുന്നതു ഇത് ഇത് ആദ്യമായിട്ടാണെല്ലാ ലെഞ്ചിക്കുന്ന സിച്ച പിലി ഉപചാരങ്ങൾ താൻ ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അതു അസ്ഥാനത്തും അസമയത്തും ആവേണ്ടെന്നില്ലോ”.

മേനോൻ മടങ്ങി. അനും അദ്ദേഹത്തിനും ഉറക്കാവനില്ല.

IV

പിഠിറ തിവസം മേനോൻ ഉച്ചജ്ഞം ഉണ്ടുകഴിഞ്ഞു പാരശ്രാമക്രിയമായുടെ പീടിലെത്താ. പ്രോക്തന്തു കണ്ടിട്ടും ശ്രദ്ധാലെ വേലിക്കലോളാളും എന്തിരുള്ളു. ഇന്ന പീടി ഫേശർത്തന്നയാണെന്ന തോന്തനും എന്ന മേനോന്റെ പെങ്ങൾ പാരാപിരത്തുവോ എന്ന സംശയം. പാരശ്രാമക്രിയമായിമിശ്ശെ ആദരിക്കാൻ കരണ്ടിനിന്നിരുന്നു. കിരുലപ്രഫീലിക്കർ കഴിത്തതിനുശേഷം കമ തുടങ്ങി. പാര— താൻ പടവീടിലെ കാംഗാംബോന്ന നിങ്ങൾക്കു

റിഷാമല്ലോ. എനിക്ക് എൻ്റെ വീഴ്മശയി ഇല്ലോ അഥവാ ബന്ധവും ഇല്ല.

ഒരേന്നും നിങ്ങൾ പടവിട്ടിലെയാണെന്നറിയാം. ഏകു ആ വീഴ്ക്കാരോ എന്നാണെന്നാക്കുമായി പിരിഞ്ഞെ കുമ ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

പാര — അംഗീനാളി കാണുമ്പെന്തുൽ എൻ്റെ എക്കാ ന്തവാസം തെളിപ്പുവിഡിയും രാത്രിഞ്ചുവിത്പന്തപ്പുവിഡിയും നിങ്ങൾക്കു അംള്ളുതമുണ്ടാവുന്നതല്ല. എംബും അംള്ളും കുറ്റുമ്പണികൾ എന്നും രാജാളിം കുറ്റുമ്പണികൾ എന്നും അംള്ളും കുറ്റുമ്പണികൾ എന്ന പേരു പറഞ്ഞുതോളുക്കും ദി പാരക്കുട്ടിയമ്പുടെ കണ്ണാൽനിന്നും ഒരു തുള്ളി വോ തുള്ളം വിണു). എന്നു ആചാരം വളർത്തിയതു് അഃദ്രഹമാണു്. പണിക്കക്ക് എന്നു വലിയ വാസല്പ്രവും യിരുന്നു. ഞാൻ വളർന്നവരുടെനാം പണിക്കുവരക്കും. ആ എനിക്കും ബഹുമാനം ഉണ്ടിച്ചുവന്നു. അഃദ്രഹമം എൻ്റെ അംള്ളും എൻ്റെ. വീട്ടിൽത്തെന്നയായിരുന്നു താമസം. ഞാനം അംള്ളും മരിച്ചതിനുംശേഷമേ പടവിട്ടി ഫുംക്ഷ വന്നിട്ടുള്ളൂ.

ഞാൻ യേശവന്യുക്തയായില്ലോ പണിക്കുടെ നേരെ എനിക്കണ്ണായിരുന്നു കേട്ടിക്കും ബഹുമാനത്തിനും ശ്രദ്ധി കൂടുകയാണുണ്ടായതു്. എനിക്കുടെവണ്ണി സകല കായ്യുണ്ടു് ഞാൻ പറയാതെത്തന്നു ചെയ്യുന്നു അഃദ്രഹമം കുങ്കമൊയായിരുന്നു. എനിക്കു വസ്ത്രങ്ങൾ വാങ്ങുണ്ടതിനാക്കേണ്ടി, പണിക്കും പണിയിക്കുണ്ടതിനാക്കേണ്ടി, മറ്റു വസ്ത്രകായ്യുണ്ടാക്കേണ്ടി എൻ്റെ അമ്മദ്ദയാണും അംള്ളും ദോ, എനിക്കും ഒരുറററു വാക്കുകില്ലും പറയുണ്ടതായി

മേ പറയാൻ കരണ്ടുകയുള്ളിട്ടി. പ്രോക്തതിൽ ദോപ്യം എ വൈക്കേണ്ട കാഞ്ഞങ്ങൾ ചിലതുണ്ടെന്ന നിംഫാന്തം അറിയാമണ്ണു.

മേനോൻ — വിശ്വസിക്കാൻ കൊള്ളുന്നവനാണ് താനു നീ ഇതുവരെ നിങ്ങൾ മരണ്ടില്ലാക്കിട്ടിരിപ്പുകിൽ ഒന്ന് സ്ഥിലാക്കേണ്ട ഭാരം ഏതൊഴിവുണ്ട്. ആത്മപ്രശംസ അല്ലോ?

പാരകചട്ടി — എന്നാൽ. താൻ പറയാം. അതോടു വലിയ കമയാണ് — ഇവിടെ വെച്ചിട്ടുള്ള സംസാരം തിള്ളുവാൻ നിഞ്ഞന്താണ് അദി — നാജൈ ഉച്ചിംഗ്രാമം നിങ്ങൾക്ക്. നിങ്ങൾ ഇതു രാജ്യത്തിൽ കാലെടുത്തു വെക്കുന്ന തു ഇതു ആദ്യമായിട്ടാണ്ണു. ലെഖകികൾ സിദ്ധിച്ചില ഉപചാരങ്ങൾ താൻ ചെയ്യുന്നതായിട്ടുണ്ട്. അതു അസ്ഥാനത്തും ആസ്ഥാനത്തും ആവേശമെന്നതി സിദ്ധിയും”.

മേനോൻ മടങ്ങി. അനും അദ്ദേഹത്തിനും ഉറക്കം വനിപ്പി.

IV

പിഡിറ ദിവസം മേനോൻ ഉച്ചിംഗ്രാമം ഉണ്ടാക്കിത്തു പാരകചട്ടിയമ്മയുടെ പീടിലെത്താ. പ്രോക്തനാൽ കണ്ടിട്ടു “ഈനാലെ വേലിക്കലേബാളുമേ ഏതെങ്കിലുള്ളി. ഇന്ന പീടി ഫലകുതിന്നയാണെന്ന തോന്തനോ” എന്ന മേരീഞ്ഞൻ പെങ്ങൾ പാരപിരാത്തവോ എന്ന സംശയം. പാരകചട്ടിയമു അതിമിച്ച ആദരിക്കാൻ കരണ്ടിനിന്നിന്നിരുന്നു. കിംഗ് ലപ്പിംഗ്രാമികൾ കഴിത്തെന്നാശേഷം കമ തുടങ്ങി. പാര — താൻ പടവിട്ടിലെ കംഗ്രാബന്നു നിംഫാന്തം

റിഷാമല്ലേ). എനിക്ക് എൻ്റെ വീടുമഴയി ഇപ്പോൾ
യാതൊരു വസ്യവും ഇല്ല.

ഒരേനാൾ — നിങ്ങൾ പടവീട്ടിലെയാണെന്നറിയാം. പ
ക്ഷേ അതു വീടുകാരെ എന്നാണെന്നുക്കാശായി പിരിഞ്ഞെ ക
മ ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

പാരു — അതിനുള്ള കാരണമെന്തുക്കു എൻ്റെ എക്കാ
നവാസത്തെപ്പറ്റിവിയും രാത്രിഞ്ചരിതപരത്തെപ്പറ്റിവിയും
നിങ്ങൾക്കു അന്ത്രത്തുണ്ടാവുന്നതല്ല. എന്റെ അച്ചു
നീൻ കാഞ്ഞന്മനായി കടക്കുണ്ടിക്കും എന്നാരാളുണ്ടു
കിരുന്നു. (കടക്കുണ്ടിക്കും എന്ന പേരു പറഞ്ഞെന്തോടുകൂ
ടി പാരുക്കട്ടിയമ്മയുടെ കണ്ണാൽക്കിന്ന് കൈ തുള്ളി വെ
ള്ളും വിണു). എന്നെ ആഭ്യർത്ഥി വള്ളുന്തിയതു് അഃദ്ദേഹ
മാണു്. പണിക്കുക്കും എന്നെ വലിയ വാസ്തവ്യവും
കിരുന്നു. ഏന്നു വള്ളുന്നവങ്ങനൊരും പണിക്കാരക്കും
ഈ എനിക്കും ബഹുമാനം രഖിച്ചുവന്നു. അഃദ്ദേഹം
എൻ്റെ അച്ചുനീൻ. വീട്ടിൽത്തന്നെയായിരുന്നു താമ
സം. ഞാൻ അച്ചുനീൻ മരിച്ചതിനുംശശംമേ പടവീട്ടി
ലേംക്കു വന്നിട്ടുള്ളൂ.

ഞാൻ തേജവന്നയുക്തയായപ്പോൾ പണിക്കുക്കുടെ
നേരെ എനിക്കിണ്ടായിരുന്ന ഭക്തിക്കും ബഹുമാനത്തിനും
ശ്രദ്ധി കൂടുകയാണെന്നായതു്. എനിക്കുങ്കും സകല
കാഞ്ഞങ്ങളും ഞാൻ പറയാതെത്തന്നു ചെയ്യാൻ അഃദ്ദേഹം
കുരക്കുന്നായിരുന്നു. എനിക്കു വസ്തുമുഖ്യം വാദ്ധേണ്ടതിനാ
കട്ടു, പണഡിമുഖം പണിയിക്കേണ്ടതിനാകട്ടു, മറ്റു വസ്തു
കാഞ്ഞാണിക്കാകട്ടു എൻ്റെ അമ്മദ്ദേഹം അച്ചുനോ
ടു, എനിക്കും ഒരുററു വാക്കേക്കില്ലും പറഞ്ഞേണ്ടതായി

അങ്കത്വം നേരാനു ഉമാളിച്ചു. ഈ ശ്രീകൃഷ്ണനും ജീവൻ വിഭന്നതുവരെ നിങ്ങളെൽ അനുഗ്രഹിച്ചു കഴിയേണെ മനഃനാ അനുഗ്രഹമുള്ളു.

ഞാൻ — അനുതന്നെന്നാണ് എനിക്കും അവധ്യം. മരറ പ്ലാം ഘലാകത്തിൽ പണംകൊടുത്താൽ കിട്ടും. ഫ്ലോം കിട്ടുന്നതല്ല. അന്നേവയു എന്നോ രക്ഷാകർത്താവായി അടുവാ തേനാവായി റാറിക്കാൻ എന്നു പ്രേരിപ്പിച്ചതും അനുതന്നെന്നാണ്. സ്ഥാനി അച്ചുന്ന കണം തനില്ലെല്ല കിൽതന്നെ അവാട്ടിക്കുന്നും എന്നോ ഭാഗം കിട്ടിയാൽ നമ്മൾക്കു കൂടുതലാക്കാക്കയില്ല. അച്ചുന്ന നമ്മെ രണ്ടുപങ്കും തുല്യമെന്നു ഞാൻ വാചിക്കാനില്ല.

പണികൾ മെന്തുനാവാദംകൊണ്ട് എന്നോ അങ്കത്വം ക്ഷേത്ര അനുഭവിച്ചു. അന്തിന്നാം ശ്രദ്ധാനുഭവം എന്നേഴുടെ ദിനചരി യിൽ കണ്ണികുന്ന വ്യത്യാസം മറയുള്ളവക്കും സംശയം ജനിപ്പിച്ചു. കുമ്മേണ കാഞ്ഞം എല്ലാവക്കും മനസ്സിലായി. ഞാൻ താവാട്ട് അവമാനിച്ചുവന്നായി വീടുകാർ കയറ്റു. 'കാമനിച്ചു വളര്ത്തിയാൽ ഇങ്ങനെന്തിരിക്കു' മെന്നു നാട്ടുകാരം പിരുപ്പിച്ചതു. നാട്ടുകാരായി വീടുകാരം എന്നു വെരുത്തു. ഇതുകാണണ്ടാണും എനിക്കു ചാഞ്ചലപ്പുമണ്ണായില്ല. എനിക്കു. പ്രേം കാണിച്ചുതന്നു മാർപ്പം ഞാൻ വിടാതെ തുട്ടി. ശ്രൂ ഘട്ടത്തിൽ എന്നോ അച്ചുന്ന മരിച്ചു. ഞാനം പണിക്കാരുമായുള്ള വേഴ്തെയക്കിച്ചു അച്ചുന്ന അറിഞ്ഞിനും വെ കീലം എങ്ങനാട് യാതാനും അതിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞില്ല. കാസ്ത്രത്തുപുകാരം അച്ചുന്നോ സ്പത്തതിൽ ഒരു ഭാഗം എനിക്കു കിട്ടി. ഞാൻ വീടുജൈക്കു പോന്നും അപ്പും വീടു

കാജട റല്ലും അധികമായിരെന്ന പരിണാമത്തില്ലല്ലോ. തൊൻ ഭാഗം ചോദിച്ചു. വീട്ടകാർ എന്ന പുരത്താക്കക യും ചെയ്തു. അതിൽപ്പിനേ പണികൾക്കും തൊനം ഇവി കെത്തുന്ന താഴ്സമായി.

മേനോൻ — ഒള്ള താവാട്ടകാരാങ്ങ നിങ്ങൾക്കു ബന്ധുക്കൾ മുകളിട്ടിട്ടായിരുന്നില്ലോ? അവരിലുംരെയെക്കിലും നിങ്ങളും എ ഭേദാവായി സ്വീകരിച്ച “സവൃഖം വിവാഹവും, വ്യവഹാരവും തനിക്കൊക്കുമൊട്ടാഭിജാതുമെന്നവഴംരാട്ട് വേണം.” എന്ന മഹദപ്പന്നത്തു അനുസരിക്കാമായിരുന്നവരും.

പാരുപ്പാട്ടു അവരുടെ പകിട്ടിൽ എനിക്കു ഭേദല്ലും ദയാണിഞ്ഞായതു്. ലോകം മൃദുവനം തങ്ങൾക്കുഡിനമാ സൗന്ദര്യം അവക്കു് അതിലുടനീയ പിശയങ്ങളിൽ ശൈരവബുദ്ധിയുണ്ടാവുമോ എന്നനിക്കു സംശയം തോനി. അവനവഹന്ന സൗകര്യം മാത്രം നോക്കി കൊങ്കം നെറിയും തജ്ജിക്കളിയുന്ന ഇന്നത്തെ പുലിപ്പുരികളുടെ ഒരു കളിപ്പുമാനമാവാൻ എനിക്കു, മോഹിതിണ്ടായില്ല. എന്നതനെന്നായല്ല, തുരളിവരെക്കാണ്ടുനന്ന കുന്ത്തതിൽ പ്രതിപത്തിയും ജനിച്ചു. പുറം മിനക്കിയ പിരുട്ടകൊണ്ട് അകം തണ്ടകമെന്ന് എനിക്കു് ഇന്നം ബോഡ്യമായിട്ടില്ലു്—ഇതാണ് എന്നർ ന്നായം. എന്നു വായിക്കത്താവു മനസ്സുകൾക്കിയാണ്. അതിനു തൃപ്തിക്കായശ്ശേരി എനിക്കു പിന്നെ ശക്കെയാനമുണ്ടായില്ല—കമ മുഴുവിശ്വസാം.

വിച്ചുപാനിട്ടും വീട്ടകാരെ ഏവാം വേറിട്ടില്ലു്. ആചർ പണിക്കരെ പലവിധത്തിലും ഉപദ്രവിക്കുവാൻ നോ

വനിക്കിളി. ഏൻറെ ദേഹസ്ഥിതിയെപ്പുറിയും ഉന്നസ്ഥി തിരെപ്പുറിയും പണികൾ സദാ അന്നോധിനെയും നടത്തിവച്ചാണിരിക്കും. എനിക്ക് കരിക്കൽ_അന്ന് എനിക്ക് 1.5 വയസ്സാണെന്ന്_ ഒരു മോഡാലപ്പുരുഷായി _ അതിന്റെ ശ്രദ്ധം താൻ കളിക്കാൻ പോകുന്നും, അവലത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നും പണികൾ വിനാലെയുണ്ടാകും. ഒരു തിവസം താൻ പുഴയിൽ ദാഡായാം കെട്ടവീണ. അന്ന് അദ്ദേഹമാണ് എന്ന എടുത്തു കൊണ്ടുവോന്നതു്. അന്ന് അദ്ദേഹം തീരു വനിക്കായി അഞ്ചെവകിൽ മുഴു കമ പറവാൻ എനിക്കു യോഗം വരുകയില്ലായിരുന്നു. അതിന്റെ ശ്രദ്ധം എത്ര വെള്ളുന്നരയാണ് അദ്ദേഹം കണ്ടിട്ടുള്ളതു്. എത്ര മരനാണ് പലദിക്കിലും പോയി എനിക്കു കൊണ്ടുവന്ന തന്നീടുള്ളതു്? എനിന്നധികം വിനൃതികന്ന! എനിക്കുകൾ ചുണ്ണായും എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തെയും പിരിഞ്ഞരിക്കാൻ കഴിക്കില്ലെന്ന സ്ഥിതിയിലായി. എനിക്ക് അന്ന് 18.0 പണിക്കൾക്ക് 34.0 വയസ്സുംയിരുന്നു.

കെ കാലത്തു സ്വപ്നത്തുകൊണ്ടും അരിജാതുംകുണ്ടാം ഒകളിക്കെട്ട് മംഗലം തറവാടിനെപ്പുറി നിങ്ങളും കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. അതാണ പണിക്കരുടെ തറവാട്. പണിക്കരുടെ കാലമായപ്പോടുകൂടി ആ തറവാടിൽ ചിലവിന്നുതന്നെ കുഴിയായിരുന്നു. അന്നന് അലുപ്പന്നിച്ചു കഴിയുന്നതു തരത്തിലായിരുന്നു അന്ന്. അതിലും അംഗങ്ങളുടെ സ്ഥിതി. അങ്ങനെയിരിക്കുന്നുവും പണിക്കരുടെ അമ്മാർ അദ്ദേഹത്തെ എൻ്റെ അപ്പുള്ളാണു അടുക്കുകൾ കൊണ്ടുവന്നാക്കിയതു്. പണിപ്പക്ക് അന്ന്

എക്കേഡേ 15 വയസ്സുണ്ടിരിച്ച് എഴുത്തും കണക്കും ഭാഗമുണ്ട് എന്നും കുറഞ്ഞുണ്ടായിരുന്നതിൽ അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ. അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ. അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ. അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ അല്ലോ ഒരു കണക്കും കുറഞ്ഞായിരുന്നതിൽ.

പണിക്കരുടെ നേരെ ഏറ്റിക്കൊള്ളു ഒരുമാനം കുഴു
ണ്ണ അവരാഗമായി പരിശമിച്ച് വെന്ന പരമ്യവാൻ
തൊൻ കുറ്റം എടിക്കുന്നില്ല. ഒരു ദിവസം ഏറെന്തു ആനു
ദ്ധരം അഭ്യർത്ഥനയും തുറന്നുവരായാൽ ഏറ്റിക്കു കീയ
ചുട്ടണം കൈയെന്നുപറഞ്ഞാൽ ഉത്തിയപ്പോ. തുടങ്ങിയ മുതൽ
ഈ അവധിയായും സംഭാഷണവും നടന്നു.

തൊന്ത് എന്നു കയ ഉക്കലിപ്പാലെ നിങ്ങൾ വളര്ത്തി ക്കാണ്ടുവനും. മേലാൽ എന്നേറെ രക്ഷാകര്ത്തപദ്ധം നിങ്ങളിൽത്തന്നെ തൊന്ത് സമസ്ത്യിക്കുന്നു.

பளிக்கு— பாரக்டினெட் அல்லது ஏனிக்கு தன
ஸ்ரீவாஸி. பக்கு ஏன்ற கழுத்து பாரக்டிக்கு த
அவாகாயி ஏன்ற ஸ்ரீவாஸ மாறங்கும். அதுகூடு
எடுமாறு நடக்க குகிண்டதுநிவாஸ் ஸாயிக்குமோ! அது
நினம் நடவு ஏற்றுவிசாரிக்கும் அருவை! ஏனிக்கு

വനിപ്പിപ്പ്. ഒരു ദേഹസ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയും നാശി തിരയെപ്പറ്റിയും പണികൾ സദാ അനേകാധികമായും നടത്തിവളബ്ദിരിക്കം. എനിക്ക് കരിക്കൽ—അന്ന് എനിക്ക് 15° വയസ്സാണോ—തോന്നുന്നു— ഒരു മോഹാല്പസ്ത്രം നഭായി— അതിനേറ്റെ ശ്രേഷ്ഠ തൊന്തരം കൂളിക്കാൻ പോക നോഴ്ചം, അനുഭവത്തിലേപ്പെട്ട പോക്കനോഴ്ചം വണികൾ പിന്നാലെയുണ്ടാകം. ഒരു തിവസം തൃഞ്ഞ ഘുംഗകിൽ ദിവ്യം കെട്ടുവിണം. അന്ന് അദ്ദേഹമാണ് എന്ന എടുത്ത കൊണ്ടുവോന്നതു്. അന്ന് അദ്ദേഹം തുടർവനിപ്പിപ്പായി അഞ്ചുവകിൽ ഇഴ കമ പറവാൻ എനിക്കു ദയാഗം വരുകയില്ലായിരുന്നു. അതിനേറ്റെ ശ്രേഷ്ഠ എന്തു വൈദ്യരനാരായാണ് അദ്ദേഹം കണക്കുള്ളതു്. എന്തു മങ്ങാണ് പലദിക്കിലും പോയി എനിക്കു കൊണ്ടുവന്ന തനിപ്പുള്ളതു്? എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തേയും പിരിഞ്ഞതിലുണ്ടു് കഴിക്കില്ലെന്ന സ്ഥിതിയിലായി. എനിക്ക് അന്ന് 18° പണിക്കുക്ക് 34° വയസ്സുംയിരുന്നു.

കു കാലത്തു സ്വപ്നത്തുകൊണ്ടും ആളിജാത്രുകൊക്കുണ്ടു് കൈളിക്കെട്ട് മംഗലം തറവാടിനെപ്പറ്റി നിങ്ങളും കേട്ടുകൊണ്ടും നഭായിരിക്കം. അതാണ പണിക്കുന്നതുടെ തറവാട്. പണിക്കുന്നതുടെ കാലമായപ്പോഴുക്കു് ആ തറവാടിൽ പിലവിനു തന്നെ കണ്ണിയായിരുന്നു. അന്നന്ന് അലുപ്പന്നിച്ചു കുഴയുണ്ടെന്നു തറത്തില്ലായിരുന്നു അന്ന്. അതിലുള്ള അംഗങ്ങളുടെ സ്ഥിതി. അങ്ങനെന്നയിരിക്കുന്നോന്നു പണിക്കുന്നതു അമ്മാൻ അദ്ദേഹത്തെ എന്നേറ്റുന്ന അച്ചുശ്ശെ കൊണ്ടുവന്നാക്കിയതു്. പണിപ്പുക്കു് അന്ന്

എക്കേണ്ണലും 15 വയസ്സും തിരിക്കണ്ണാൻ തോന്ത്രം. നാട്ടും അധികാരിക്കുന്നവർ എഴുതും കണക്കും മാത്രം ദാശാക്കിട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആല്ലോ ഒരു കണക്കിനുത്തുകൂടാനും യിട്ടാണ അഷ്ടൻ നിരമിച്ചതും. കുരുണ്ണൻ അഭ്രമയത്തിനും വകതിരിച്ചും, തന്റെ ദാശാവളം, സ്വന്താവളം എന്നും, കൂട്ടുരുഹണ അതിനും സാമ്പത്തിച്ചും കണ്ണും അഷ്ടൻ അഭ്രമയത്തെ കാഞ്ഞം സ്വന്താക്കി നിരുത്തിയിച്ചു. പിന്നെ സകല അനുന്നത്തിലും അഭ്രമയം തന്നെയായി. പണിക്കരുടെ അനുത്തിരുക്കുന്ന പ്രക്രിയക്കു എതിനാണോ അധികം മുണ്ണരം നാലുവാൻ മരിക്കുന്നതും, ഒരു ദബത്താരക്കും പണിക്കരോട് പരിഞ്ഞേണ്ടതായി വന്നിട്ടില്ല.

പണിക്കരുടെ നേരെ ഏറ്റവും കുറവും കുറുമാണോ കുറുമെന്നു. അന്നരാഖ്യായി ചരിഞ്ഞിട്ടുവെന്ന പരമ്പരാവാൻ തൊന്തു കുറഞ്ഞു ഉടിക്കുന്നില്ലോ. ഒരു ദിവസം പുന്നെൻറു അന്തരം അഭ്രമയത്താട്ട തുറന്നുപറയ്യവാൻ എനിക്കു കിയേയും ദിംബങ്ങൾക്കും പുന്നെൻറു തുരിയപ്പോൾ തുടങ്ങിയാൽ മരിക്കുന്നതും ഇങ്ങനെയെന്നും സംശയിക്കുന്നു.

തൊന്തു— എന്നെ ഒരു രക്ഷാലൈറ്റും നിങ്ങൾ വളരെ ക്ഷമാണെങ്കിലും. മേലാൽ എൻ്റെ രക്ഷാക്രത്തുപരമും നിങ്ങളിൽത്തന്നെ തൊന്തു സമർപ്പിക്കുന്നു.

പണിക്കർ— പാരക്കട്ടിയടെ അഭിലാശം എനിക്കു ഒന്നും ലഭിലായി. പക്ഷേ എൻ്റെ ക്ഷയിൽ പാരക്കട്ടിക്കു താങ്കാണായി എൻ്റെ സ്നേഹം മാത്രമെന്നുള്ളൂ. അതുകൂടും മാത്രമായി ദാക്ഷ കൂടിഞ്ഞുട്ടവാൻ സാധിക്കുമാണോ? അപ്പുണ്ണം മറ്റൊരു ഏതുവിചാരിക്കും ആരുവാ! എനിക്കു

അങ്കദരിക്കുന്ന അതു ഉമ്മുള്ളൂ. ഈ കൂട്ടിയുണ്ടിനും ജീവൻ പിടിക്കുന്നതുവരെ നിങ്ങളേ അതു മിച്ചു കഴിയേണ്ണെ മെഡന് ആഗ്രഹമുള്ളൂ.

ഞാൻ — അതുതന്നെന്നാണ് എനിക്കും അവശ്യം. മരറ പ്ലാം അലാക്കത്തിൽ പണംകൊടുത്താൽ കിട്ടും. ഫ്ലോമം കിട്ടുന്നതല്ലു. അങ്ങായെ എന്നർക്കുകത്താവായി അടിവാ തന്ത്വാധി പരിക്കാൻ എന്നു പ്രേരിപ്പിച്ചതും അതുതന്നെന്നാണ്. ഇനി അപ്പുൾക്കുന്ന തന്നില്ലെ കിൽത്തെന്ന് തന്നവിട്ടിയുണ്ടിനും എന്നർക്കു ഭാഗം കിട്ടിയാൽ നമ്മൾക്കു കൂടുവാൻ ബുദ്ധിമുട്ടിണ്ടാകയില്ലു. അപ്പുൾക്കുന്ന നമ്മുടെ റണ്ടുപദ്ധതിയും തള്ളുമെന്നു ഞാൻ ചാരിക്കണില്ല.

പണികൾ മെംസാനുവാദംകൊണ്ട് എന്നർക്കു അങ്കദരിക്കായ അതുമിച്ചു. അനിന്നഃഭേദം തന്നെള്ളടടി ദിനചാൽ യിൽക്കണ്ടിരുന്ന വ്യത്യാസം മറയുള്ളവക്ക് സംശയം ജനിപ്പിച്ചു. കുമേണ കാഞ്ഞം എല്ലാവക്കും മനസ്സിലുണ്ടായി. ഞാൻ തന്നവാട് അവമാനിച്ചുവന്നായി വീടുകാർ കയറ്റും. 'കാമനിച്ചു വളര്ത്തിയാൽ ഇങ്ങനെനിരിക്കു' മെന്നു നാട്ടുകൂടം പിരുവിക്കുതും. നാട്ടുകൂടായും വീടുകാരം എന്നു വെരുതും. ഇതുകാണണ്ടുനും എനിക്കു ചാഞ്ചലുമുണ്ടായില്ലു. ഏനിക്കും പ്രേരിപ്പും കാണിച്ചതനു മാറ്റം ഞാൻ വിടാതെ കൂടി. ഇം ഘട്ടത്തിൽ എന്നർക്കു അപ്പുൾക്കുന്ന മരിച്ചു. ഞാനും പണിക്കാരിയുള്ള വേഴ്ചയെക്കാണ്ടു അപ്പുൾക്കുന്ന അവിന്തിയുണ്ടാവുവും കീലും എങ്ങനും ധാരാനും അതിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞില്ലു. കസ്യത്തുപ്പുകാരം അപ്പുൾക്കു സ്പത്തിൽ ഒരു ഭാഗം എനിക്കു കിട്ടി. ഞാൻ വീടുഡിലുക്കു പോന്നാം * അപ്പും വീടു

കുജട്ട റല്ലം അധികമായിരെന്ന പരായണാട്ടില്ലെന്ന്. തൊൻ ഭാഗാ ചോദിച്ചു. വിട്ടകാർ റാഡിയോ ഘറത്താക്കേ യും ചെയ്തു. അതിൽപ്പിരുന്ന പണികൾജം തൊൻ ഇവി എത്തെന്ന താമസമായി.

മേന്തോൻ — നല്ല താവാട്ടകരായം നിങ്ങൾക്കു വെന്നുക
 ഇംഗ്ലീഷ് യിൽനിന്നുമേഖല അവരിലും രാജകീലും നിങ്ങളു
 എ തേരാവായി സ്വീകരിച്ച് “സവുധം വിവാഹവും,
 വ്യവഹാരവും തനിക്കൊക്കുമാട്ടാണോതുമനവദരാട്ട
 ചേണ്ട്.” എന്ന മഹദപ്പരമതയെ അനാസരിക്കാമായിരു
 നാവഴ്ലു.

പാര പ്രക്ഷേ അവരുടെ പകിടിയിൽ എന്നിക്കേ ഭ്രജ്യ ദ
യഥാശാഖയ്ക്കും ലോകം മുഴുവൻ തന്ത്രഭാഗങ്ങൾക്കുമാ
ബന്ധം നടക്കുന്ന അവക്ക് അതിലെടുത്തിരുന്നു വിഷയങ്ങൾ
ഇതിൽ ഗൗർവ്വമുണ്ടാവുമോ എന്നുനിക്കേ സംശ്ലേഷണം തോന്തി. അവന്വെൻ്റു സൗകര്യം മാത്രം നേര
ക്കി കൊരും നെറിയും തള്ളിക്കൊള്ളുന്ന ഇന്നത്തെ പുരിജ്ഞ
രികളുടെ ഒരു കളിസ്റ്റുമാനമാവാൻ എന്നിക്കു മോഹ
മുണ്ടായില്ല. എന്നതെന്നെല്ലാ, തീരുമാനിക്കുന്നതുണ്ടെന്ന
കുറ്റംതോൽ പ്രതിപത്തിയും ജനിച്ചു. പുറം മിനക്കിയു
പിരുടക്കാണ്ട് അക്കം തണ്ടരുണ്ടുണ്ട് എന്നിക്ക് ഇന്നം
ബോബ്രായിട്ടില്ല.—ഇതാണ് എന്നുറ ന്തായം. എ
ണ്ണു വധിക്കുന്നവു മനസ്സുക്കിയാണ്. അതിനു തു
ട്ടിശ്ശായിരുമ്പും എന്നിക്കേ പിരുന്ന ശക്കരയാനമുണ്ടാ
യില്ല—കമ മുഴുവേച്ചുക്കാം.

விதீவானிக்கும் விடுக்காலதெவாம் வேரிடிலூ. அது
உச்ச பள்ளிக்கலை பலவியறத்திலூம் உபடுவிக்கவான் என்று

കി. പണിക്കരം തൊനം കുറിച്ചു താമസിക്കുന്നതുണ്ടാവോ കേൾക്കിയാൽ പ്രോക്കാത്ത കൂദകമാണെന്നായിരുന്നു: അവരുടെ അഭിപ്രായം. നന്നാക്കാൻ കഴിയാത്തതു നാലി പീക്കാം അവർ ഉറച്ചു. ഒന്നരണ്ടുകുറി . അടക്കുവെന്നു അഞ്ചുള്ളടക്കി അടിപ്പിച്ചു. അതു കേസ്റ്റുവി. മഹപക്ഷത്തിൽ ചിലക്ക് രീക്ഷാ, കിട്ടി—അഃതാടക്കുടി വെവരം മുഴുളു. പണികൾ ചെയ്യു അവമാനങ്ങൾക്കു പകരമില്ലാത്ത ഒരു രീക്ഷ നൽകാൻ അവരോധനയാണ്.

കൈ ദിവസം അഡ്വൈറ്റ് വരാൻ വെക്കി രാത്രി ദി ദണിയായിട്ടും കണ്ണില്ല. ഞാൻ ക്ഷുഗ്യില്ലാതെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. വല്ലവരും വല്ല കുടംകുളം പ്രവൃത്തിച്ചും മോ എന്ന ഭയവും എന്നിക്കണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ പാന്തിന്കാവിൽനിന്ന് കൈ നിലവിളിക്കു. വാലിയക്കാരം നെള്ളുടി തൊൻ ചെന്നുന്നാക്കി. (ഇതുമായജപ്പ്) ഏയ്യു പരശ്രമത്തിന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും വെള്ളിം ധാരാളിയും ഒരു ദൃഷ്ടവാൻമുന്നുട്ടുണ്ടാണ്) എൻ്റെ മേനവനെ! ആ കുഴു ഇങ്ങന്നും എൻ്റെ മനസ്സുൽക്കിനും പ്രോത്സ്ഥിക്കില്ല. —അതും എൻ്റെ പ്രാണാധാരം—എന്നിക്കുംവണ്ണി പല സകടങ്ങളിലും അനബിച്ചു ആ പ്രമാസപത്രപാത—ആ പുണ്യാത്മാവിനെ—കരിക്കൽ കണ്ണാൽ മാക്കാത്ത ആ സുക്തനാരം വിനൃതാവന—വെട്ടി കണ്ണം തുണിയാക്കിട്ടിരിക്കുന്നു. എല്ലാ വെദവം അറിവെന്തിട്ടിട്ടണ്ട്. എന്നിക്കു അഞ്ചുരാട്ടം പാഠവേം മില്ല്. തൊൻ ആരോധം ശക്കാരിക്കുന്നതുണ്ടില്ല. ഉള്ളിൽ കരവയ്ക്കുന്ന സപ്തവാ തൊൻ ശ്രീലിച്ചിട്ടിലില്ല. ഇന്നനു നൊച്ചു തെന്നേംക്കു ഇന്നെല്ലാമനസ്സും ഇത്രായ വിധിച്ചിട്ടും എന്ന സഹാധാനിച്ചു. വാലിയക്കാരൻ്റെ സഹരത

അഞ്ചു ടുക്കി അംഗ്രേഷരെതെ അവിഭക്തനെ മറച്ചുപറ്റു. അതിനീരെതെ കൈ 'ഉണ്ടക്കവും' പണിയിച്ചു. അതു വും യോഹൻസ് ഗവർണ്ണർ അനുമതിപ്പിച്ചു നിത്യരാജിക്കാൻ അന്തിമമായ പൂജാദികൾ എന്നാൽ നടത്തിവരുന്നതു് —എല്ലു, ദിവസവും രാത്രിയിൽ അതിൽചെന്ന് അച്ചുനാഡികൾ ചെങ്കു ദേശ ഒരുപ്പും രം ചെങ്കുതിനുംശരംപും എന്നാൽ അതിൽത്തന്നെയാണു കീടകളും പതിവും. അതിനുംശളിൽ ചെന്നാൽ മറ്റൊരിനു കൂടെയും ഏതൊന്തു് എക്കുവടിജ്ഞാം. എന്നും മനസ്സു് അതു മേഖലയുടു് റിജിസ്ട്രി സ്കൂളും എക്കാഗ്രജീയിൽ എക്കാഗ്രജീയിൽ നാല്ലുക യും ചെങ്കുനാം. ആ സമയത്തു് എന്നാൻ അനുഭവിക്കുന്ന അനുനദി എന്നും എന്നും കണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തുനാഡിക്കുനാം. ആ നാല്ലുക തുടർച്ചാരം കുറിം ക്രാവായി തോറുന്നുണ്ട്. അംഗ്രേഷരു താഴെന്നാൽ സാന്നിഡിലും ഉള്ളിപ്പുവല്ലും എന്നുകൊണ്ട് അംഗ്രേഷരു പ്രേട്ടാക്കണ്ട്. എന്നും ജീവിതം നിലച്ചിരിക്കുമ്പുംനാതു് ആ സ്കൂളും അതിൽനിന്നുംവുന്ന അനുനദിപുശ്ചരം.

മറുകളിലെ അവിശ്വാസം എന്ന് ഒപ്പുവരുത്തിയുണ്ട്. അതിനു പ്രതിവെധിക്കാനോക്കേണ്ടുമെന്ന്, ഏറ്റവും ഉള്ള മുന്തിരം എന്ന് അഭ്യർത്ഥിക്കുംപായി നടത്തുന്നതു. ‘ഈതു’ എന്തെങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു തോന്തരമായി വരും.—

ഡോക്ടർ—ഈ ഭരത വില്പാവക്താ ഉന്നതരകവട ഫിന്
സ് ഫിൻസർ പ്രാത്മക—മേരവന്ന് ആക്കപ്പുടം ലോകം
തന്നെ മാറ്റിയാ ഫിന് തൊന്തി.

Malayalam Texts for the Intermediate Examination
1928-29.

Sivaji	1	4	0
Manimala	0	12	0
Kiratham Thullal with notes by A. V. Sebastian.	In the Press		
Anjurudhan	0	3	0
Pancharatram	0	12	0
Saradha	1	6	0
Mangalamala	0	7	0

Notes and criticisms with important questions
on the above books by Mr. Sebastian, Malayalam
Lecturer, St. Thomas's College, Trichur is in
press.

B. A. Examination 1928-29

Kirtheyavathor with notes	0	12	0
Umaikeralam	1	8	0
Uthar arambacharitham	0	12	0
Marthandavarma	1	4	0
Krishna Gatha separate portion in the press.			
Bhishmaparyam	do		
Vithuravakiam	do		
Ramacharitham			
Kannassaramayanam			